

Uvodnik

Jurij Paljk

Vseh ne moremo sprejeti...

Kaj je zares potrebno toliko človeških žrtev, toliko utopljenih v morju pred Sicilijo, da se bomo končno le zavedeli, da bežanje revežev iz Afrike ni samo problem Italije, ampak problem, s katerim se bo prej ali slej morala soočiti vsa Evropa, ves razviti zahodni svet? Po eni strani je sicer res, da so italijanski politiki pretkano in "po bližnjici" skušali rešiti problem navala pribežnikov s hitrim in množičnim podeljevanjem začasnih dovolilnic za prehajanje notranjih mej v Evropski uniji, a po drugi strani je tudi res, da si EU zatiska oči pred problemom, ko Italiji odreka pravico podeljevanja teh dovoljenj. Tu je še nečedna debata o tem, ali je res najprej treba ugotoviti, da gre res za politične pribežnike ali pa le za priseljence. Na čolnih, ki se potaplajo v morju pred Sicilijo, so ljudje, ki bežijo pred lakoto in nasiljem, in seveda ljudje, ki prihajajo v Italijo "s trebuhom za kruhom". Ločevanje med temi nesrečneži je vedno težko; določati, kdo je pribežnik, kdo nezakonit priseljenec, kdo upravičen do političnega azila in kdo ne, je vedno težko. Tega se končno zaveda tudi italijanska vlada, katere predstavniki so se nedavno posmehovali Evropski uniji, a se sedaj zavedajo, da sami problema ne bodo mogli rešiti. Toda vidijo, kako se jim v Evropi vrata zapirajo pred nosom, da tudi zaradi egoizma posameznih držav članic EU, a predvsem zaradi nedostojnega vedenja nekaterih predstavnikov sedanje vlade. Predsednik Italijanske škofovske konference kard. Angelo Bagnasco je že večkrat opozoril, da Italija sama ne more in ne bo mogla rešiti težav z velikim številom priseljkov; sedanje razmere v Italiji to potrjujejo. Tudi Tunizija, od koder prihaja največ pribežnikov, jih noče vseh sprejeti nazaj, skratka: jasno je, da prav EU sama nima jasne vizije svoje prihodnosti in zato tudi ne reševanja teh težav.

Kaj torej storiti, skušati pomagati vsaj tistim najbolj potrebnim, če se že vsem ne more, ali vse skupaj dobesedno vreči nazaj na afriško obalo? Vseh seveda ne moremo sprejeti, tudi zato ne, ker tega nismo sposobni in ne zmoremo. O tem lepo in z veliko mero notranje bolečine nad lastno nemočjo piše v svoji knjigi *Ero straniero e mi avete ospitato - Tujec sem bil in gostoljubno ste me sprejeli* svetniški človek, pater Enzo Bianchi: "Priznati moramo, da obstajajo meje gostoljubnega sprejemanja, to seveda niso meje, ki jih določa egoizem tistega, ki se zapre v lastno blagostanje ter zapira oči in srce pred sočlovekom, ki trpi, ampak meje, ki jih postavlja stvarno stanje možnosti dajanja prostora drugemu, to so objektivne meje, ki bi jih z resnim zavzevanjem in jasno odločnostjo mogli zrahljati, a še vedno obstajajo meje".

Veliko ljudi bo reklo, da p. Enzo Bianchi govori na načelni in zato samo abstraktni ravni, da ne gleda stvarnosti v oči, da je tako govorjenje lahko, a da je stvarnost drugačna. Kot kristjani bi morali tu dodati, da nam je žal, da je tako, a tako je, vseh zares ne moremo sprejeti. Pater Bianchi nadalje piše, da "je vedno tako, da ne gre nikdar kruh sam k lačnim, ampak gredo lačni h kruhu, kot smo tudi vedno bolj trdno prepričani, da smo vsi ljudje pred Bogom enaki in imamo vsi pravico do občečloveških pravic, a to še ne pomeni, da si lahko privoščimo tako imenovano pasivno gostoljubje, nekritično in brezmejno sprejemanje pribežnikov".

Pred časom je znani italijanski časnikar Gian Antonio Stella v *Corriere della Sera* zapisal, da bi v sedanjem trenutku morali paziti, kakšne besede uporabljamo, in to seveda najprej zaradi spomina na naše prednike, ki so se izseljevali, zaradi kruha in političnih preganjanj. Slovenci se lahko spomnimo svojih prednikov. Predvsem pa bi vsi morali paziti, kakšne besede uporabljamo za priseljence zaradi vseh tistih revežev, ki na peklenški poti v našo bogato družbo umirajo.

Spomin na zadnjo vrnitev "begunke" 60-letnica ponovnega prihoda Marijine podobe na Sveto Goro

Foto DPD

TRST Knjiga Vojmirja Tavčarja o krah bank Rana TKB mnoge še boli

Foto IG

Kar je najbrž najbolj izstopalo in bolelo na predstavitvi knjige *Polom - Tržaška kreditna banka Zgodba o uspehu z žalostnim koncem* (ki jo je letos založila Narodna in študijska knjižnica) v sredo, 6. aprila, v veliki dvorani Narodnega doma v Trstu, je bil težak molk in obotavljanje številnih zainteresiranih, da bi pristopili k debati po uvodnem

posegu ravnatelja NŠK Milana Pahorja in avtorja publikacije Vojmirja Tavčarja. Ta je knjigo začel pisati na pobudo skupine nekdanjih upraviteljev in delničarjev. "Med občinstvom vidim veliko ljudi, ki bi o tej zadevi imeli marsikaj povedati", je vabil Pahor. Led je pogumno prebil član zadnjega upravnega sveta TKB Vanja Lokar: pogumno sicer ne le zato, ker je

prvi stopil pred mikrofonom, temveč zaradi vsebine njegovega posega. Izid Tavčarjeve knjige je ocenil za pozitivno dejstvo, obenem je zaželel, da bi ta študija ne bila zadnja v zvezi s tako zgočo afero. "Knjiga Afera TKB, ki je izšla pred nekaj leti, je namreč pokazala le en zorni kot, po katerem so bili odgovorni za krah TKB 'drugi'. To v določeni meri tudi drži, ampak če bi poslovanje in vodenje banke bili neoporečni, bi si nihče ne upal nas tako potreti". Po Lokarjevem mnenju je banka poslovala brez ustreznega nadzora, ki bi lahko zaustavil nejasno kreditiranje. "Nihče ni bil potemtakem dolžan rešiti banke. Italijani so čakali verjetno samo to! Res je: oni so nas pahnili v jamo, le-to pa smo si sami skopali"! Lokar je bil mnenja, da so se dotični tudi arogantno vedli do Slovenije, ki je kot garancijo za sanacijo upravičeno zahtevala bančne delnice. Dejansko je bil malokdo seznanjen z realno situacijo. "Zdaj pa je končno čas, da se o tem piše in jasno govori, da ne bomo v manjšini netili podobno mržnjo, ki je nastala v matični domovini zaradi spora med kolaboracionisti in partizani".

Mikrofon je vzel v roke tudi nekdanji generalni direktor TKB Adriano Semen, ki je spregovoril o - po njegovem mnenju - nelojalni politiki Antonvenete, dejanske naslednice TKB. Ta je kupila od likvidacije kredite po 30% vrednosti, da bi se pa izognila plačevanju davkov - od unovčenja je namreč pričakovala visoko povečano vrednost -, je sočasno ustanovila podjetje v San Marinu. Semen je tudi povedal, da se likvidacija TKB po 15 letih še ni končala: proti odločitvi o likvidaciji bi se svojčas delničarji lahko uprli, obenem bo mogoče vložiti priziv proti končni bilanci že letos.

/ stran 11
IG

Pogovor

Mara Černic o opravljenem delu v goriški pokrajinski upravi in svoji ponovni kandidaturi

3

Priloga Bodi človek!

V tokratni številki Novega glasa boste, dragi bralci, našli tretjo številko priloge Bodi človek! Toplo jo priporočamo v branje.

Drugo srečanje za utrjevanje duha

V Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici bo v četrtek, 14. aprila, ob 20.30 Jože Kopeinig predaval o temi Vera - kultura - dialog

Projekt JezikLingua

Delavnice in jezikovni tečaji

Strateški projekt *JezikLingua*, ki je sofinanciran v Programu čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013 iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in nacionalnih sredstev, vključuje med svoje aktivnosti organizacijo jezikovnih tečajev in delavnic v podporo starševstvu v večjezičnem okolju. To v skladu s temeljno nalogo projekta, ki stremi med drugimi aktivnostmi k rabi slovenskega jezika na čezmejnem območju. Jezikovni tečaji, namenjeni govornem slovenskega jezika, so usmerjeni v nadgradnjo komunikacijskih sposobnosti in funkcionalne pismenosti. Z jezikovnimi storitvami za negovorce pa je ponujena možnost, da le-ti pridobijo ustrezno jezikovno obvladanje slovenskega jezika.

Tako je bil v Kulturnem centru v Špetru izveden prvi sklop delavnic za svetovanje staršem o dvojezičnem razvoju otrok; vodili sta ga psihologinja Jana Pečar in Ma-

rianna Kosič. Srečanja so potekala v obliki pogovora in so zaobjemala teoretični del in analizo konkretnih primerov. Z udeleženci sta psihologinji v obliki pogovora obravnavali otrokov jezikovni razvoj ter razvoj medkulturnih spretnosti in kompetenc v večjezičnem okolju. Vzdušje je bilo prijetno in udeleženci so pokazali veliko zanimanja za obravnavane teme. V prostorih romjanske osnovne šole se je začel 40-urni jezikovni tečaj slovenščine, namenjen

staršem - negovornem slovenskega jezika, ki so vpisali otroke v vrtec ali šolo s slovenskim učnim jezikom. Tega tečaja se lahko udeležijo tudi starši, ki nameravajo v prihodnje vpisati otroke v slovenski vrtec oziroma šolo. Prav tako na Tržaškem že potekajo jezikovne delavnice za starše otrok, ki obiskujejo vrtec ali šolo s slovenskim učnim jezikom. V mesecu aprilu in v začetku maja se bodo zvrstile še delavnice na osnovni šoli v Dolini.

Prof. SILVANU KERŠEVANU
ravnatelju in duši SCGV Emil Komel
čestitamo za prejeto Gerbičovo nagrado
in se mu obenem zahvaljujemo za veliko delo
na glasbenem področju ter za vsestranski razmah
šole, ki jo požrtvovalno in uspešno vodi
že dolga desetletja

SVET SLOVENSkih ORGANIZACIJ

Slovenija ne more molčati – Poskus rušenja enotnosti slovenske manjšine?

Stranka Slovenska skupnost solidarna s koroškimi Slovenci

Slovenska skupnost, zbirna stranka Slovencev v Italiji, pozorno spremlja pogajanja koroških Slovencev s predstavniki avstrijskih oblasti zlasti glede dvojezičnih tabel. Pri tem je solidarna z rojaki na Koroškem in jih podpira v njihovih prizadevanjih za pravičnejšo zaščito, v smislu izvajanja določil Avstrijske državne pogodbe ter razsodbe avstrijskega Ustavnega sodišča.

Slovenska skupnost izraža razočaranje nad zadnjo ponudbo avstrijskih deželnih in zveznih oblasti glede postavitev dvojezičnih cestnih tabel v krajih, kjer je ugotovljena najmanj 17,5 odstotna prisotnost Slovencev. To je v nasprotju tako z avstrijsko državno pogodbo kot tudi z razsodbami Ustavnega sodišča, ki je določilo mejo na 10% prisotnosti slovenskega prebivalstva.

Slovenska skupnost je bila tudi izjemno presenečena in zelo zaskrbljena nad začetnimi stališči ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije, ki je takoj podprlo to nepravilno rešitev. Prag, ki ga je določilo avstrijsko Ustavno sodišče, bi se namreč skoraj podvojil, žal pa sta v začetku takšno rešitev bolj ali manj podprli tudi dve od treh krovnih organizacij koroških Slovencev, ne pa dr. Vladimir

Inzko, ki je glavni pogajalec in predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev. S tem je bila tudi hudo načeta s težavo dosežena enotnost manjšine, ki pa je bistvena za uspešna pogajanja in učinkovito obrambo manjšinskih interesov. K sreči je slovensko zunanje ministrstvo kasneje svoje stališče krepko spremenilo, tako tudi Urad za Slovence, kar pa ne

koristi kredibilnosti slovenske zunanje politike. Zaradi tega SSK pričakuje od državnih organov Republike Slovenije večjo previdnost in resnejši pristop k zadevi, predvsem pa tudi aktivno podpo-

ro slovenskim pogajalcem in njihovemu vodji dr. Inzku. Pomembno je namreč, da naša matična država kot polnopravna članica EU in država zaščitnica slovenske manjšine, predvsem pa naslednica avstrijske državne pogodbe, zahteva od sosednje Avstrije izpolnjevanje njenih mednarodnih obvez.

Slovenska skupnost torej zaupa, da bo Slovenija dosledno podpirala pravična stališča koroških Slovencev, kar se tiče uveljavljanja zahtev glede dvojezičnih napisov, kakor tudi njihova pričakovanja, da se skupaj s tem vprašanjem rešujejo tudi nekatera druga, prav tako ključna odprta vprašanja naših koroških rojakov. Pri tem sta predvsem pomembna razvoj in širitev prirediteljskih dvojezičnih vrtcev in sistemska rešitev za slovensko glasbeno šolstvo.

Slovenska skupnost ocenjuje tudi, da je v tem trenutku ključna priložnost, ki jo koroški Slovenci in Slovenija ne smejo zamuditi, da se reši vprašanje zastopnosti slovenske narodne skupnosti v avstrijskem deželnem in državnem zboru. Sedanja volilna zakonodaja zaradi visokega vstopnega praga in protislovenskega oblikovanja volilnih okrožij praktično onemogoča izvolitev slovenskih poslancev v deželni in zvezni parlament. Pravična rešitev tega vprašanja pa bi omogočila koroškim Slovincem, da si lahko sami in neposredno prizadevajo za uveljavljanje ter spoštovanje svojih pravic. Nedopustno in narodnostno škodljivo je, da mora slovenska narodna skupnost na avstrijskem Koroškem za uveljavljanje svojih legitimnih pravic dolgo čakati na ugodne zgodovinske in politične trenutke, ki se žal preveč poredko pojavljajo.

Deželni tajnik SSK
Damijan Terpin

Slovenska skupnost

Slovenska skupnost pozdravlja zadnja stališča Ministrstva za zunanje zadeve in Urada za Slovence po svetu in v zamejstvu

Slovenska skupnost, zbirna stranka Slovencev v Italiji, z velikim olajšanjem in zadovoljstvom pozdravlja izjavo MZZ in Urada za Slovence po svetu in v zamejstvu v zvezi z zadnjimi razvoji glede dogovorov o postavitvi dvojezičnih napisov na Koroškem. Toliko bolj pomembno je dejstvo, da se je Vlada Republike Slovenije uskladila z željami in pričakovanji naših rojakov na Koroškem. To je prav gotovo pomemben korak k stremeljenju po skupnih ciljih Slovenije in njene narodne skupnosti, ki živi na Koroškem. Slovenska skupnost meni, da je tako lahko uresničen temeljni pogoj, na podlagi katerega bodo omenjeni cilji, ki predstavljajo enoten narodno-državni interes, gotovo lažje uresničljivi.

Damijan Terpin
Deželni tajnik SSK

Ob presenetljivi prebujanju arabskega sveta

Kaj pravi naša stara celina Evropa

To vprašanje si že nekaj časa zastavljajo politiki, misleci in tudi navadni ljudje. Še posebno aktualno pa je to vprašanje postalo ob zadnjih političnih preobratih, ki so brez kakih predhodnih znakov ali napovedi prišli do izraza po dolgem obdobju vsearabskega enoumja in tradicionalnih diktatorskih oblikah vladanja in zatiranja teženj po uveljavljanju državljskih svoboščin in soudeležbi pri vladanju državne skupnosti ter pri njenem gospodarskem in družbenem razvoju. Milijonske množice v arabskih državah Severne Afrike in Bližnjega vzhoda (Tunizije, Egipta, Libije, Jemna, Sirije in Jordanije) so po desetletjih zatiranja temeljnih državljskih pravic in vladanja demagoških in diktatorskih režimov prišle do spoznanja, da ljudstvo ima

pravico zamenjati svoje vladarje, na kar se pred kratkim ni smelo niti pomisliti. Dogodki so si sledili po nenačrtovanem vrstnem redu. Nekateri zunanji opazovalci pripominjajo, da je velika ironija zgodovine v tem, da se je sedanja "arabska pomlad" začela v malo poznani in razmeroma majhni državi Tuniziji s 4,5 milijona prebivalcev in zemeljsko površino 164 tisoč kilometrov. Njen doverčnejši predsednik Ben Ali se ni posebej izpostavil v zatiranju notranje opozicije in v mednarodnem okviru, a jo je obravnaval s pokroviteljskim prezirom in gospodarsko izkoriščal s tem, da prebivalstvu ni omogočal napredka in razvoja. Ob nedavnem izbruhu letošnjega upora proti njemu so nekateri mediji poročali, da je marca lani na sestanku Arabske lige uradno razglasil za "leto mladine", letos pa so ga prav mladi pregnali z oblasti po 23 letih samovoljne-

ga vladanja in ga prisilili v izgnanstvo v Savdsko Arabijo. Poznavalci razmer tudi ugotavljajo, da se povprečna starost prebivalstva v arabskem svetu vrtil okrog 30 let, v Siriji, Jordaniji in Jemnu pa okrog 20 let.

Sledil je prisilen odhod z oblasti egiptovskega predsednika Mubaraka in upor proti izredno diktatorskemu režimu polkovnika Gadafiya v Libiji, ki še ni končan. Pod okriljem OZN se je osnovala skupina držav z namenom, da se

li Jean Monnet, Robert Schuman in Konrad Adenauer. Potem ko se je osredotočila na svojo širitev (danes šteje 27 držav članic, na vstop vanjo pa čakajo še Turčija, Hrvaška, Srbija, Črna gora ter Bosna in Hercegovina). Znani španski mislec Fernando Savater meni, da bi naša stara celina zdaj potrebovala odločne evrofile namesto evroskeptikov, ki bi bili sposobni postaviti se po robu kratkovidnim nacionalnim politikom. V tem pogledu tipičen primer predstavljata Francija in Velika Britanija, ki sta z neučakovanostjo začeli vojaški poseg v Libiji, Italija pa je po svoji pregovorni tradiciji oklevala, kdaj in kako poseči v libijsko vprašanje. Po drugi strani pa ocenjevalci sedanjega stanja v Evropski uniji priznavajo, da ji je uspelo izoblikovati natančen pogajalski aparat, ki ga je tudi uspešno preizkusila v več nizih širitve in še posebno pri zadnji širitvi na srednje in vzhodnoevropske države. Uspelo ji je najti skupni imenovalec za države, ki so bile toliko stotletij v sporih, kar je precejšen dosežek ne samo

na politični ravni, temveč tudi na kulturni in civilizacijski. Toda pri tem se ne sme ustaviti, temveč mora najti korak s težnjami in zahtevami sedanosti in prihodnosti, da bo lahko kos vedno večjim številnejšim izzivom. Naj omenimo samo enega, ki je prav sedaj po zadnjih dogajanjih v Severni Afriki najbolj žgoč in aktualen, to je vprašanje zunanjih priseljencev, ki silijo v Evropo. Na tem področju bo morala Evropska unija natančneje opredeliti svoj odnos do tega vprašanja. Po eni strani se je treba zavedati, da zunanjih priseljencev ne bo mogoče v nedogled zadrževati zunaj Evrope, po drugi strani pa ta ne bo mogla vsem nuditi primernih pogojev za njihovo sprejemanje. Trajnejšo rešitev tega vprašanja bo treba iskati v smeri ustvarjanja razmer, da ljudje ostanejo v svojih izvornih deželah.

Alojz Tul

Povejmo na glas

Duhovnost je prepričanje o dobrem

Duhovnost je slej ko prej edina, ki zares lahko reši posameznika in človeštvo v celoti. Duhovnost v tem smislu seveda ni le samozavedanje duše, ni takšna ali drugačna izobraženost, ni bolj ali manj razvita kultura. Duhovnost, kot jo imamo v mislih, je dobesedno in v celoti čista etična kategorija oziroma prepričanje v dobro. To, da se zavedamo sebe in svoje duševnosti, še ni jamstvo etike, ne nazadnje se sebe zavedajo tudi tisti, ki zavestno delajo slabo. Tudi izobraženost, se pravi izurjenost razuma, še ni zagotovilo etike, končno je lahko razum dejaven v dobri ali slabi smeri. In tudi kulturnost sama po sebi v območju dobrega še nič ne pomeni, ker je lahko usmerjena vase in v hladno samozadovoljnost, ne pa v iskren občutek do sočloveka. Duhovnost je torej tista raven, uresničljiva v vsakem človeku, ki verjame v dobro kot dobro, je o dobrem prepričana, za dobro deluje in nima nobenega dvoma, da je dobro smer, po kateri se pride v sozvočje s sabo in z vsemi. Tukaj pa se kot vihar dvignejo močni ugovori vseh tistih, in ti so v veliki večini, ki so vsaj v otroštvu in v mladosti v dobro zares, ampak zares verjeli, pa so bili potem kruto razočarani. In verjetno smo v otroštvu in v mladosti v dobro zares iz srca verjeli vsi, da bi potem svet, kakršen je v vsej dejanski resničnosti, naš zanos v večini primerov potolkel s svojo neusmiljeno trdostjo. Kaj potemtakem ni res, da dobro zmaga le v sanjah in filmih s srečnim koncem? Kaj nemara ni res, da je do-

bro prej ali slej potolčeno in celo kaznovano in smo vse prevečkrat deležni izdaje tistih, ki jim zaupamo, da se drugi z našo dobroto le okoriščajo, da sta med ljudmi na delu zavist in borba drug proti drugemu, da ne manjka tistih, ki se želijo povzpeti vse višje, da ne manjka tistih, ki so ali bogati ali zavzemajo visoke položaje, in se ti šteje v slabo, če jim nisi na razpolago s svojo uslužnostjo? In v tej luči kaj je s tem dobrim, s to etično duhovnostjo in vero, ki če je prava, v dobro verjame in zanj zares in ne samo z lepimi besedami deluje? In slednjič, kaj ni pred nekaj več kot dvema tisočletjema oseba, ki je bila posebej eno dobro in je oznanila obstojnost božjega kraljestva kot zanesljivega plačila za vse, kar je plemenito, kaj ni bila ta oseba ravno zaradi popolne dobrote kot zločinec obsojena na smrt s križanjem? Zakaj torej vsiljevanje tega dobrega, s katerim ne prideš daleč in od katerega nimaš ničesar, in kaj ni bolj pametno, da sprejmemo svet, kakršen je, ga prepoznamo in se s tem prepoznanjem okoristimo ter si izborimo kar največji kos pogače, ugodja in vsesplošnega ugleda? Ni kaj, preizkušnja je velika, razlogov za uklonitev svetu, kakršen je, je za veliko morje. Ne preostane nam drugega, kot da tvegamo in se prepričamo, ali dobro res premore ustrezno plačilo in toliko blagov, kot je bilo obljubljen. Kdor res verjame, bo preizkusil, in kdor bo to storil z vsem svojim bitjem, bo videl in bo ostrmel. Poplačan bo stokrat.

Janez Povše

POGOVOR Mara Černic

"Glede na opravljeno delo bomo kos novim izzivom!"

Tvoja izkušnja na pokrajini se izteka in že potekajo priprave na nove volitve. Redno smo spremljali tvoje upraviteljsko delo. Predstavi, prosim, našim bralkam in bralcem svoje najbolj pomembne dosežke.

Nedvomno je največji in najpomembnejši dosežek načrt za gospodarjenje s komunalnimi odpadki za Pokrajino Gorica. Nov načrt postavlja višji cilj, 65% ločenega zbiranja odpadkov do leta 2012 za celotno območje. Posledično postane zato prioriteta reciklaža in izdelovanje novih proizvodov iz odpadnih materialov: plastike, stekla, papirja itd. Danes je industrija že tako napredovala, da niti sami ne vemo, koliko vsakdanjih predmetov je iz recikliranega materiala: vrtna oprema, otroška igrala, tudi nekateri gradbeni materiali. Ko bodo ti predmeti stari in odrahljeni, jih bomo lahko spet reciklirali in iz njih naredili nove uporabne proizvode. Odradili smo dokončno zaprtje odlagališča Pecol dei Lupi v Krmini in predvideli možnost, da se tudi na našem območju zgradi industrijski obrat za proizvodnjo sekundarnih surovin.

Ob tem bi rada poudarila še nekaj: zelo dobro sodelovanje s kmetijskimi organizacijami, s katerimi smo podpisali kar dva pomembna dogovora: pismo o nameri načina razlašanja in plačila protivrednosti kmetijskih zemljišč, potrebnih za izgradnjo avtoceste Gorica-Vileš in dogovor o ločenem zbiranju odpadkov iz kmetijstva. Skupaj smo tudi uredili publikacijo za uporabo umetnih gnojil in promocijski publikaciji o naših pridelkih in naših vinogradnikih. Čebelarjem sem pomagala pri nakupu novih rojev in panjev po hudi epidemiji, zaradi katere smo v naši pokrajini izgubili skoraj 40% čebeljih družin. Z lovci je bilo sodelovanje zanimivo in odlično. Odkrila sem nov svet. Veliko sem se naučila predvsem od naših briških domačinov, ki niso samo lovci, ampak so predvsem čuvaji lastne zemlje, bogate kulturne dediščine in zdrave ljudske modrosti. Skupaj smo zastavili metodo za kontrolo populacije divjega prašiča, ki je v Brdih pravi

skodljivec, in smo pri tem tudi nekaj dosegli. Na področju energije podpiramo uporabo obnovljivih virov, konkretno smo to dosegli s finančnim prispevkom za postavitev fotovoltaičnih panojev in naprav za ogrevanje vode s sončno energijo.

Foto DFD

Zelo pomemben dosežek je tudi odstranitev 10.000 kvadratnih metrov azbesta iz privatnih lastnin: kritine, kurniki, izolacije itd. V tem primeru smo vsakemu občanu izplačali polovico celotnega stroška in mu ponudili kompletni servis.

Na Krasu se je začel projekt KRAS 2014+. Cilj projekta je dodelati krajinsko podobo Krasa in ustvariti pogoje za razvoj gospodarskih dejavnosti, ki morajo vedno spoštovati okolje, v katerem se bodo razvijale. Prav v tem duhu smo ustanovili podjetje LAS KRAS, ki pa žal še ne deluje s polno paro, ker mu dežela ni dodelila finančnih dotacij. Tu bom končala svoje naštevaje, ker bova drugače pisala samo o tem, kar je bilo narejena.

Vedno smo govorili samo o tvojem delu, mogoče bi nam povedala tudi kaj o sebi, kakšna je bila ta politična izkušnja na osebni ravni.

Izredna. Če pomislim, kakšna sem bila pred petimi leti, se mi zdi, da sem bila neka druga oseba. Veliko sem se spremenila. Izluščila sem svoje bistvo in ugotovila, kaj je v življenju pomembno in kaj ni - vsaj za zdaj. Ni bilo lahko, predvsem zato, ker to delo zahteva včasih res ne-

verjetne komunikacijske sposobnosti, veliko potrpežljivosti, obvladovanja lastnih občutkov. Politika ni samo marketing, je umetnost spletnja različnih odnosov, ki privedejo do zastavljenih ciljev. Delo z ljudmi je zelo osrečujoče, vendar je tudi zelo težko in zapleteno. V petih letih sem se znašla v različnih situacijah, odnosih in položajih. Znanje in tehnika nič ne pomagata, če ne znaš poslušati ljudi in jim govoriti, tako da te poslušajo in razumejo in nato naredijo, kar si jim predlagal.

Kako ti je uspelo uskladiti osebno in politično življenje?

Moja hčerka ima danes 5 let; živo se spominjam, kako sem se z dojenčkom v naročju pogovarjala po telefonu z Mirkom Špacapanom in Damijanom Terpinom glede odborništva. Mogoče sem takrat začela to dogodivščino prav zato, ker se je v mojem organizmu sproščal adrenalin in sem bila

pripravljena na vse. K sreči to delo sloni na samoorganizaciji, tako da sem morala uskladiti osebno življenje s poklicem. Vsekakor bi brez pomoči svoje rojstne družine in svojega moža ne mogla delati tega, kar delam. Pripravljeni pa sem tudi, da sem taka, kakršna sem, zaradi svojih otrok in zaradi odnosa s svojim možem: brez njih ne bi vzdržala. Moč in predvsem osebno notranje ravnanje, ki mi ju daje družina, ljudje, ki nas ljubijo, je neverjetna.

Kandidirala boš v Štandrežu za izvolitev v pokrajinski svet. Kako je prišlo do te kandidature? Kakšen je program in kakšni so cilji za novo mandatno obdobje?

Slovenska skupnost bo na teh volitvah sodelovala - s federativnim dogovorom - z Demokrasko stranko. Na prejšnjih volitvah v sodelovanju s takratno politično grupacijo Oljke je kandidiral Marjan Breščak, ki je dosegel izreden rezultat: 950 glasov. Stranka, ki je protagonistka krajevne politične scene že 30 let, je bila vedno sposobna velikega političnega ravnovesja in sodelovati z drugimi, v Oljki, Marjetici, danes z Demokrasko stranko in obenem ohraniti identiteto političnega subjekta,

katere prioritete so območje in ljudje, ki na njem živijo. Mislim, da nam je to uspelo, ker sta naša identiteta in naša sposobnost oblikovanja avtonomne politične misli in strategije zelo močni. Posledično se ne bojimo, da bi jo v razmerju z drugimi političnimi subjekti izgubili.

Na listi Demokrasko stranke smo trije Slovenci: Aljoša Sosol za okrožje Gorica II. (Pevma, Št. maver, Oslavje, Podgora in Stražice) in Vesna Tomsic za okrožje Sovodnje, Doberdob, Zagraj.

Štandreško okrožje je za mesto Gorica izrednega in strateškega pomena; predvsem ker daje mestu pečat glavnega mesta pokrajine: tu se začne ali konča hitra cesta, tu so logistični center SDAG, letališče, Soča, čistilna naprava, ekološki otok, industrijska cona, bolnišnica, pomembni športni objekti za celo mesto: bazen, stadion, nova telovadnica Palaconi, nogometno igrišče Juventine, teniško igrišče, soški park.

Moj program postavlja v središče vsega človeka in skupnost, v kateri živi, in si zastavlja za cilj kakovost življenja prebivalcev tega dela mesta, ki je pod izrednimi infrastrukturnimi pritiski. Potrebno se je lotiti dejanske - ne

samo načrtovane - ureditve prometa, dokončati soški park, posodobiti čistilno napravo in odpraviti pomanjkljivosti le-te. Treba je zahtevati, da so načrtovane in dograjene infrastrukture, take, ki spoštujejo vse predpise za zaščito okolja in ustvarijo čim manj nevšečnosti domačinom. V Štandrežu ima prioriteto kakovost bivanja. Izvolitev ne bo lahka, potrebno bo veliko dela in truda. Prepričana pa sem, da bomo dobro opravljali delo. In to povem v množini, ker ne bom delala sama. Smo namreč ekipa: Štandrežci, od Marjana Breščaka do Božidarja Tabaja, vsi sodelujejo in se bomo trudili, da bomo zmagali.

Predsednik Gherghetta je zagotovil SSK odborniško mesto?

Pogajanja so šla in gredo vedno v to smer. Obljubil nam je odborniško mesto in še kaj. Jaz pa sem kot sv. Tomaž: dokler ne bomo vse igrice za nami in ne bo pisalo črno na belem, bom delala za to. Po petih letih vem, da nobena obljuba ni sveta, v politiki pa sploh ne. S predsednikom Gherghetto imava dober odnos in se spoštujemo. V petih letih sva se sprla in skregala šestokrat, vendar sem se od njega veliko

naučila: je pravi politik in ga spoštujem, ker ne glede na njegove značajske poteze, ki marsikomu niso všeč, verjame v zdrave principe, je sposoben treznega razmišljanja in je tudi zelo delaven človek. Politika v naši pokrajini je včasih zelo malenkostna. Veliki ideali in najbolj pobožne želje se vedno prepletajo z osebnimi željami, strastmi vseh vrst, strahovi, nevoščljivostmi, neznanjem in nevedenjem in še z marsičim, kar je popolnoma človeško. Upravljalni in igrati vodilno politično vlogo na deželni sceni s tako pokrajino, kot je naša, v tem času, ko se delajo veliki projekti, kot je širjenje avtoceste, ko se govori o hitri železnici na Tržiškem in na Krasu, o novem tržiškem pristanišču, ko v Vilešu načrtujejo nov trgovski park, v Gradežu pa novo VIP naselje (podobno tistemu v Sesljskem zalivu), katerega nalozba se bliža 1 milijardi evrov, skratka, ko bi območje bilo lahko popolnoma uničeno ali bo v najboljši hipotezi doživelo korenito preobrazbo - je zelo kompleksno in zahteva velik čut odgovornosti. Mislim, da smo vsi, predsednik Gherghetta in njegov odbor, dokazali, da smo lahko kos tem izzivom.

Jurij Paljč

Predstavitve kandidature Demokrasko stranke in Enrica Gherghette "Mara Černic bo podpredsednica, imamo odlično skupino za vladanje!"

S temi besedami je kandidat Demokrasko stranke Enrico Gherghetta predstavil svojo kandidatno listo, za katero je dejal, da jo sestavljajo sposobni mladi ljudje, a tudi izkušeni javni upravitelji. Na predstavitvi kandidatne liste na trgu pred severno železniško postajo v Gorici je minulo soboto, 9. aprila, najprej spregovoril tajnik stranke Omar Greco, ki je poudaril predvsem dejstvo, da

Černic za podpredsednico zaradi tega dogovora, ampak zato, "ker je izjemno sposobna in s tem hočem dati tudi mestu Gorica močan signal!" Sicer pa bosta na kandidadni listi Demokrasko stranke še dva Slovenca, in sicer Vesna Tomsic, ki bo kandidirala v okrožju Zagraj, ter Aljoša Sosol v okrožju Gorica 2, medtem ko bo Mara Černic kandidatinja v okrožju Štandrež. O podpori listi, ki jo vodi Enrico

tudi glavne smernice svojega volilnega programa, ki bo sionel predvsem na prizadevanju, da bi prebivalci goriške pokrajine postali bogatejši tako na materialni kot na duhovni ravni. Prikazal je možen razvoj goriškega letališča, kjer bi morali zgraditi vojašnici za policijo in orožnike, sodoben zapor, ki ga mesto ob zaprtju starega nujno potrebuje, kraj srečevanj za mlade in dejal, da je treba urediti športno

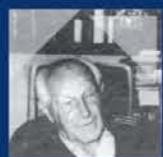
Mara Černic, Enrico Gherghetta, Omar Greco in Julijan Čavdek (foto JMP)

se bodo za svet goriške pokrajine potegovali različni ljudje z vsega območja goriške pokrajine kot tudi Gorice same. Kandidat za predsednika goriške pokrajine Enrico Gherghetta je spregovoril tudi o posebnem dogovoru, ki ga ima Demokrasko stranka s stranko Slovenska skupnost; izrecno je tudi poudaril, da ne bo postavil Mare

Gherghetta, je spregovoril tudi pokrajinski tajnik stranke Slovenska skupnost Julijan Čavdek, ki je poudaril dejstvo, da se v stranki držijo dogovora z Demokrasko stranko in so veseli dejstva, da dajejo v DS veliko pozornost slovenski narodni skupnosti na Goriškem; Gherghetti je zaželel prepričljivo zmagati. Gherghetta je seveda nakazal

letališče. Spregovoril je tudi o tem, da mora Goriška postati zanimiva za mlade podjetnike, kot je tudi nakazal možnosti razvoja tržiškega pristanišča in zagotovil, da briški blagovni znamki Collio nihče ne sme nasprotovati, saj gre za eno najbolj prepoznavnih blagovnih znamk za vina v svetu.

JUP

Sklad | Fondazione ONLUS
DORČE SARĐOČ

S prispevkom »petih tisočink« davka Irpef lahko pomagaš slovenski ustanovi...

Letošnjih »pet tisočink« davka na dohodke fizičnih oseb (IRPEF) lahko namenite Skladu Dorče Sarđoč, ki podeljuje štipendije zaslužnim manj premožnim slovenskim študentom.

Od ustanovitve prejemajo štipendije Sklada Dorče Sarđoč tudi učenci dvojezične šole v Špetru.

Kaj je prispevek »pet tisočink«?

»Pet tisočink« je prispevek, ki ga predvideva zakon št. 266 z dne 23. decembra 2005, s katerim lahko vsi davkoplačevalci namenijo manjši delež davka na dohodke prizanimi dobrodelnim organizacijam in neprofitnim ustanovam. V ta seznam spada tudi Sklad Dorče Sarđoč.

MODELLO 730-1 RIFORMA

Scheda per la scelta della destinazione dell'8 per mille dell'IRPEF e del 5 per mille dell'IRPEF

CONTRIBUENTE

COGNOME (per la scelta colore e cognome del CASE) NOME

DATI ANAGRAFICI

DATA DI NASCITA

COGNOME (in caso di scelta FIRMARE in UNO degli spazi sottostanti)

9 1 0 1 3 8 4 0 3 1 8

Davčna številka Sklada Dorče Sarđoče: 91013840318

Svoj prispevek lahko namenite tako, da v polje obrazca, ki je namenjeno dobrodelnim organizacijam in neprofitnim ustanovam v modelu CUD/730/Modello Unico, vpišete davčno številko Sklada Dorče Sarđoč in se podpisate. Prispevek »petih tisočink« ne predvideva doplačila in zato tudi nobenih dodatnih davkov.

Ob 60-letnici vrnitve milostne podobe Matere Božje na Sveto Goro

Na Sveti Gori se stikata nebo in zemlja

P. Bogdan Knavs, msgr. Metod Pirih, p. Stane Zore

Marijina milostna podoba s Svete Gore, ki jo je l. 1544 svetišču podaril oglejski patriarh Marino Grimani, je bila kar nekajkrat "begunka". V naslednjih stoletjih so jo namreč večkrat odnesli iz gore, vendar se je vedno ohranila in vrnila. Zadnjič se je to zgodilo pred 60 leti, ko so jo verniki po sedmih letih odsotnosti zaradi vojnih razmer 8. aprila 1951 v eni najbolj številčnih procesij iz Solkana pospremili nazaj v svetišče.

V soboto, 9. aprila, so se frančiškani s koprskim škofom msgr. Metodom Pirihom na čelu ter v navzočnosti predstavnikov civilnih oblasti in res številne množice spomnili dogodka z občuteno večerno mašo v baziliki Marijinega vnebovzetja in procesijo z lučkami, ki so ju s petjem oplemenitili Svetogorski pevski zbor, Vokalna skupina Dornberški fantje in Župnijski pevski zbor iz Dornberka. Že uro pred slavljem je ljudi na goro privabljal veselo pritrkovanje s pritrkovalci iz župnije Solkan. Škofa Piriha, provinciala slovenskih frančiškanov p. Staneta Zoreta, predstavnike oblasti, še zlasti pa tiste prisotne, ki so se pred 60 leti udeležili dogodka, je uvodoma toplo pozdravil gvardijan p. Bogdan Knavs. V homiliji je škof v nekaj stavkih povzel zgodbo "begunka" in izrazil željo, da bi bila vrnitev izpred 60 let zadnja. Vsem, ki so bili zaslužni, da se je vrnila v svoje svetišče, in vsem, ki so slovesnost vrnitve organizirali in pripravili kljub velikim oviram, ki jih je postavljala na pot takratna oblast, se je iskreno zah-

valil. Med 15 tisoč romarjev je 8. aprila 1951 vladalo "nepopisno veselje, solze radosti, odmevali so pesem in molitev, upanje, tolažba, večja prepričljivost v veri, pokora, spreobrnjenje, duhovno vstajenje, različni trdni sklepi,

dobro odločitve in zaobljube za prihodnost". Za mnoge sta tolikšen napor in tveganje, ki so ga vlagali, da so rešili sveto podobo pred grozotami dveh svetovnih vojn, nerazumljiva, saj je bilo tedaj v cerkvi veliko vrednejših materialnih dobrin. Češčenje Matere Božje pa ima v našem narodu res velik pomen in je globoko zakorinjeno v zavesti ljudi; pokristjanjenje Slovencev je namreč prišlo iz Ogleja, kjer je bazilika posvečena Devici Mariji. Zato ni čudno, da so se prva krščanska verska svetišča razvila tam, kjer so bile cerkve posvečene Mariji vnebovzeti. Eno takih svetišč je od l. 1539 Sveta Gora. Češčenje Matere Božje je iz leta v leto dobivalo večji razmah. Sem so prihajali romarji iz Kranjske, Koroške, Štajerske, s Tržaškega, iz Istre, Furlanije pa vse tja do Benetk. "Svetišče ni bilo le slovensko, ampak mednarodno,

razsežnosti, bo občutil, da se na Sveti Gori stikata nebo in zemlja. V teh 60 letih se je tu veliko spremenilo, romarji pa prihajajo na goro v prvi vrsti zaradi Marije, ki jim iz naročja podaja Dete Jezusa. "To je največji dar, največja milost, ki jo moremo prejeti". V uvodu v očenaj je solkanski dekan Vinko Paljk dejal, da je Svetogorska Marija l. 1943 prišla v dolino, da bi bila bliže ljudem, ko so Nemci sejali smrti; danes, ko doživljamo množičen odpad od zvestobe Bogu in veri, naj nas reši vsega hudega. G. Gašper Rudolf pa je v uvodu v mir poudaril, da so ljudje pred 60 leti "zmogli mir in pogum"; prisotne je pozval, naj bodo njihovi vredni nasledniki, kajti samo mir zagotavlja prihodnost. Po obhajilu je g. Paljk obudil nekaj utrinkov iz časa pred 60 leti, ko so fantje iz Solkana in Grgarja pospremili podobo na Sveto Goro. Dekleti, oblečeni kot Urška Ferligoj, sta zrecitali pesem, ki jo je za tisto priložnost napisala Marica Filipič iz Grgarja, zbor na koru pa je - morda prvič po 60 letih - odpel Vodopivčevo uglasbitev. Ena izmed deklic, ki so 8. aprila 1951 na vhodu cerkve pozdravile Marijino podobo, je še enkrat prebrala pozdravno pesem. Euharističnemu slavlju je v prijetnem pomladnem večeru sledila procesija z milostno podobo, ki so jo nosili "nekdanji fantje", ob njej pa sta med drugimi hodili "nekdanji dekleti", Fani Gabrijelčič in Mimi Persič iz Solkana. Z očmi, uprtimi v milostno podobo, je dolga vrsta romarjev iz srca pela litanije in Marijine pesmi. Doživetje se je končalo z blagoslovom z Najsvetejšim. / DD

Fani Gabrijelčič in Mimi Persič iz Solkana ob podobi

V soboto in nedeljo, 7. in 8. maja, v Ogleju in Benetkah Mrzlične priprave na obisk svetega očeta na italijanskem Severovzhodu

Štirim koraki se bližajo obisk svetega očeta Benedikta v Ogleju in Benetkah. Zadnji tedni so čas, ko se župnije, združjenja in cerkvena gibanja dežel italijanskega Severovzhoda mobilizirajo in intenzivno pripravljajo na dogodek.

Organizacijski odbor je medtem posredoval nekaj števil. Prisotnost in dobro voljo je že potrdilo več kot tisoč prostovoljcev, ki bodo pomagali romarjem pri osrednjem dogodku, slovesni maši v parku S. Giuliano v Mestrah 8. maja; med njimi je še največ mladih iz skavtskih vrst. Tudi po župnijah se prijavljajo številni udeleženci: doslej jih je največ (kar tisoč) zbrala župnija S. Maria Goretti iz Mester. Posebni vlaki bodo pripeljali na prizorišče na stotine romarjev. Veliko - kar 600 - bo tudi prizade-

lih oz. oseb s posebnimi potrebami. Številke pa so še vedno provizorične, saj je možno se prijaviti vse do dne pred mašo. Različna cerkvena gibanja (neokatehumeni, Comunione e liberazione, skavti, fokolari, Prenova v duhu, Unitalsi in

Katoliška akcija) v tem času širijo vabila po mestnih trgih v Venetu, Furlaniji Julijski krajini in Južni Tirolski ter z zloženkami predstavljajo spored obiska. Naslednji ponedeljek, 18. aprila, bodo začeli pripravljati prizorišče v parku S. Giuliano.

Spored obiska

Sveti oče bo priletel v Ronke v soboto, 7. maja, ob 16.15. Pol ure kasneje se bo srečal z ljudmi na trgu pred oglejsko baziliko. Ob 17. uri bo imel govor, namenjen cerkvenemu zborovanju Oglej 2. Ob 18.15 bo sto-

pil na helikopter in se napotil proti Benetkam. Ob 19. uri bo že na trgu sv. Marka. V nedeljo, 8. maja, se bo svečano euharistično slavje v parku S. Giuliano v Mestrah začelo ob 10. uri. Ob 12.30 se bo na čolnu odpravil proti središču Benetk po znamenitem Canal

Grande. Ob 16.45 se bo v baziliki sv. Marka udeležil zborovanja ob zaprtju škofijskega pastoralnega obiska. Ob 17.45 bo z "gondolo" krenil od trga sv. Marka do svetišča Basilica della Salute. Ob 18. uri se bo tam srečal s predstavniki kulture in gospodarstva. Kot znano, je v Oglej po tradiciji priplul sv. Marko evangelist. Iz tega zamekta se je od konca 2. stoletja dalje razvilo kar 57 krajevnih Cerkev ne le v severnih italijanskih deželah, temveč tudi na področju današnje Hrvaške, Slovenije, Avstrije, Bavarske in deloma Madžarske. Cerkevno zborovanje, ki je pred nami, bo priložnost, da verniki premisli-

mo naš prostor v sedanjosti in bližnji prihodnosti, k čemur nas silijo hitre kulturne spremembe. K temu bo gotovo dal pomemben delež tudi papežev obisk. Zato toplo vabimo vernike, da se zgodovinskega dogodka udeležijo. Več informacij na spletni strani www.ilpapaanord.it.

Pastoralno predavanje

Kako starši poslušajo svoje otroke

V soboto, 2. aprila, je imela v avditoriju Fogar predavanje za družine goriške nadškofije Monica Bendotti, doma iz Prata v Toskani, priznana psihologinja, terapevtka in mati dveh otrok. Naslov predavanja je bil *Kako lahko starši poslušajo svoje otroke*. Če bi opazovali vse aktivnosti, vedenje in odnose, ki jih imajo starši s svojimi otroki, bi z lahkoto ugotovili, da zajema poslušanje kar 42% vseh njihovih dejavnosti. Obstaja seveda več načinov poslušanja. Najbolj učinkovito je t. i. aktivno poslušanje, to je poslušanje, v katerem se starši "postavijo v kožo" svojih otrok in tako pridejo do popolne empatije. Poslušanje otroka je težavna naloga, ker nas prisili, da moramo marsikaj v nas samih spreminiti, da postanemo bolj ponižni, odgovorni, pazljivi, tankočutni.

Aktivno poslušanje pa ni neka metoda, je neka "drža, odnos". Poslušanje je tudi pot, po kateri pridemo do spoznavanja otrokovih čustev. Je odskočna deska, po kateri lahko pomagamo otroku obvladovati čustva, tako se lahko reši iracionalnega mišljenja, ki privede večkrat do nepotrebnih težav v vsakodnevnem življenju ter medsebojnih odnosih. Tudi način poslušanja je različen; odvisen je tudi od tega, ali poslušata mati ali oče. Mati je tista, ki "skrbi" brezpogojno za otroka, ki je bolj nagnjena k čustvom, oče pa uporablja manj besed, je bolj praktičen, nagnjen k temu, da uporablja razum. Vendar popoln zakon ni tisti, v katerem hočeta oče in mati vzgajati čim bolj enako. Popoln zakon je tisti, v katerem vsak izmed staršev ohrani svoj način vzgoje, ki pa seveda ne sme spodbijati drugega. Bogastvo je v razliki in ne v enakosti. Ne smemo jemati konflikte s partnerjem kot nekaj negativnega, kajti tudi konflikt prinaša bogastvo v odnosu, paziti moramo le, da bomo nesoglasja rešili na pravi način.

Večkrat so otroci res nevezgajeni in jih je težko prenašati, posebno ko se izmikajo odgovornostim ali nočejo poslušati priporočila staršev. Otrokom je treba postavljati "meje", a starši se večkrat obnašajo napačno, ker se pogajajo z otroki, ko ni potrebno, in jih hočejo na vse načine prepričati o nujnosti pravil. Starši bi morali takoj ukreniti in ne dopustiti, da se pogovor zavleče v nedogled. Pri medsebojnem odnosu in poslušanju otroka igrajo veliko vlogo tudi čustva. Čustva so zaznave določenega dogodka, na katerega se odzovemo z lastno reakcijo. Ta zaznava je zunanja ali notranja. Lahko pa se čustvo sproži tudi zaradi nekega notranjega vzgiba. S čustvi odkrivamo drugim naše notranje ču-

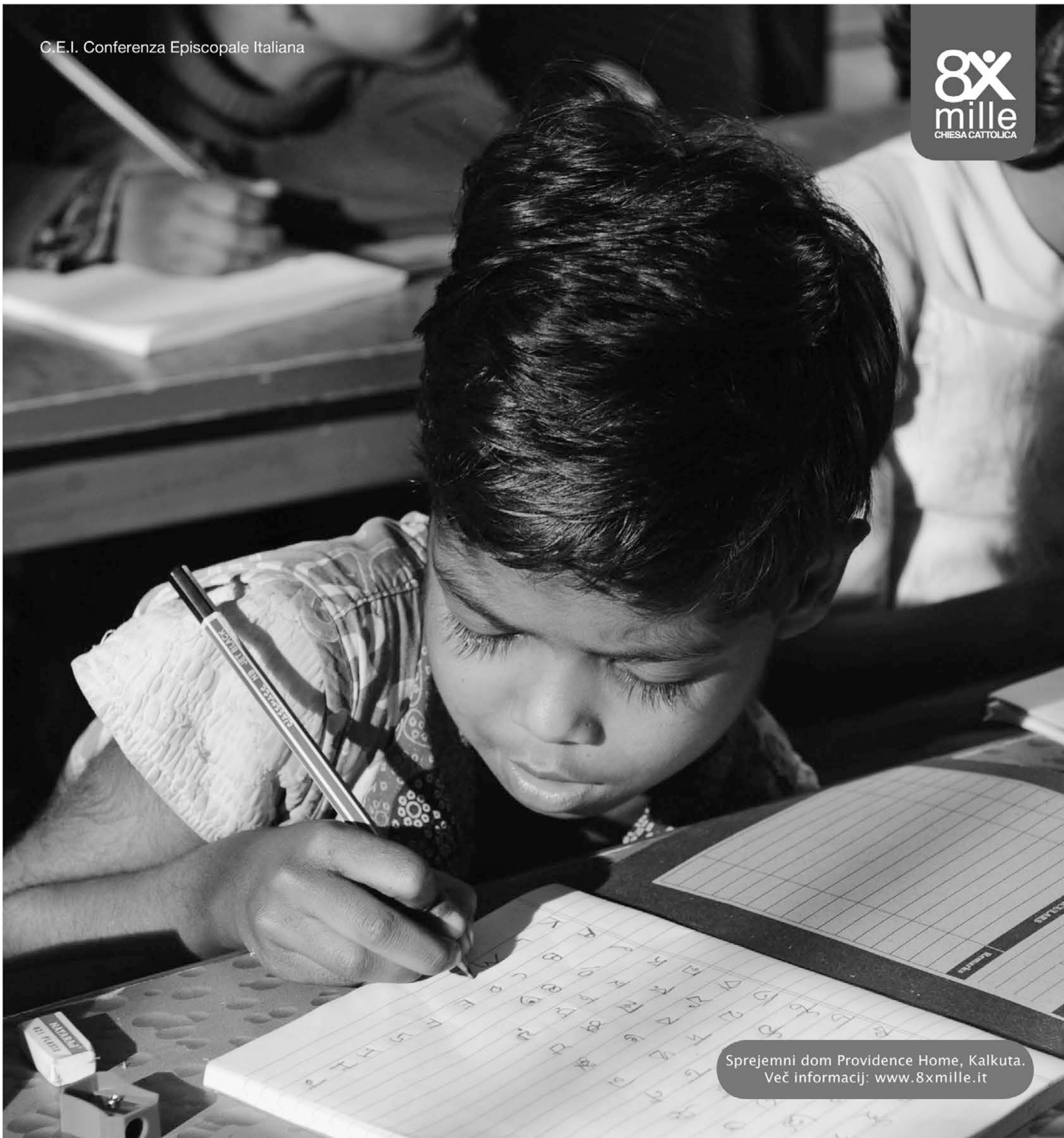
tenje. Čustva so lahko primarna in sekundarna. Z leti postajajo vedno bolj kompleksna. Na čustva vplivata tudi naše mnenje in naš način ocenjevanja dogodkov. Vedno so nas učili, da človek najprej nekaj začuti, šele potem pomisli na to, kar je doživel. Nove teorije pa so spremenile to mnenje: misel se v resnici prikaže prej in vedno prehiti čustvo. To pomeni, da se čustva rojevajo ne toliko iz dogodka ali iz tega, kar se v določenem trenutku pripeti, ampak iz naše misli, iz naše notranje razlage tega dogodka. Psiholog Albert Ellis je vzel v pretres ta odkritja in jih

Monica Bendotti

je apliciral na svojo teorijo z imenom REBT (Rational Emotive Behavior Therapy), s katero je lahko vplival na čustva in jih vodil. Vsak od nas uporablja v fazi mišljenja t. i. "notranji govor", s katerim si pomaga opisati to, kar se dogaja. Veliko čustev nastaja in se rojeva prav iz tega "govora". Čustvo je moteče le v primeru, ko imamo neuravnovešene misli, ki ga usmerjajo. Včasih se ne zavedamo misli, ki se skrivajo za čustvi prav zaradi tega, ker se misli avtomatično prikažejo, skoraj v podzavesti. Misli so podobne nekemu notranjemu, skrite-mu vedenju in prav zato, ker so "skrite", se nam zdi, da prihajajo nenadoma, podzavestno. Prepričani smo, da nimamo oblasti nad njimi. V resnici pa nanje lahko vplivamo in tako vodimo posredno tudi naše vedenje. Če hočemo vplivati tudi na vedenje naših otrok, moramo spoznati iracionalne misli, ki se skrivajo za neracionalnim vedenjem, za čustvi. Iracionalne misli so tiste, ki nam predstavljajo dogodke in življenje na nerealen način in povzročajo težave. Take so na primer "absolutistične" misli. To so tiste misli, ki nas prisilijo k določenemu obnašanju, določenemu vedenju; zaradi njih pademo v težave, v depresijo itd. Druge so "katastrofalne misli". Le-te nastanejo tedaj, ko smo prepričani, da "bo po nas", da bo iz tega dogodka nastala nesreča. Včasih tudi sami starši prenašajo na otroke take iracionalne misli, ko jim npr. stalno očitajo, da ne bodo zmogni opravljati kakega dela, ali ko jih stalno "preganjajo" z besedami: si porednež, stalno delaš škodo! Vse te besede v otroku lahko povzročajo rojevanje nepotrebnih misli in čustev, ki otežujejo psihično rast otroka.

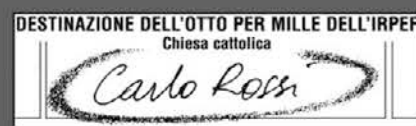
Karlo Nanut

Sprejemni dom Providence Home, Kalkuta.
Več informacij: www.8xmille.it

Z OSMIMI TISOČINKAMI KATOLIŠKI CERKVI STE NAREDILI VELIKO ZA MNOGE

S svojim obrazcem CUD lahko sodeluješ pri izbiri osmih tisočink, tudi če ti ni potrebno predložiti davčne napovedi. Zadostuje dvakratni podpis kartice, ki je priložena CUD-u: v razdelku "Chiesa cattolica" ter spodaj, v prostor za "Firma". Nato kartico oddajte na pošti v zaprti beli kuverti, na katero napišete priimek, ime, davčno številko ter besedilo: "Scelta per la destinazione dell'otto e del cinque per mille dell'Irpef". Za dodatne informacije pokličite na brezplačno telefonsko številko 800.348.348.

Sulla tua dichiarazione dei redditi o sul modello CUD

TUDI LETOS LAHKO POLEG OSMIH TISOČINK IZBERETE TUDI NAMEN PETIH TISOČINK. DAVKOPLAČEVALEC SE LAHKO S SVOJIM PODPISOM IZRAZI O NAMENU OSMIH IN PETIH TISOČINK, SAJ SE PODPISA NE IZKLJUČUJETA. OBA PODPISA NE POVZROČATA DAVKOPLAČEVALCU NOBENIH DODATNIH STROŠKOV.

Kratke

Delovni sestanek med SSO in ZCPZ - Gorica

V torek, 29. marca, se je Izvršni odbor Združenja cerkvenih pevskih zborov - Gorica srečal na delovnem sestanku s predsednikom SSO Dragom Štoko in podpredsednikom za Goriško Walterjem Bandljem. Na seji, ki je potekala v KC Lojze Bratuž, je predsednik ZCPZ - Gorica, Dario Bertinazzi, orisal gostoma delovanje, uspehe in težave, ki jih ima Združenje pri svojem poslanstvu. Dr. Štoka in podpredsednik Bandelj sta vse pozorno poslušala in se še posebej zanimala za določene vidike, kot recimo za delo z mladimi, nove zamisli, ojačitev prisotnosti na območju itd. Pohvalila sta tudi neprecenljivo vlogo, ki ga Združenje cerkvenih pevskih zborov - Gorica ima pri ohranjanju in vzpodbujanju narodne zavesti ter drugih pozitivnih vrednot v slovenski manjšini. Na koncu je predsednik ZCPZ - Gorica Dario Bertinazzi podrobno razčlenil problem stalnega nižanja prispevkov in velikih zamud, s katerimi so nakazani. Predsednik Štoka in podpredsednik Bandelj sta mu obljubila vso podporo pri reševanju tega perečega problema in povabila Izvršni odbor Združenja, naj ju stalno obvešča o zadevah in zvezi z delovanjem ustanove. Na ta način bo lahko SSO najhitreje in najučinkoviteje ukrepal v prid tej organizaciji.

15. aprila v Kulturnem centru L. Bratuž

Predstavitve ponatisnjene knjige Ferdinanda Seidla Geološki izprehodi po Goriškem

Med uglednimi kulturnimi delavci in raziskovalci, ki so delovali v Gorici v obdobju pred prvo svetovno vojno, pripada prirodoslovcu Ferdinandu Seidlu častno mesto. V Gorici, na državni realci, je poučeval skoraj 30 let, povsem se je vključil v kulturno življenje goriških Slovencev. Z našim prostorom pa je ostal povezan tudi po upokojitvi oz. po preselitvi v rodno Novo mesto, kjer je umrl leta 1942. Seidl je bil po očetovi strani Čeh (to sam navaja v sicer neobjavljeni avtobiografiji), mati pa je bila Slovenka. Predniki so se na Slovensko preselili iz češkega Črnega lesa. Njegova goriška leta (1887-1915) so zagotovo najbolj ustvarjalna in uspešna. V tem času je objavil niz znanstvenih člankov in razprav s področja klimatologije, geologije, botanike. Bil je poročevalec Državne komisije na Dunaju za spremljanje potresov. V letih 1907/1908 je izšlo njegovo temeljno delo s področja geologije, v katerem je podrobno opisal Kamniške Alpe. V Gorici je bil med pobudniki in sotrudniki Goriške podružnice Slovenskega planinskega društva (1911), s planinstvom se je ukvarjal tudi po vrnitvi v Novo mesto, saj je bil po prvi svetovni vojni kar nekaj let načelnik (predsednik) tamkajšnjega društva in si veliko prizadeval za ovrdenotenje Trdinove "planinske" zapuščine. Leta 1913 je v Gorici izdal za tisti čas zelo zanimivo knjižico Geološki izprehodi po Goriškem. To je prva zaokrožena študija o nastanku in stalnem preoblikovanju goriškega prostora, napisana na poljudno-znanstveni način.

Pri Slovenskem planinskem društvu v Gorici so poskrbeli za ponatis omenjenega dela ter ga opremili s krajšim spremnim besedilom, zajetim v posebni knjižici. Prispevala sta ga dr. Rajko Pavlovec in Vlado Klemše. Publikacijo je podprl Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu. Knjižico bodo predstavili v petek, 15. aprila, ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž, kjer bo pred tem tudi redni letni občni zbor društva. O knjižici, ki jo je uredil Vlado Klemše, o Gorici in letih pred prvo svetovno vojno ter o Seidlovi vsestranski dejavnosti bosta spregovorila dr. Danila Zulian Kumar ter zgodovinar Peter Černic.

Sveto tridnevje v dekanijski cerkvi v Štandrežu

Veliki četrtek ob 20. uri: praznična sv. maša z umivanjem nog in prenos Najsvetejšega - vodi p. Štefan Kožuh, provincial slovenskih kapucinov;

Veliki petek ob 20. uri: bogoslužje velikega petka s sodelovanjem dramske skupine Štandrež in prenos mrtvega Kristusa v Božji grob, vodi g. Andrej Lampret, vicerektor na Sv. Višarjah, Velikonočna vigilija ob 21. uri: velikonočno bedenje in procesija po vasi, vodi dekan Karel Bolčina.

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ
ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

vljudno vabijo na

slovesnost podelitve 7. priznanja
KAZIMIR HUMAR

MEŠANEMU PEVSKEMU ZBORU
LOJZE BRATUŽ
OB 60-LETNICI DELOVANJA

Sodelujejo:

Čezmejni goriški mešani mladinski zbor Primož Trubar
David Bandelj, zborovodja

Na mnogaja ljeta
Zbor v sliki skozi desetletja
izbor in priprava, Niko Klanjšček

nagovor David Bandelj

torek, 19. aprila 2011, ob 20.30 uri
Kulturni center Lojze Bratuž v Gorici

Učenci OŠ O. Župančič so obiskali goriško občino

V odkrivanju upravnih prostorov

V sredo, 6. aprila, sta četrta razreda osnovne šole Oton Župančič v spremstvu učiteljice Majde Gergolet in Sare Bresciani obiskala goriško občino. Otroci, ki jim je na vratu visel kartonček s sliko in osebnimi podatki, so se iz šole iz ulice Brolo peš odpravili proti občini. Tam jih je čakala svetnica Marilka Koršič, ki jih je pospremila v poslopje za voden ogled. Svetnica se je z razredom srečala že v ponedeljek na šoli in učence seznanila s sestavo in delovanjem goriške občine in občinskih uradov. Poudarila je prisotnost petih slovenskih svetnikov: Božidarja Tabaja, Aleša Waltritscha, Marka Marinčiča, Silvana Primožiča in Marilke Koršič med štiridesetimi svetniki, ki poleg župana Romolija sestavljajo občinski svet. Ko so učiteljice najavile obisk, so jim namreč sporočili, da je čas za ogled strogo določen in da bo za

razlago v slovenščini med ogledom zmanjkalo časa. Obisk na občini je trajal kar tri ure. Učenci so si najprej ogledali sejno dvorano občinskega sveta, kjer jih je sprejela odbornica Silvana Romano, s katero so se otroci

tudi fotografirali. Učenci so pokazali izredno znanje in zanimanje. Lepo so spremljali

razlago in odbornici postavili vprašanja pred mikrofoni, ki jih uporabljajo svetniki za svoje

posege. Bili so navdušeni in odbornico toliko povpraševali, da jim je svetovala, naj svoje zahteve napišejo in odpošljejo na njen urad. Prosili so za povezavo šole na internet, za nove table, za višjo ograjo na šolskem dvorišču. Vprašali so, kdaj bo urejena telovadnica, če bi lahko olepšali sive šolske stene z grafitnimi risbami... Poleg občinske palače so si otroci ogledali še sedež mestnih redarjev in občinski park. Ob koncu še kritična pripomba: ker je bila na obisku slovenska šola, bi morala občina

poskrbeti za dvojezično razlago in gradivo, česar pa seveda ni storila!

Skupnost družin Sončnica

Lep pomladni izlet

Pomlad nas je v nedeljo, 3. aprila, zmagoslavno pozdravila s toplim soncem na sinjem nebu, z nežnimi barvami trobentic in vijolic, s prijetnim petjem ptic. To je bil dan po dolgi zimi, ko si človek zaželi se umakniti v naravo, daleč od mestnega hrupa, od vsakdanjega živčava, stresnega življenja in si vzeti nekaj časa zase in za družino. Skupnost družin Sončnica je številnim izletnikom ponudila prav to: umik v mirno in tiho naravo, polno prijetnih barv in vonjav. Tako se je nad petdeset članov in prijateljev društva na prvo aprilsko nedeljo zjutraj odpravilo z avtobusom v Narin pri Pivki, da bi v prijetni družbi praznovali lep pomladni dan in obenem tudi dan starševstva. Avtobus se je ustavil pred cerkveno sv. Jakoba v turistični vasi Narin, kjer nas je čakal gospod Darko Knafelc, ki skupaj z ženo upravlja Kmetijo odprtih vrat pri Petrovih. Povedal nam je nekaj besed o cerkvi, ki je bila pred kratkim obnovljena in v kateri stoji lep pozlačen oltar. Nato nas je peš pospremil do kmetije, na kateri nas je sprejela prijazna gospa Majda ter ponudila kavo in čaj s pecivom. Del izletnikov se je nato odpravil na sprehod po bližnji okolici do vasi Šilentabor. Ostali pa, v glavnem otroci in žene, smo se preizkusili v delavnici *Od zrna do kruha*. Kmetijo obiskuje letno od 4.000 do 5.000 ljudi iz cele Slovenije. "Tu spoznavajo, kako so nekoč kuhali, prali, pekli; predvsem otroci začutijo srečo, ko pečijo kruh in se ga naučijo tudi ceniti,

ko vidijo, koliko dela je pri tem," nam je povedala gospa Majda. Pred značilno kmečko hišo smo si oblekli predpasnike in si dali ruto ali slamnik na glavo. Potem smo stopili v hišo, v črno kuhinjo z ognjiščem, kjer nam je gospa Majda kar v domačem narečju povedala cel kup zanimivosti o oblačilih, trgovinah, prevoznih sredstvih, pač o življenju na vasi nekoč. Nato je rado vednim otrokom predstavila posodo, v kateri so pražili kavo, in mlinček, s katerim so jo mleli; v likalnik je dala oglje in jim pokazala, kako so nekoč likali. Otroci so se čudili nad tem, kako so nekoč varčevali z vodo, ko v hišo ni pritekla kar iz pip. V hiši je bila posoda, kjer so si umivali roke, drug za drugim; bil je tudi vrč z vodo in zajemalko, s katero so zajemali in pili. Umivali pa so se v večjem vedru, v katerem so tudi prali perilo. Gospa Majda je odprla skrinjo in iz nje vzela moko, vodo, sol in kvas ter zamislila kruh. Tudi otroci in mamice so se v tem preizkusili: vsakdo je dobil košček testa in zgnel svoj hlebček. Ob tem je gospa Majda otroke poučila, kakšen mora biti njihov odnos do kruha. Ko so bili vsi hlebčki pripravljani, sta jih gospod Darko in gospa Majda dala v krušno peč. Otroci so spoznali tudi pridelavo pšenice nekoč in danes, razna orodja, preizkusili so se v mletju pšenice... Skratka, doživeli so delček kmečkega življenja. Na lepo urejenem dvorišču je bilo v veliko veselje otrok tudi nekaj domačih živali: pes, mačka, zajčki, koze, konjička.

Ko se je ostala skupina izletnikov vrnila, smo na kmetiji vsi skupaj pokosili. Gospa Majda nam je skuhalo joto in pašto, spekla seveda

uri, saj so bile izredno zanimive. V prvem delu, v tako imenovani Tihi jami, smo si ogledali razne dvorane, okrašene z večjimi in manjšimi kapniki. V Šumeči jami, ki jo je ustvarila reka Reka, ki tu izgine v kraško podzemlje, smo občudovali globok kanjon v vsej njegovi lepoti. Dvigalo nas je popeljalo spet na vrh, kjer smo imeli čudovit razgled na naravni vhod v jamo in na vasičo Škočjan.

Domov smo se vračali polni pozitivnih čustev in občutkov, veseli, srečni in predvsem umirjeni. Na avtobusu so si sledile še informacije o delovanju društva in seveda zahvale, ki so bile vse namenjene naši neutrudljivi predsednici, gospe Ani Saksida Zorzut, ki si je zamislila in uresničila ta res čudoviti izlet. Vsi izletniki smo ji prav iz srca hvaležni. Gospa Ani je poskrbela tudi za pesmi ob odhodu in vrnitvi domov: zjutraj smo zapeli O romar moj, zvečer pa pesem Glejte že sonce zahaja, ki je bila ob sončnem zatonu prav primerna. Vse prisotne je ob slovesu povabila na Dan družine, ki bo v nedeljo, 5. junija 2011, pri sv. Ivanu v Gorici. Nedeljski sveti maši, ki jo bodo oblikovali otroci in mladi, bodo sledili lutkovna predstava *Štirje muzikanti* v domu F. Močnik, skupno kosilo in popoldanska zabava ob predvajanju filma in slik opisanega izleta. (KF)

Spomin na dragega Alexa

V svojem življenju sem imela veliko lepih trenutkov, a najlepšega sem doživela v Lurdu leta 2006, ko je Alex šel k birmi. Živo se še spominjam, kako je od sreče in veselja žarel ob prejemu Svetega Duha.

Vsakič, ko sem obiskala Alexa, se mi je nasmehnil z vsem srcem, in čeprav ni govoril, sem imela občutek, da mi je vsakokrat veliko povedal.

Veliko sem molila zanj, sedaj pa bo on skrbel za moje duhovno življenje in z molitvijo bom spremljala vse tiste, ki ga imajo radi.

Dragi Alex, prepričana sem, da si z veseljem objel svojo mamo Martino in da te je ona z ljubeznijo sprejela. Srečno živita v božjem kraljestvu!

Tvoja botra Emanuela

Enajsta pevška revija otroških in mladinskih zborov Zlata grla

Množična udeležba potrjuje ljubezen do petja

Tudi letošnje srečanje slovenskih otroških in mladinskih zborov Zlata grla je za nami. Že enajstič zaporedje so se mladi ljubitelji petja zbrali na reviji, ki jo prireja Prosvetno društvo z Vrha Sv. Mihaela v sodelovanju z Združenjem cerkvenih pevskih zborov Gorica. Zlata grla so zapela v dveh pevskih dneh. V soboto, 9. aprila, je v Kulturnem domu v Sovodnjah ob Soči stekel revijski del, nedelja, 10. aprila, pa je bila namenjena tekmovalnim sestavam, najprej mladinskim, v popoldanskih urah pa še otroškim. Predstavili so se v primeru na resnem vzdušju Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici.

Na sobotnem večeru je zapelo kar deset otroških, mladinskih in šolskih zborov. Tako lepo število je spet dokaz, da spada petje med temeljne kulturne sestavine našega jezikovnega prostora, začeti z mladimi in najmlajšimi. Otroci in njihovi mentorji se v skupnem sodelovanju in večkrat zahtevnem delu spoprijemajo z lepoto glasbe v najrazličnejših oblikah, ki pa vedno delujejo ljubko, prijetno.

Glasba je lahko že od mladih nog tudi področje iskanja kakovosti in domiselnosti; prav temu je bila namenjena dolga nedeljska maratona. Tekmovalni del se zjutraj odprli štirje mladinski zbori. Srebrno priznanje je šlo v Bazovico, in sicer MIPZ Anton Mar-

tin Slomšek pod vodstvom Zdenke Kavčič-Križmančič. Zlato priznanje so prejele pevke vokalne skupine nižje srednje šole Sv. Ciril in Metod iz Trsta, vodi jih Maurizio Marchessich, prav tako zlato pa so

Marto Ferletič in proseškim OPZ OŠ Avgust Černigoj, ki ga vodi Jana Drasič. Srebrna priznanja so šla OPZ OŠ iz Romjana in zborovodji Luciji Lavrenčič Terpin, OPZ KD So-

Foto DP

ovenčali Čezmejni mladinski pevski zbor Krasje iz Trebč. Mlada zborovodja Petra Grassi je pevkam pomagala tudi do priznanja za najboljšo izvedbo ljudske pesmi, in sicer novosti Beri rožmarin zeleni v priredbi Ane Celin. Domačinke mladinske vokalne skupine Bodeča neža z Vrha Sv. Mihaela so si pod taktirko Mateje Čer-

nic priborile zlato priznanje z odliko in priznanje za najboljši zborovski sestav. Tekmovalni del se je nadaljeval v nedeljskem popoldnevu, ko so na oder stopili še otroški zbori. Začnimo spisek z bronasto ovenčanima OPZ OŠ Josip Abram iz Pevme z zborovodjo

sič, srebrni so bili še pevci OPZ OŠ Virgila Ščeka iz Nabrežine, ki jih je vodila zborovodja Petra Grassi. Treh zlatih priznanj so bili deležni še OPZ Dr. Bogomir Magajna Divača, ki je z zborovodjo Ado Škamperle prejel še priznanje za najboljši zborovski zvok, OPZ Kraški cvet iz Trebč, ki je pod vodstvom sestre Karmen Koren po mnenju žirije izvedel tudi najbolj prepričljiv nastop, OPZ Veseljaki iz Doberdoba z dirigentko Lucijo Lavrenčič Terpin, ki je prejel tudi priznanje za najboljši izbor programa. Med dolgotrajnim čakanjem na odločitev žirije se je predstavila skupina Gledališče na

vrhovi iz Nove Gorice in prikazala gledališko glasbeno predstavo Mali korenjak v režiji priznanega režiserja Emila Aberška. Ta je tokrat v svojo predstavo vključil verze Nika Grafenauerja, ki so številne starše, mentorje in mlade pevce primerno pospremili do konca večera. Komisijo tekmovalnega dela 11. revije Zlata grla so sestavljali Sindija Šiško, Damjana Čevdek Jug in Janja Dragan.

Komisija je ob koncu izrazila presenečenje nad nadpovprečno kakovostjo petja na tekmo-

valnem koncertu, posebno v kategoriji mladinskih zborov. Množična udeležba na revijskem delu je vsekakor spodbudno dejstvo in kaže na živost obmejne zborovske otroške in mladinske scene. Članom žirije in organizatorjem se pridružujemo v upanju, da bi se v naslednjih letih tudi manj ambiciozni zbori in zborovodje udeležili tekmovalnega dela goriške revije. Verjamemo, da je skupni interes vseh razvoj zborovstva v smeri kakovosti, originalnosti in muzikalnosti, kar ostajajo, kljub žarenju kompetitivnosti, temeljne vrednote zborovske glasbe.

Jernej Šček

Križev pot in duhovna priprava na Veliko noč

Otroci in mladi na Mirenskem Gradu

Duhovnjija sv. Ivana iz Gorice pripravlja že tretje leto zapored duhovno pripravo na Božič in Veliko noč za goriške otroke in mladino, ki se pripravljajo na prejem zakramentov. Zraven povabi tudi goriške skavte, volčiče in volkuljice, izvidnike in vodnice. Medtem ko potekajo priprave na Božič med Mladinskim domom in domom F. Močnik v Gorici, se za velikonočno pripravo odločijo za križev pot: dve leti so romali na Sveto Goro, letos pa na Mirenski Grad. Veliko število mladih se je tako v soboto, 9. aprila, v tplem pomladnem popoldnevu v dveh skupinah povzpelo na Mirenski Grad v spremstvu župnika Marijana Markežiča, katehistinj Majde, Mirjam, Ane in Katerine, skavtskih voditeljev Alenke, Simona Petra in Aljaža,

mamic, očetov in pogumnih babic. Po poti so se ustavili ob postajah križevga pota, kjer so osnovnošolci ob lepih ilustracijah brali iz knjižice, ki jo je izdelalo Ognjišče Srce, ki ljubi vse ljudi (avtorici Karmen Smodiš - Berta Golob). Srednje in višješolci pa so imeli malo zahtevnejše besedilo. Med potjo so tudi zapeli kako postno pesem. Na vrhu so po skupni sliki stopili v cerkev, kjer jih je pričakal g. Peter Žakelj. Mlade je vprašal, ali vedo, kaj je greh. "Je morda greh, če delam kaj narobe? Če si obujem čevlje narobe, je to napaka, ne greh. Greh je, ko naredim nekaj proti ljubezni. Na primer, ko grem mimo prijatelja in ga ne pogledam, mu ne izkažem pozornosti, mu ne izkažem ljubezni". Naštel je sedem glavnih grehov in jih razložil. "Napuh - ko si ošaben, želiš biti povsod prvi, preziraš

druge. Lakomnost - ko hočeš vedno več, vse hočeš zase in postaneš požrešen. Nečistost - ko imaš grd odnos do svojega telesa in telesa drugega; poželenje, spolnost, intimnost. Nevoščljivost - ko zavidaš drugemu, se boriš s konkurenco, si tekmovalen. Jeza - ko si siten in živčen, se zaradi tega ne opravičiš in se jeziš. Lenoba - ko ne delaš tega, kar bi moral, in rečeš, da 'pavziraš' ali počivaš. Hinavščina - ko

lažeš in se opravičiš, da je to diplomacija". Poudaril je, da greh uničuje nas in naše odnose. Milost pa nam pomaga, da se bomo rimo proti grehu. Po spovedi se spet povežemo z drugimi, naši odnosi so potem lahko spet lepi, ker smo okusili odpuščanje in Božjo ljubezen.

Sledili sta sveta spoved in maša, pri kateri so udeleženci sodelovali s prošnjami, zahvalami in petjem ob spremljavi kitar Jasne, Tadeja in Petra. Duhovnjija sv. Ivana se pripravlja tudi na sodelovanje pri mestnem križevem potu na veliki petek zvečer, ki ga vodi goriški nadškof Dino De Antoni. Letošnja tema je *Izberi pot križa in obarvaj svoje življenje*. Prva in druga postaja bosta v slovensčini o temi *Pravičnost*. Vsi toplo vabljeni, posebno mladi. (AT-KF)

SLOVENSKO
PLANINSKO
DRUŠTVO GORICA

vabi

v petek, 15. aprila 2011

v malo dvorano Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici

ob 19.30

v drugem sklicu na REDNI OBČNI ZBOR

ob 20.30

na predstavitev anastatičnega ponatisa knjižice
GEOLOŠKI IZPREHODI PO GORIŠKEM
prof. Ferdinanda Seidla

Obvestila

V petek, 15. aprila, bo ob 20. uri v Podgori od nekdanje šole do vodovoda na Kalvariji spokorniški sv. križev pot, zaobljubljen za mesto Gorico, kot ga je želel prvi goriški nadškof Karl Mihael Attems.

V galeriji Kulturnega doma v Gorici bo do 15. aprila odprta dokumentarna fotografska razstava ob 100-letnici Slovenskega planinskega društva v Gorici (SPDG 1911-2011).

Franciški samostan Sveta Gora vabi v nedeljo, 17. aprila, ob 15. uri v Franciško dvorano na odprtje 6. razstave velikonočnih pirhov. Priložnostni nagovori: gvardijan p. Bogdan Knavs, predsednik sveta KS Solkan Jožef Leban, podžupan MO Nova Gorica mag. Tomaž Slokar, o razstavi Justina Doljak.

AŠZ Olympia vabi v ponedeljek, 18. aprila, ob 16.30 v telovadnico na Drevoredu 20. septembra na velikonočni prikaz dela. Predstavile se bodo skupine gymplay, orodne telovadbe, ritmike in športnega plesa.

Velikonočni jedilnik: špargljev zavitek s sirovo omako, popečene jagenjkove zarezbnice z zelišči, hrustljavi krompir in mladi grah, orehovi in pehtranova potica. Kuharski tečaj bo v sredo, 20. 4. 2011, ob 18. uri v Dijaškem domu S. Gregorčiča v Gorici. Za prijave in informacije: +334.2825853, promo@adformandum.eu

Barvanje pirhov: velikonočna likovna delavnica za otroke bo v četrtek, 21. aprila 2011, od 15.00 do 18.00 v kulturnem domu na Bukovju v Števerjanu. Otroci naj s sabo prinesejo 6 kuhanih jajc, od teh 2 kuhani v rdečem vinu. Info: +39.347.0162172.

Velikonočno potovanje s Krutom v "Baltske prestolnice" od 21. do 26. aprila z obiskom Vilnius, Rige in Tallina. Informacije na sedežu Kruta, ul. Cicerone 8/B, tel. 040/360072.

KRUT vabi na cvetlični sejum Euroflora, ki bo v Genovi od 25. do 26. aprila. Informacije na sedežu Kruta, ul. Cicerone 8/B, tel. 040 360072.

Romanje v Medjugorje od 13. do 16. maja 2011. Predviden je vzpon na Križevac in hrib prikazovanj, obisk skupnosti Cenacolo ter udeležbe pri mašnih daritvah. Nastanitev pri družinah v bližnji okolici. Potrebna veljavna osebna izkaznica: Prijave: župnik dr. Jože Markuža 040 229166, g. Darko 0481 882395 ali 0481 32121, ga. Ana 003865 3022503.

Z Novim glasom v Nemčiji od 14. do 21. junija 2011. Prijava in informacije na upravi NG v Gorici, tel. 0481 533177, in na uradništvu v Trstu, tel. 040 365473. Akontacija ob vpisu: 200,00 evrov. Kdor bi želel prejeti program potovanja po elektronski pošti, naj sporoči na naslov mohorjeva@gmail.com.

Slovensko planinsko društvo v Gorici prireja ob 100-letnici ustanovitve večdnevni planinsko-turistični izlet v Bolgarijo od 25. junija do 3. julija. Prevoz z avtobusom. Prednost imajo člani.

Jeziški in računalništvo: s poznavanjem tujih jezikov postaneš državljani sveta! Tečajji računalništva pa ponujajo praktično znanje dela z računalnikom. Si začetnik ali pa želiš izboljšati svoje znanje jezikov? Izbiraj med programi: slovenščina (A1, A2), angleščina (A1, A2, B2), nemščina (A1, A2), španščina

(A1), ruščina (A1). Želiš se naučiti rokovanja z računalniškimi programi? Udeleži se tečajev ECDL CORE START (Win XP, Office 2007) in ADOBE PHOTOSHOP za poklicno oblikovanje digitalnih fotografij. Več na spletni strani www.adformandum.eu ali na sedežu v Gorici (Korzo Verdi 51), tel. 0481.81826, email: go@adformandum.eu.

Splošno knjigovodstvo (60 ur), tečaj za vse, ki želijo spoznati tehnike za knjiženje posameznih računovodskih operacij, in Uspešna komunikacija (33 ur), tečaj, ki se osredotoča na tehnike za uspešno komunikacijo. Več na spletni strani www.adformandum.eu ali na sedežu v Gorici (Korzo Verdi 51), tel. 0481.81826, email: go@adformandum.eu.

Oljkarstvo (60 ur): tečaj iz kmetijskega sektorja, namenjen vsem, ki želijo spoznati tehnike upravljanja oljčnih nasadov. Več na spletni strani www.adformandum.eu ali na sedežu v Gorici (Korzo Verdi 51), tel. 0481.81826, email: go@adformandum.eu.

Upravljanje finančnega poslovanja podjetja (60 ur), tečaj, ki omogoča udeležencem sodelovanje pri upravljanju finančnega poslovanja podjetja, ter Tehnike prodaje (48 ur), tečaj, ki preučuje uporabo prodajnih, pogajalskih in svetovalnih tehnik za zadostitev potreb in zahtev kupcev in strank. Več na spletni strani www.adformandum.eu ali na sedežu v Gorici (Korzo Verdi 51), tel. 0481.81826, email: go@adformandum.eu.

Pomoč Japonski: Misijonski krožek Rojan zbira denarne prispevke, ki jih bo izročil patru Vladimiru Kosu za sirotišnico v Tokiu in za vse, kar je v tem popotnem času najbolj potrebno za tamkajšnje ljudi v stiski. Dar lahko nakažete preko banke na: MISIJONSKI KROŽEK ROJAN, via Cordaroli 29, 34135 Trieste, IBAN: IT22 L089 2802 2010 2000 0086 948, Codice BIC: CCTSIT2TXXX, Saksida - tel. 040-36-21-20.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje
(od 15.4.2011 do 21.4.2011)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, razen ob sobotah, od 21.30 do 22.30. Ob nedeljah od 14.30 do 15.30. Spored: **Petek, 15. aprila** (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2. **Nedelja, 17. aprila** (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 18. aprila (v studiu Andrej Baucon): Narodnozabavna, zabavna in zborovska glasba - Zanimivosti v naši okolici - Iz krščanskega sveta - Obvestila.

Torek, 19. aprila (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 20. aprila (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Iz goriške preteklosti II. del - Izbor melodij.

Četrtek, 21. aprila (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti doma in po svetu - Obvestila.

Postni čas Duhovnik moli križev pot

Dragi duhovnik, dragi brat in sestra.

S tem križevim potom se bomo nekoliko spustili v kožo duhovnika v njegovem vsakdanjem delu. Ne gre toliko za njegov osebni križev pot kakor bolj za duhovnikov pregled njegovega življenja, delovanja, odnosa do Gospoda in do bratov in sestra. Je nekakšno izpraševanje vesti, neke vrste refleksija življenja in delovanja v luči križevnega pota. Želim ti, dragi brat, draga sestra, da bi križev pot lepo doživel/doživela, hkrati pa našel/našla v njem kako področje, na katerem je treba še delati, se še bolj potruditi, ki ti povzroča največ težav, da ne moreš bolj rasti v osebni hoji za Gospodom. Morda boš s pomočjo tega križevnega pota lažje nosil/nosila svoj križ na križevem potu svojega življenja.

Andrej Vončina

Postaja – Pilat Jezusa obsodi na smrt

Molimo te, Kristus, in te hvalimo! Ker si s svojim križem svet odrešil. Moj Bog, ko te gledam, kako nemotno stojiš pred Pilatom, ne kriv ne dolžen, se skušam spomniti, kako v svojem življenju tudi sam presojam in obsojam ljudi. Kolikokrat se postavim za zgledega, pobožnega, delavnega voditelja, v resnici pa sem prav tak ali še večji grešnik od faranov in bratov duhovnikov, ki jih obsojam. Ali ne s tem pravzaprav povzročam smrti sebi in svojim bratom? Želim živeti in želim, da bi v polnosti živeli tudi vsi moji bratje in sestre. Iščem usmiljeni pogled tebe, ki si ga naklonil ljudem okoli sebe, čeprav si bil obsojen ti sam. Ta tvoj pogled naj me prisili, da najprej izderem bruno iz svojega očesa, da bom potem videl izdreti iver iz očesa svojega brata.

Usmili se nas, o Gospod!
Usmili se nas.
Postaja – Jezus vzame križ na svoje rame

Molimo te, Kristus, in te hvalimo! Ker si s svojim križem svet odrešil. Gospod, ti si brez upiranja in odvečnih besed sprejel križ na svoje rame. Zame je to tako težko. Ved-

no se pritožujem, kako sem preza-poslen, kako mi vedno nalagajo novih in novih stvari. Vem, da je treba vzeti križ na rame, a zakaj jaz? Zakaj bi moj križ ne bil lažji in bil raje težji križ mojega brata v sosednji fari, ki nima souprav in cele dneve nima kaj početi? Pomagaj mi, da bom z veseljem, brez pritoževanja vzel svoj križ na rame. Vem, da je praviš zame, a tako težko razumem in sprejemam tvojo voljo.

Usmili se nas, o Gospod!

Usmili se nas.

Postaja – Jezus prvič pade pod križem

Molimo te, Kristus, in te hvalimo! Ker si s svojim križem svet odrešil. Jezus, vidim te, kako klečeš pod težo križa. Na kolenih si, drugi pa se obnašajo, kakor da bi tega sploh ne opazili. Namesto da bi bili potrpežljivi, so nestrpni, nočejo čakati, da bi vstal, ampak te pljuvajo in udarjajo, da je vse skupaj še težje. Ravno prejšnji teden je k meni prišlo na pogovor srednješolsko dekle, ki je s fantom zanosila. Ko mi je to povedala, sem se nanjo znesel, češ kaj si misli,

javnem delovanju bolj v ozadju, je danes tu, da se še enkrat sreča s teboj, da ti pove, kako te podpira, tudi v tej najtežji preizkušnji, čeprav ji je tako težko. Razmišljam, koliko znam ceniti svojo mater, ki me prav tako podpira na moji poti. Čuti, da je ta pot težka, niti njej ni lahko, trpi z mano, hkrati pa se zame ne prenehoma obrača na isto mater, ki si nam jo dal ti na križu, na Marijo. Nebeško mater vsi srečujemo na svojem križevem potu, a je ne vidimo, gremo mimo, ona pa je tam. Gospod, daj, da bi se znali v stiski vselej radi obrniti na tvojo in našo mater, katere srce nam pride na pomoč in trpi skupaj z nami.

Usmili se nas, o Gospod!

Usmili se nas.

Postaja – Simon iz Cirenepomaga Jezusu nositi križ

Molimo te, Kristus, in te hvalimo! Ker si s svojim križem svet odrešil.

Simon je prisiljen ti priskočiti na pomoč. Kolikokrat se tudi mi prisilimo, da nekomu ne le pomagamo v stiski, ampak da z nekom sploh spregovorimo, če ni ravno nekdo, ki bi nam ugajal, ki ni kakorkoli problematičen. Več, Jezus, če bi v takih ljudeh videl tebe, kako komaj nosiš svoj križ, bi ne bila taka težava, a moje srce je zakrknjeno in te ne vidim v tistih, ki mi ne ugajajo. Upodobi moje srce po svojem, da bo široko in usmiljeno, da bo začutilo sočloveka.

Usmili se nas, o Gospod!

Usmili se nas.

Postaja – Veronika poda Jezusu potni prt

Molimo te, Kristus, in te hvalimo! Ker si s svojim križem svet odrešil. Gospod, toliko trpečih obrazov je na tem svetu. Pravzaprav jih je veliko že vsak dan okrog mene! Ko ne bi tako pogosto samo šel svoj pot kakor konj s plašnicami, ki pelje za seboj kočijo, bi jih morda videl. Pravzaprav kdaj pa kdaj te obraze celo vidim, a ne začutim človeka, ki se skriva za njimi. Moral bi se nekoliko ustavi, se vanje zazreti, se zanimati za njihove zgodbe, pa nimam časa. Ah, kak-

me ne zanimajo. Gospod, spusti moj pogled v prah, v katerem leži!

Usmili se nas, o Gospod!

Usmili se nas.

Postaja – Jezus sreča jeruzalemske žene

Molimo te, Kristus, in te hvalimo!

Ker si s svojim križem svet odrešil.

Ko si se srečal z jeruzalemskimi ženami, ljubi Jezus, so vse tvoje težave šle v ozadje. Tvoje trpljenje te sploh ni zanimalo, ampak so te zanimale njihove zgodbe. Kolikokrat sem najnesrečnejši človek na svetu jaz! Vsem tožim, kako mi je hudo in sem najbolj zadovoljen, kadar me tudi drugi pomilujejo. Kaj mi pravzaprav posebnega primanjkuje? Imam dom, mnogi ga nimajo, imam dokaj nov avto, mnogi se vozijo v starih "kripah", jesti imam še preveč, mnogi pa ne vedo, ali bodo imeli dovolj, da bodo preživeli družino v naslednjih dneh. Zakaj sem vedno jaz najpomembnejši? Gospod, naj tolažim in naj ne bom tolažen!

Usmili se nas, o Gospod!

Usmili se nas.

Postaja – Jezus tretjič pade pod križem

Molimo te, Kristus, in te hvalimo! Ker si s svojim križem svet odrešil. Ob tvojem tretjem padcu pomislim, kako trpiš v sami svoji Cerkvi. Kolikokrat te zlorabljam za svoje namene. Kolikokrat opravljam svete skrivnosti tako avtomatsko, ne da bi se sploh zavedal tvoje prisotnosti. Tvoje besede velikokrat ne slišim in je ne poslu-

šeni izgovor. Časa je dovolj, le vza-

mem si ga ne. Še zase si ga ne vza-

mam, pa bi si ga za druge ... Go-

spod, daj mi usmiljeno in čuteče

srce, da bom začutil in videl bra-

ta in sestro v stiski, da bom videl

tvoj izmučeni obraz v njih. Vtisni

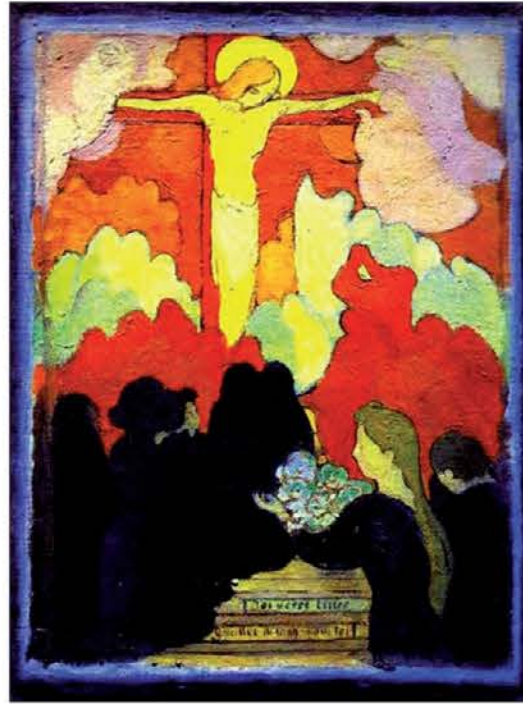
mi ga v srce!

Usmili se nas, o Gospod!

Usmili se nas.

Postaja – Jezus drugič pade pod križem

Molimo te, Kristus, in te hvalimo! Ker si s svojim križem svet odrešil. Gledam te, kako drugič ležiš pod težo križa. Tudi sam večkrat padem pod križem – s tvojo pomočjo se po navadi tudi hitro poroberem. Spet pa ti moram priznati svojo neobčutljivost. Ljudje okrog mene namreč padajo in padajo pod težo svojih križev, a me to kaj dosti ne gane, pustim jih same, kakor so tudi tebe samega pustili ležati pod težo naših grehov. Ljudem bi moral prinašati upanje, moral bi jim prinašati tebe, a sem večinoma zaprt v svoji vsakodnevnih začrtani poti, ki je na župniji. Najpomembnejša je moja pot, poti drugih, predvsem tiste trnjeve,

Ker si s svojim križem svet odrešil. Ko te pribijejo na križ, nisi kakor drugi, ki so se upirali, ampak se prostovoljno predaš, razprostreš svoje roke po lesu. Do konca hočeš začutiti bolečino križanja. Pomagaj mi vedno, ko se želim upirati in vztrajati v svoji trmi, da po tvojem zgledu sprejemem, brez upiranja. Pa tudi preizkušnje naj sprejemam v tem duhu, kakor je dejal modri Job: "Dobro smo prejeli od Gospoda, zakaj bi hudega ne sprejeli?" (Job 2,10).

Usmili se nas, o Gospod!

Usmili se nas.

Postaja – Jezus umre na križu

Molimo te, Kristus, in te hvalimo! Ker si s svojim križem svet odrešil. Šele ko si visel na križu, so lahko pribili tisti naziv nad tvojo glavo, da si resnični kralj. Šele sedaj si povišan v pravega kralja sveta. Zdaj razumem, kar si rekel dvema učencema, ki sta te prosila, da bi sedela na tvoji desnici in levici v nebesih. Prevečkrat sem gospodovalec in hočem uveljavljati svoj prav, želim prevladati. Ti me na križu učiš, da moram umreti tem težnjam. Če želim biti pravi voditelj svoje črede, moram biti njen služabnik, služabnik ljubezni po tvojem zgledu.

Usmili se nas, o Gospod!

Usmili se nas.

Postaja – Jezusa snamejo s križa in ga položijo materi v naročje

Molimo te, Kristus, in te hvalimo! Ker si s svojim križem svet odrešil. Ko si umrl na križu, vseeno nisi bil sam, pod tvojim križem so bili tisti najbolj zvesti, najbolj verni. Če so te vsi drugi zapustili, vse človeštvo, pa so vseeno še nekateri, ki te niso nehali ljubiti. Tu je naročje tvoje matere, ki te spet ljubeče sprejema, kakor te je ob rojstvu. Morda v svoji ozkogledosti in samopomilovanju prevečkrat vidim le samega sebe in svoje trpljenje, da bi lahko opazil ljudi, ki mi vedno stojijo ob strani, kamorkoli grem. Tudi v Marijino naročje se nočem spustiti, ker sem preveč ponosen, pa bi bilo tako osvobajajoče, tako prijetno ... Usmili se nas, o Gospod!

Postaja – Jezusa položijo v grob

Molimo te, Kristus, in te hvalimo! Ker si s svojim križem svet odrešil.

Ko te Jožef iz Arimateje položi v grob, mu ni škoda nobene stvari. Mazili te z najboljšimi dišavami, položi te v nov grob, samo zate izklesan v skalo. Ko bi bil jaz tako radodaren do tebe. Za tvojo daritev, za prostor te daritev, za označilo tvoje besede je treba tako pazljivo gledati, da se

ne porabi preveč ... pa tudi sebe kar preveč varčujem in se ti ne predam v celoti. Zate ni nič preveč. Namesto da bi širil tvoj vonj po svetu, kakor je dejal apostol Pavel, pustim, da se širi vonj po gnolobi, po propadanju. V tem propadu bi morala moja vera širiti tisti prijetni vonj, po katerem se smrad umrlega semena spremeni v najprijetnejši vonj kruha življenja.

Usmili se nas, o Gospod!

Usmili se nas.

Ko Jezusa polagajo v grob, nad Kalvarijo že počasi vzhaja zarja Velike noči, ki pa je ne moremo dočakati z Jezusom, če se z njim najprej ne spustimo v trpljenje in smrt. Naš stari človek mora umreti, da lahko vstane novi. Kristus, kot smo lahko videli, tudi danes trpi, je v agoniji, smrtnem boju, v vsakem bolnem in trpečem na tem svetu. Karkoli torej storimo kateremu koli od teh, storimo Jezusu samemu. Jezus nas uči močnega prenašanja, pa tudi občutljivosti za sočloveka, hkrati pa nas poziva k sočutju. Bližnjega lahko zares srečamo le, če se srečata najini srca.

PIKA NA (PESMI) Majda Artač Sturman

Smeh

Mesec je raztresel svoj zeleni smeh.
Vrba se do vode je nagnila.
V ozkem stolpu je zajokal bron.
Stara ura je polnoč odbila.

S šalom, ki je srkal vonj narcis,
sem skrivaj v pomladni vrt stopila.
Slak ovil je noge dolgih miz,
divja trta je ograjo skrila.

Zadaj so gore ko težke lise
pile kos ledenega neba;
bleda noč je tiho, vedno tiše
tkala pot do mojega srca.

Vida Taufer (1903 – 1966)

Pesem z vabljivim naslovom, za katerim se skriva otožno doživetje pomladne noči, najdemo v marsikaterem zborniku slovenske poezije. Njena avtorica je sicer izdala nekaj pesniških zbirk - iz zbirke Veje v vetru (1938) je tudi zgornja pesem -, kot marsikatera ženska literarna ustvarjalca pa ni bila dovolj ovrednotena. Zeleni smeh, ki ga je raztresel mesec, uvaja

v pomladno vzdušje, a obenem v brstenje nekega težko ubesedljivega občutka. Naravni elementi, luna, vrba, divja trta in gore, so posebljeni. Vse se stopnjuje v crescendo: kratki stavki prve štirivrstičnice se pokrivajo

z verz, s personifikacijami in metonimijo (bron namesto zvon) zarisujejo sliko nočne pokrajine. Druga kitica se razklene v dve povedi: pesnica, ovita v šal narcisnega vonja, stopa v vrt, ki diši ne samo po cvetju, temveč po skrivnosti, v katero sta ga ovila slak in divja trta. Zadnja kitica z eno samo po-

vedjo poudarja intimno doživljanje pomladne noči. Na obzorju se dviga nekaj težkega in ledenega. Kljub veselemu vzdušju, ki ga je oblubljal naslov, si blede noč neslišno, tiho utira pot v pesnično srce.

Ne gre več za pesem kot vtis, temveč za bolj ekspresiven pesniški izraz, za klasično umirjen iztis notranjega počutja. S tega vidika je v pesmi, kjer se rimajo le sodi verz, opaziti razmerna malo pridevnikov, nosilke pomena so zlasti izteženi zeleni smeh, težke lise, kos ledenega neba, blede noč.

Za konec pa še to: ali je lahko smeh zelen? Lahko je glasen, zvonek, pritažen. Kaj torej? Besedni zvezi, ki združuje različne čutne zaznave (v tem primeru vidno in slušno), pravimo sinestezija. V vsakdanjem govoru jo uporabljamo, ko govorimo na primer o kričeči barvi. V monumentalni rapsodiji Duma Župančič poje takole: "... in pisanih rut so vesele tvoje oči, / zdravih, rjavih lic in bisernobelega smeha, / kretenj oglatih...". Ob teh verzih skoraj zaslišim deklisni smeh, slišim ga kot kotrljanje bisernobelih korald strgane ogrlice, ki se stresajo na tla.

Kratke

Iztok Osojnik prejemnik 1. mednarodne literarne nagrade KONS

Pesnik, pisatelj in esejist Iztok Osojnik je v soboto, 2. aprila, v Pavlovi hiši v Potrni na avstrijskem Štajerskem prejel 1. mednarodno literarno nagrado KONS. V obrazložitvi piše, da Osojnik "ni le neskončen vir energije, ki zaradi obilja velikokrat poplavi svoje občinstvo, ampak je oseba, zmožna refleksije svojih dejanj in priznanja svojih zmot".

Mednarodna literarna nagrada KONS je posvečena spominu na pesnika in misleca Srečka Kosevela. Nastala je na zasebno pobudo treh literarnih ustvarjalcev,

Taje Kramberger, Barbare Korun in Tatjane Jamnik, ki so obenem tudi stalne članice komisije te nagrade. Kot so sporočile v izjavi za javnost, nagrade ne podeljujejo zgolj za literarni opus, ampak za celovito in aktivno življenjsko delovanje posameznik oz. posameznikov.

Kot je še zapisano v utemeljitvi nagrade, Osojnik "ni zgolj literarni ustvarjalec, ki se je vse življenje trudil odpirati prostore za literarno delovanje, ne le zase, ampak zmerom tudi za druge pisateljice in pisatelje, nemalokrat tudi precej širše - za umetniško nadarjene ali navdahnjene ljudi ne glede na starost, svetovni nazor in spol". Literarne ustvarjalke in ustvarjalce ceni in podpira zgolj na podlagi tega, kar delajo, ne pa zaradi mode ali administrativnih navodil, je prepričana komisija.

Osojnik ni le "umetniško-estetski ustvarjalec, ampak v prvi vrsti socialno in človeško občutljiv opazovalec z udeležbo", je še zapisala komisija.

Osojnik je dejal, da je počaščen, da je prvi dobitnik te nagrade. Nagrado sodimo po tem, kako je utemeljena, je ocenil. "V tem pomenu gre gotovo za eno najvišjih možnih priznanj, ki jih lahko danes dobi človek, ker ve, da je bilo podeljeno po temeljitem premisleku ljudi, ki jih sam cenim in spoštujem", je dejal.

Odpri razstave slikarskih del Štefana Turka z naslovom Portae aureae

V Zavodu sv. Stanislava bodo v četrtek, 14. aprila 2011, ob 18.30 v galeriji Staneta Kregarja odprli razstavo slikarskih del Štefana Turka z naslovom Portae aureae. Likovna dela bo predstavil red. prof. Darko Slavec, mag. slikarstva in grafike. Na odprtju bodo sodelovali učenci tamkajšnje Glasbene šole in dijaki Škofijske klasične gimnazije. V zavodski cerkvi bo ob 19.00 koncert, ki ga pripravljajo učenci in profesorji Glasbene šole.

Prispevajte za VZS in Sklad Mitja Čuk

Vsem, ki podpirate Sklad in VZS Mitja Čuk, se iskreno zahvaljujemo za naklonjenost, saj nam le z vašo pomočjo uspe dejansko pomagati otrokom v težavah.

Tudi letos lahko podprete delo za otroke in mladino v stiski s prispevkom 5 tisočink ("5 per mille") iz svojega dohodka (I. R. P. E. F. 2010), če ga namenite Skladu Mitja Čuk in Vzgojnozaposlitvenemu središču Mitja Čuk. Tako boste sodelovali pri uresničitvi smernic, za katere se trudimo že od leta 1979, ko je Sklad nastal, za kulturno integracijo ter socialno in zdravstveno oskrbo otrok in mladih, ki jih bremeni začasna ali trajna ovira v razvoju.

Svoj prispevek potrdite s podpisom na davčni prijavi in razdelku, ki je namenjen neprofitnim organizacijam, in z vpisom davčne številke: C. F. 90036060326.

Pomembna obletnica za Pilonovo galerijo v Ajdovščini

Dne 9. aprila pred natanko 40 leti je Dominique Pilon, sin Vena Piona, pisal naslednje besede: "Kot dedič Vena Piona izjavljam, da poklanjam mestu Ajdovščina kulturno dediščino svojega očeta v znamenje hvaležnosti za gostoljubje, ki mu ga je izkazal njegov ljubljeni rojstni kraj, in želim, da bi njegovo ime in njegovo delo živele v spominu prihodnjih rodov". Darilno pismo, naslovljeno na Občino Ajdovščina, je spremljalo zapuščino, v kateri so bila tako Pilonova umetniška dela kot dela drugih avtorjev (t. i. Pilonovih prijateljev) ter bogato dokumentarno gradivo in osebni predmeti znamenitega Ajdovca. S tem hvalevrednim dejanjem je postavil enega od temeljev nastanka Pilonove galerije, ki danes že osemindesetletno bogati goriški, slovenski in čezmejni kulturni prostor, predvsem pa skrbi za izpolnjevanje Dominiqueove želje, saj ajdovska burja od tu raznaša glas o Venu Pilonu po Sloveniji, Evropi in celo na druge kontinente.

Dominique Pilon (foto Primož Breclj)

V solkanski vili Bartolomei sta na ogled arheološka razstava Langobardi in Romani v Solkanu, ki jo je pripravila arheologinja Ana Kruh, ter razstava restavriranih slik na steklu iz 19. stoletja, delo restavratork Ane Sirk Fakuč.

Arheološka razstava odpira pogled v življenje v poznoantičnem in zgodnjem srednjeveškem obdobju na območju današnjega Solkana, ko so se romaniziranim staroselem pridružili Langobardi. Germansko ljudstvo se je, pod vodstvom kralja Alboina, leta 568 iz Panonije, današnje zahodne Madžarske in vzhodne Avstrije, začelo naseljevati na območju Italije in tam osnovalo kraljestvo. Najvzhodnejši langobardski ducat je imel sedež v Cedadu in je bil kot mejno ozemlje stalno izpostavljen nevarnosti vpadov Avarov in Slovanov. Del tega ozemlja je bila v 7. stoletju tudi spodnja Vipavska dolina, kar dokazujejo najdbe iz grobišč v Solkanu in Biljah. Razstava v vili Bartolomei se osredotoča predvsem na solkanski in novogoriški prostor, ki je bil v obdobju pozne antike in zgodnjega srednjega veka gosto poseljen. Na ogled so predmeti, najdeni na grobišču na terasi nad Sočo, z ledinskim imenom Na steni, v bližini Langobardske ulice, ki je dobila ime po tem najdišču. Grobišče je najverjetneje nastalo že v 4. stoletju ali nekoliko prej, največ odkritih grobov pa spada v čas med koncem 6. in v celotno 7. stoletje. Grobovi so večinoma urejeni v vrste in izkopani v smeri vzhod - zahod, prostor je bil verjetno razdeljen na parcele, kjer so pokopavale posamezne družinske skupnosti. V številnih grobovih so ob pokojnikih odkrili priložne predmete, ostanke nakita, oblačil, posodja, kar je zaznamovalo socialni status umrlega ali nosilo apotropijski pomen. Langobardski grobovi se od ostalih razlikujejo predvsem zaradi orožja, ki je bilo položeno v jamo poleg pokojnika. V

moških grobovih so bili namreč poleg drugih predmetov odkriti tudi dolgi in kratki meči, železni noži, kovinske sponke in okrasni okovi.

Grobišče, ki je bilo naključno odkrito leta 1979, ni bilo v celoti raziskano, zato ni mogoče določiti njegovega obsega. Doslej je bilo odkritih 53 grobov, najdbe hrani Goriški muzej. Arheološka izkopavanja so tu potekala leta 1980 pod vodstvom Goriškega muzeja in Oddelka za arheologijo Filozofske fakultete v Ljubljani ter leta 2008 pod vodstvom Zavoda za varstvo kulturne dediščine Nova Gorica in Oddelka za arheologijo.

Na razstavi, ki jo je pripravila Ana Sirk Fakuč, je prikazana skupina restavriranih slik na steklu iz 19. stoletja, ki jih hrani Goriški muzej. Takšne nabožne podobe so bile do polovice 20. stoletja zelo priljubljen okras kmečkih domov. V slovenskem prostoru so bile najbolj razširjene na Gorenjskem, Štajerskem in tudi na Primorskem, zlasti na Tolminskem. Ljudje so jih prinašali z različnih romarskih poti ali jih kupovali pri krošnjarijih. Slike iz slovenskih zbirk so bile večinoma izdelane v Avstriji, južni Češki, na Bavarskem in Tirolskem, v obdobju med drugo polovico 18. in prvo polovico 19. stoletja. Odkritih je bilo tudi nekaj domačih moj-

strov. Med njimi je najbolj znana ljudska slikarka na steklo, Podnartovčeva Mica iz Selc v Selski dolini, ki je ustvarjala v delavnici skupaj z očetom med leti 1840 in 1890. Slike na steklo so izdelane na poseben način. Podobe so naslikane na hrbtno stran steklene plošče, ki je hkrati nosilec slike in zaščitna plast. Način slikanja poteka v obratnem vrstnem redu, začne se z obrisi, detajli in končuje z nanašanjem širših barvnih plasti. Tanke plošče so izdelane iz piha-

nega valjanega stekla, zato so večinoma majhnih dimenzij, imajo mehurčke, njihova površina pa je rahlo valovita. Obdajajo jih temni, ploščati leseni okvirji, ki jim dajejo poseben poudarek. Podobe so naslikane s stilizirano risbo in čistimi barvami. Oblike in stilne značilnosti so se ohranile skozi celo 19. stoletje in jih je zaradi tega težko datirati. Na slikah se pojavljajo zelo različni nabožni motivi, prizori iz Jezusovega življenja, podobe svetnikov - zavetnikov, njihove zgodbe.

Slike, ki jih je Goriški muzej večinoma pridobil v '60. letih, so bile močno poškodovane. Zaradi vgrajenih nepravilnosti so zelo krhke, nekateri koščki so izgubljeni, določene barvne plasti so se odluščile ali odstopile. Po temeljitem restavratorskem posegu pa so ponovno zaživele v vsej svoji izrazitosti. Restavratorka Ana Sirk Fakuč je svoje delo tudi podrobno opisala v katalogu, ki je izšel ob razstavi.

Katarina Brešan

Poklon Martelliju

Claudio H. Martelli

Za druge ljudi in ljudstva se je pošast prebudila.

Charlot

Moja generacija je poznala težke čase, par čevljev za marsikoga je bil načrt ali sanje. Pomagali smo si s kosi lepenke - plastike takrat ni bilo - tičali smo v dolgih s kopicami menic. Charlota sem imel rad prav zaradi njegovih pošvedranih čevljev.

Sredozemlje

Splet uličic in teras, razprtih proti nebu in cvetoči oleandri, sredozemske vasi. Starci zvečer pred hišnim pragom s čašo vina v zgubanih rokah, z izgubljenim pogledom prede za davnimi spomini. Vsepovsod enako, ne glede na jezik, ki ga govorijo, tistih misli ne more ustaviti nihče. Spričo dehtečega veterca, rahlih valov in teka zvezd postane ničev in nesmiseln vsak pretekli spopad, vsaka meja. Nabrana semena, ki se sušijo na kosih platna, ohranjajo koncentrat upanja. Vsi skupaj smo Odisejevi potomci.

Pod arkadami sinagoge tudi letos gnezdijo lastovke.

Rotili smo Boga, naj nam pomaga v Auschwitzu, kjer je smrt imela tisoč in en obraz. Molče po kričavih apelih jeseni, poleti, spomladi, vedno manj smo poslušali petje ptic. Med svojim kroženjem se je zdel svet čisto brezbrizen. Nikoli več, smo kar množično rekli, pa vendar se še vedno ponavlja groza v krajih zaznamovanih z drugačnimi imeni.

Jama

Kaplja za kapljo voda gradi velike katedrale v temnem naročju zemlje. Dovolj je malo luči, da zagledamo nov svet in nesluteno resničnost ob naših nogah.

Psalm 83

Ne ostani nem in nedejaven, o Bog, ko sovražnik naduto vzdiguje glavo, kdor pa Vate zaupa, je ponižan.

Psalm 84

Če si vrabec najde dom in lastovka gnezdo za svoje mladiče, dovoli tudi nam, da stopimo v tvoje bivališče miru in pravice.

Psalm 121

Življenje je potovanje, včasih v tuje in sovražne dežele. Ko je obzorje temačno in znaki na poti nezanesljivi, dvignem pogled proti goram in prosim, naj mi kdo pomaga. Ti si moja pomoč, Ti ne dremleš in nisi raztresen, hodiš ob moji strani do cilja.

Psalm 130

Če bi nas ocenjeval po naših dnevih, mislih, besedah, kretnjah, kdo izmed nas bi obstal? Iz globoke teme, v katero nas življenje kdaj strmoglavo pahne, kličem k Tebi v upanju na tvojo prizanesljivo besedo.

Iz zadnje pesniške zbirke Cinema e altri racconti - Salmi (Kino in druge zgodbe - Psalmi), Hammerle Editori, Trst 2009.

V spomin na nedavno preminulega prijatelja Claudia H. Martellija - naj počiva v miru - prevedla Jolka Milič

Across the border live

Koncert Etnoploč ob izidu zgoščenke

Skupina Etnoploč predstavlja nov izdelek, zgoščenko, ki je bila posneta v živo na njihovih koncertih. Na CD-ju je 9 skladb. Tri skladbe so avtorske; napisal jih je Aleksander Ipavec. Across the border opisuje občutke skupine ob padcu meje, Piškice nagajivost otrok, ki so včasih neposlušni, Glej, vlak se vije pa mi-

gracijo Benečanov, ki so v Belgiji delali v rudnikih. Besedilo za to pesem je napisal Vlado Kreslin, na CD-ju pa je različica pesmi le z glasbilo. Aleksandru Ipavcu, Pieru Purini in Mateju Špacapanu se bo v torek, 19. aprila, na odru goriškega Kulturnega doma pridružil tudi Vlado Kreslin, s katerim je trio že večkrat sodeloval. / Bee

Kratke

Združenje prostovoljcev Hospice Adria-Onlus / Prispevek 5 tisočink davka IRPEF

Na podlagi finančnega zakona št. 266 z dne 23.12.2005 lahko davkoplačevalec dodeli 5 tisočink davka IRPEF priznanim dobroteljnimi organizacijam in neprofitnim ustanovam, ki so na vsedržavnem seznamu.

V ta seznam je vključeno tudi Združenje Hospice Adria-Onlus, ki deluje na področju skrbstva in nudi brezplačno pomoč terminalnim bolnikom na domu s sodelovanjem z Zdravstvenim okrajem 2.

Prostovoljci so prisotni tudi v zdravstvenih ustanovah IGEMA in S. Giusto.

Združenje ima še te cilje: organizira razna predavanja, okrogle mize in skupine za samopomoč ob izgubi drage osebe. Omenjena razvejena dejavnost zahteva vse večji trud in vse večja finančna sredstva.

Svoj prispevek lahko nudite tako, da vpišete v okence, ki je namenjeno dobroteljnimi organizacijam in neprofitnim ustanovam, davčno številko HOSPICE ADRIA - ONLUS 90093970326 in se podpišete v modelih CUD ali 730 ali Modello unico.

Davčno številko lahko posredujete sodelavcem in znancom, da na davčni prijavi dodelijo 5 tisočink Hospicu Adria - Onlus in tako pripomorejo k razvijanju združenja prostovoljcev in njenih dejavnosti. Združenje prostovoljcev izraža ob tej priložnosti priskrbo zahvalo in priznanje vsem davkoplačevalcem, ki so nam v prejšnjih letih dodelili prispevek 5 tisočink davka IRPEF; tudi tokrat računamo na njihovo naklonjenost in se jim že vnaprej zahvaljujemo.

O manjkajočih slovenskih jaslih in vrtcih

Od samega začetka se dobro zavedam, da je zelo občuten problem pomanjkanja mest tako v občinskih jaslih kot v otroških vrtcih s slovenskim učnim jezikom. S kolegom Iztkom Furlaničem in Štefanom Umkarjem sem si v tem mandatu prizadeval, da bi Občina Trst poskrbela za dodatno sekcijo slovenskih jasli, rešila finančne probleme otroškega vrtca v Dijaškem domu, poskrbela tudi za nove namestitve osebja z znanjem slovenskega jezika in za dodatna mesta v občinskih vrtcih, a žal vedno neuspešno. Tudi nedavni razgovor z odgovorno osebo na tržaški občini, Roso Maria Mania, je bil negativen. Da so na razpolago še prosta mesta v državnih otroških vrtcih tako na Proseku kot pri sv. Jakabu, ki bi lahko delno krila manjkajoča mesta v občinskih, je morda samo začasna rešitev. Podatek, da več kot 360 otrok čaka na čakalni lestvi za vpis v vse občinske vrtce, resno dokazuje, da se ta uprava ni nikoli resno soočala s tem problemom. Kljub temu da se mandat izteka, bomo slovenski občinski svetniki ponovno posegli pri odborniku Rossiju z nujnim vprašanjem in v upanju, da nam bo vsaj tokrat odgovoril, saj na podobno vprašanje glede novega oddelka slovenskih jasli in predstavljene ljudske peticije čakamo že dobra dva meseca. / Igor Švab, občinski svetovalec

Predavanje o denarni osamosvojitvi Slovenije leta 1991

Ob 20-letnici osamosvojitve Slovenije je Numizmatično društvo Valvasor v sodelovanju z Društvom slovenskih izobražencev povabilo nekdanjega guvernerja Banke Slovenije dr. Franceta Arharja, da spregovori o denarni osamosvojitvi Slovenije leta 1991.

Predavanje bo vodil predsednik Numizmatičnega društva Valvasor Andrej Štekar. Na ogled bodo osamosvojitveni boni, prvi slovenski kovanci in bankovci.

Predavanje bo v ponedeljek, 18.4.2011, ob 20.30, v Peterlinovi dvorani v ul. Donizzetti 3 v Trstu.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

vabi na

**POSTNI KONCERT V POKLON
J.S. BACHU**organist Andrej Pegan in priložnostni MePZ ZCPZ
pod vodstvom Tamare Stanesesobota, 16. aprila, ob 20. uri
Trst, cerkev sv. Silvestra

DUHOVSKA ZVEZA Srečanje z msgr. dr. Jurijem Bizjakom

O duhovnih delih usmiljenja

V četrtek, 31. marca, se je lepo število tržaških vernikov zbralo v Marijinem domu pri Sv. Ivanu, da bi prisluhnilo predavanju o duhovnih delih usmiljenja v Svetem pismu. Msgr. Marij Gerdol se je v imenu Duhovske zveze iskreno zahvalil koprskemu pomožnemu škofu, msgr. dr. Juriju Bizjaku, ki je sprejel povabilo na srečanje s Svetoičančani. Škof Bizjak se je teme lotil z običajno živahnostjo, s katero zna pritegniti vsakega poslušalca. V uvodnih besedah se je zaustavil pri telesnih delih usmiljenja, ki so veliko bolj znana. Posebej je poudaril njihovo aktualnost tudi v današnjem svetu: ko je močno čutili potrebo po duhovni hrani, ki jo ponuja Božja beseda (lačne nasičevati in žejne napajati); ko je zelo razširjena odtujenost tudi med sosedi (popotnike sprejemati); ko vedno več ljudi trpi zaradi duševnih bole-

zni (bolnike obiskovati); ko so predvsem mladi jetniki odvisnosti in zasvojenosti različnih vrst (jetnike reševati)... Sedmim telesnim lahko vzporedimo sedem duhovnih del usmiljenja, ki se med seboj v prvi vrsti razlikujejo po tem, ali so usmerjena navzven, torej do sočloveka (1-4), ali navznoter oz. naši notranjosti (5-7). Klasične naslove je dopolnil s svetopisemskimi primeri, iz katerih zadnja Božja beseda in osvetljuje njihove vsebine.

1. Grešnike svariti - kristjan mora biti odprt za svarilo. Svoječas je bilo med ljudmi veliko več zavesti o grešnosti, danes pa se v zahodni družbi širita zmotno prepričanje in zgrešena razlaga demokracije, da je vse dovoljeno. Zato je nujno pristopiti k sočloveku na primeren način: vsak bo svarila sprejel lažje, če se mu bo približal nekdo, ki nanj ne gleda z viška, temveč se sam

zaveda svoje grešnosti. Škof Bizjak je tudi naglasil potrebo po posredniku, ki je lastna krščanstvu, česar npr. ni v islamu. Kristjani, ki se izgovarjajo, češ da bodo že sami opravili s svojim Bogom, so v resnici bližji muslimanskemu kot krščanskemu nauku. Opomine prvega duhovnega dela usmiljenja najdemo bodisi v Stari bodisi v Novi zavezi (preroki, evangelist Matej). 2. Nevedne učiti - Jona pravi: ko učiš, moraš misliti, da imaš pred sabo angele; Pavel pa piše, da se je bal Korinčanov, in se je Bog oglašil: "Govori in ne umolkni. Jaz sem s teboj... V razpitem Korintu imam mnogo ljudi". Sam je nato pravil: "Poučujte drug drugega". Peter v prvem pismu poudarja: "... po vaših dobrih delih umolknite nevednost

ljudi". 3. Dvomljivcem prav svetovati - v Svetem pismu je človekov dvom zelo pogost. Prerok Izaija piše o dvomljivem mladem kralju Ahasu; Mojzes sam je dvomil, ali bo voda pritekla iz skale ali ne; učencem v Emavsu ostajajo dvomi v srcu kljub srečanju z Jezusom; tudi besedila okrog Vnebo-

hoda pravijo: "videli so in niso verjeli..."

4. Zalostne tolažiti - najprej moramo znati potolažiti sebe, šele

nato bomo zmožni tolažiti druge. Jobovi prijatelji so sedem dni in sedem noči molčali in spregovorili šele, ko je sam spregovoril. Tiha, nevsiljiva prisotnost je bila že v veliko pomoč (če je bolečina prevelika, so besede kot bob ob steno). Pavel skoraj v vsakem pismu nagovarja ljudi: "potolažite". Luka pa omenja Simeonovo pričakovanje Izraelove tolažbe.

5. Krivico voljno trpeti je najtežje duhovno delo usmiljenja: o tem piše na koncu Stare zaveze zadnji izmed dvajsetih prerokov Malahija; Pavel piše Rimljanom, ki so imeli izreden čut za pravo: "Premaguj slabo z dobrim..." Že otrokom je prirojeno, da se borijo za svojo pravico, vendar moramo znati upoštevati tudi pravico drugega. Krivico bomo zmogli sprejeti le v luči božje tolažbe, sv. Duha -

pravšnih smernic na poti zasledovanja temeljnih vrednot družine, zakona med moškim in žensko, principa sakralnosti in nedotakljivosti človekovega življenja in dostojanstvenosti vsakega človeškega življenja in vzgoje. "To so bile po njegovem mnenju temeljne vrline za moralno in duhovno preživetje evropske celine", je dejal predavatelj. Papež je nasprotoval težnjam, ki so krščansko izročilo Evrope postavljale na stranski tir: zoper sekularizacijo politike in družbe se je Wojtyła skliceval na nujnost nove evangelizacije, ki bi venomer označevala sporočilo odrešenja. Na tak način bi lahko Evropa ponovno postavila za načelo svojega prizadevanja tudi socialno solidarnost in tako vztrajno, ki bi pozitivno vplivala obenem tudi na svetovna dogajanja. Po mnenju kard. Rea je bil Janez Pavel II. velik moč tudi zato, ker je v svetu obudil speči religiozni čut: "Dokazal je, da človek ne more omejevati svoja obzorja zgolj na zemeljsko bivanje". Ljudje morajo zreti v lastna srca in v njih poslušati Božjo besedo: svet je ponovno pripravil za to, da bi Bog spet prišel med nas.

Igor Gregori

KATEDRA SV. JUSTA O papežu Janezu Pavlu II.

Pripravil je svet, da bi Bog ponovno prišel med nas

Papež Janez Pavel II. je med svojim obiskom v Trstu leta 1991 pred stolnico sv. Justa nagovoril Tržačane z besedami, ki so bile srčika njegove podobe prihodnje Evrope. "Trst naj bo vez med Zahodno in Vzhodno Evropo, vaše mesto naj postane temelj za izgradnjo neke nove, skupne evropske hiše, ki naj ne temelji na nekdanjih ločitvah, temveč na ponosnem sprejemanju različnosti". Trstu je zaželel, naj se po trpki preteklosti 20. stoletja še naprej razvija v smer dialoga, resnice, pravičnosti, sprejemanja vidikov vsakega v duhu medsebojnega spoštovanja. V teh besedah se je zrcalilo izoblikovanje nekega novega evropskega duha, ki je po padcu Berlinskega zidu že čakal na uveljavitev.

S temi besedami je tržaški nadškof Giampaolo Crepaldi, uvedel zadnje srečanje letošnjih postnih predavanj Katedre sv. Justa, na katerega je povabil kard. Giovan-

nija Battistija Rea, dolgoletnega sodelavca Janeza Pavla II., da bi spregovoril ravno o evropskem etosu, ki je bil vselej prisoten pri papeževanju velikega poljskega moža: Janez Pavel II. bo namreč 1. maja v Rimu proglašen za blaženega. Kard. Re je že v začetku svojega posega zatrdil, da je bil papež Janez Pavel II. vselej prepričan, da geografska in družbena podoba Evrope sega od Atlantika do Uralov: temelj njegovega prepričanja je slonel na dejstvu, da ima stara celina globoke korenine, ki segajo v doživljanje krščanstva: identiteta Evrope ne temelji na eni sami etnični podlagi, temveč na skupnem duhu, na skupni kulturi, ki je sorodna vsem evropskim narodom, in ta kultura je prav v svojem jedru krščanska.

Tako po padcu Berlinskega zidu je papež Janez Pavel II. slutil, da je želja po zedinjenju evropskih državnih osebkov težila

pretežno k utilitarističnim in gospodarskim vzvodom. Prav zato je vedno pozival h kulturne-

Kard. Giovanni Battista Re

mu izročilo kristjanov, s katerim naj usmerjajo evropske institucije in evropsko družbo h gojenju

**Društvo slovenskih izobražencev
Prva biografska knjiga
o Edvardu Kocbeku**

In stoletje bo zardelo. Tako je naslov knjigi, ki govori o pesniku, intelektualcu, katoliku in revolucionarju, morda eni izmed najkontroverznih slovenskih osebnosti 20. stoletja. Tokratni gost Društva slovenskih izobražencev v Trstu je bil avtor knjige, kritik, esejist, raziskovalec in urednik vseh osmih knjig Kocbekovega zbranega dela, Andrej Inkret. Prva biografska knjiga o Edvardu Kocbeku je izšla pred mesecem dni pri založbi Modrijan in nosi naslov, ki je verz znane Kocbekove pesmi.

Avtor je zasnoval knjigo z velikim posluhom za obravnavano osebnost, pri opisovanju Kocbekovega življenja se je natančno in nepristransko oprl na razpoložljivo dokumentacijo, in sicer na njegove knjige, pesmi, novele, članke in na tisoče strani njegovih dnevnih zapiskov kot tudi na dokumente in pričevanja o njegovem življenju in delu. Tako je nastala šeststo štirideset strani

obsegajoča publikacija, ki se začne z otroštvom v prijaznem okolju Sv. Jurija ob Ščavnici. Dalje oriše brate, sestre, očeta in studij teologije ter prestop na romanistiko, počasno intelektualno zorenje ob reviji Križ na gori, izid prve zbirke Zemlja in čedalje večje zanimanje za komuniste.

V Peterlinovi dvorani je Inkretu postavljala vprašanja zgodovinarja in dobra znanka DSI Alenka Puhar. Tako je pogovor stekel o Kocbekovem nazoru in mišljenju, saj je bil v sporu s političnim katolištvom in proti zlorabi v politične namene. Bil je nasprotnik institucionalne cerkve, sočasno pa je gradil mladokatoliško gibanje. Privlačil ga je marksizem, ker je bila v takratnem obdobju to stalna tema, saj je vladala nezaupljivost do institucij in do "uradne" Cerkve.

Inkret je obudil spomine na prvo sodelovanje s Kocbekom, ko je izhajal študentski list *Tribuna* in so leta 1965 pripravljali "parti-

zansko številko". Porodila se mu je zamisel, da bi lahko objavili Kocbekov dnevnik *Listina*, in se je obrnil do intelektualca. Ta je bil zelo zadovoljen s sodelovanjem z mladimi, tako da mu je zapal edini izvod z obljubo, da mu ga vrne. Inkret je številnemu občinstvu spregovoril tudi o fascinantnem prizoru, ki ga je večkrat doživel ob Kocbeku, in sicer ko je sočasno pisal različne stvari. Tako je na eni strani pisal

Foto Kroma

svoj dnevnik, na drugi pa *Strah in pogum*.

Alenka Puhar je zanimalo, kaj se je zgodilo z udbovskimi papirji, saj je bil Kocbek takrat ena najbolj opazovanih in prisluškovanih oseb. V policijskem arhivu so Inkretu za študijske namene dovolili prevzem dosjeja z ime-

drobnosti: od rojstva in družine do smrti in bolezni, osvetljuje genezo literarnih del, kulturno ozračje časa in zgodbo 20. stoletja. Prisotne je tudi spomnila, da bo v Cankarjevem domu v drugi polovici aprila mednarodni simpozij o Edvardu Kocbeku.

Sin

AL

S 1. strani

Rana TKB ...

Semenu je odgovoril nekdanji upravitelj Nove tržaške kreditne banke, naslednice TKB, Gianluigi Baldassi, po čigar mnenju je njegova ustanova odplačala le del kreditov na podlagi nepristranske izvedenske cenitve. Po njegovem mnenju je podjetje v San Marinu ciljalo na olajšanje

gi katerega so dotični lahko pristali na pakiranje) vsekakor določa povrnitev škode: "Sama knjiga te škode ne bo povrnila", je grenko ugotovil. Knjiga namreč. Milan Pahor je v uvodnih besedah dejal, da je bil polom TKB za slovensko manjšino hud udarec, od katerega si dejansko še ni opomogla.

prevelikemu razvoju in delokrogu poslovanja TKB, očitni povečani moči TKB v gospodarskih krogih Trsta in dežele FJK, uveljavitvi banke na italijanskem trgu, nakupu velike stavbe v mestnem središču z namenom, da postane nov centralni sedež TKB. "Ob vseh teh dogodkih in spremembah v Evropi vodstvo TKB ni znalo vedno ustrezno ukrepati. Očitno niso bila prava nekatera nova zaveznitva v Italiji, po razpadu Jugoslavije niso bili

Obvestila

Delavnice za starše v projektu Jezik/Lingua: tipologije, značilnosti in prednosti večjezičnosti; mešanje jezikov, prehodi in interference; podpiranje večjezičnega razvoja otroka; potreba po medkulturnosti v sodobni družbi; evropske smernice za učenje jezikov. Delavnica je bila na Opčinah v osnovni šoli Franceta Bevka dve zaporedni sredi, 6. in 13. aprila, v Dolini v osnovni šoli Prežihovega Voranca, Dolina 419, pa bo še v sredo, 20. aprila, in 4. maja 2011 od 17.30 do 19.30. Informacije: teco01@jezik-lingua.eu

Pasijonske igre v Ribnici na Dolenjskem, ki jih izvajajo mladi, in grob Magdalene Gornik, slovenske mistikinje, na Gori nad Sodražico nas vabijo, naj jih obiščemo na oljčno nedeljo, 17. aprila 2011, v popoldanskih in večernih urah. Odhod avtobusa s trga Oberdan ob 12.45, iz Sesljana ob 13. uri, iz Nabrežine ob 13.05, iz Sv. Križa ob 13.09, s Proseka ob 13.15 in z Opčin ob 13.30. Za vpis in vse ostale informacije pokličite čim prej na tel. št. 3479322123.

strokovnim vodstvom. Tečaj se odvija na Pesku. Info in prijave na www.melanieklein.org, info@melanieklein.org, tel. 328 4559414.

Z Novim glasom v Nemčijo od 14. do 21. junija 2011. Prijava in informacije na upravi NG v Gorici, tel. 0481 533177, in na uredništvu v Trstu, tel. 040 365473. Akontacija ob vpisu: 200,00 evrov. Kdor bi želel prejeti program potovanja po elektronski pošti, naj sporoči na naslov mohorjeva@gmail.com.

Pomoč Japonski: Misijonski krožek Rojan zbira denarne prispevke, ki jih bo izročil patru Vladimirju Kosu za sirotišnico v Tokiu in za vse, kar je v tem popotresnem času najbolj potrebno za tamkajšnje ljudi v stiski. Dar lahko nakazete preko banke na: MISIJONSKI KROŽEK ROJAN, via Cordaroli 29, 34135 Trieste, IBAN: IT22 L089 2802 2010 2000 0086 948, Codice BIC: CCTSIT2TXXX, Saksida - tel. 040-36-21-20.

Darovi

V spomin na Angela Starca iz Gropade daruje Anamarija 20,00 evrov za cerkev v Bazovici.

Za Slovensko Vincencijevo konferenco v Trstu darujeta: Elvira Mauri 20,00 in AT 25,00 evrov.

Za rojansko glasilo Med nami daruje Mirka Krmec 20,00 evrov.

Za akcijo riža otrokom misijonarja patra Pedra Opeke na Madagaskarju daruje AT 25,00 evrov.

Misijonski krožek Rojan je prejel:

Za akcijo misijonarja patra Vladimirja Kosa, za potresence in sirotišnico v Tokiu: N. D. 20,00, E. G. 50,00, M. B. 10,00, Slovenska Vincencijeva konferenca iz Barkovelj 500,00, srečolov v Rojanskem Marjinem domu 323,00 evrov.

Za akcijo riža otrokom misijonarja patra Pedra Opeke na Madagaskarju: Slovenska Vincencijeva konferenca iz Barkovelj 300,00 evrov.

Foto IG

plačevanja upnikov. Baldassi je obenem dodal, da se likvidacijski postopek ne more končati, dokler ne bo palača na trgu Oberdan (ki naj bi pred polomom postala novi sedež bančne ustanove) prodana. "To ne bo lahko", se je spet oglasil Lokar, "saj je banka palačo odkupila za 7 milijard tedanjih lir", izredno visoka so bila popravilna dela: 35 milijard lir! Stavbo bo torej težko prodati, saj bi bil izkupiček prodaje gotovo nižji od omenjene vrednosti poslovanja. Igor Kuret, čigar družina je imela bančne delnice, ki so bile po krachu izgubljene, je poudaril, da civilni zakonik (na podla-

Leta 1996 je minister za gospodarstvo C. A. Ciampi preklical TKB pooblastilo za bančno poslovanje in odredil njeno prisilno upravno likvidacijo. S tem se je travmatično končala 37 let dolga pot banke, ki je bila ustanovljena z Londonskim sporazumom in je bila do konca gonilno kolo gospodarstva slovenske narodne skupnosti v Italiji. "Z banko je propadla tudi zamisel organiziranega ali neza-sebnega gospodarstva, kot se je izoblikovala v SKGZ (...)", Pahor je krah TKB pripisal spletu okoliščin: padcu Berlinskega zidu, razkroju Jugoslavije, nastanku samostojne Slovenije,

pravočasno vzpostavljeni pravilni in korektni odnosi z novo politično in gospodarsko garnituro v Sloveniji. Če k temu dodamo še nekatere odločitve, ki jih je odobrilo vodstvo TKB, potem je splet okoliščin dovolj bogat in zapleten". Tako prehodno obdobje so izkoristile italijanske politične in bančne oblasti, da bi banko zrušile, nova Republika Slovenija pa se italijanskemu pritisku ni odločno uprla in je dovolila, da je slovenska banka izginila. "Konec TKB je v bistvu konec določenega obdobja v slovenski narodni skupnosti v Trstu in odnosno v Italiji. Od takrat naprej je mreža

slovenske organiziranosti odvisna od finančnih podpor Italije in RS", je dejal Pahor. Čeprav je od odredbe o likvidaciji banke minilo več kot 14 let, je problem še vedno občuten. Novinar Vojmir Tavčar je obnovil vso zgodovino banke, posebno pozornost je namenil njeni krizi in zlomu. Delo temelji na arhivskem gradivu, na dokumentih sodne preiskave in procesa, na pričanju nekaterih nekdanjih uslužbencev banke in na časopisnih poročilih. Prikaz dogodkov dopolnjujejo še intervjuji z nekaterimi upravniki in funkcionarji banke, s političnimi in družbenimi delavci, ki so se ukvarjali z vprašanjem TKB. Avtor je obenem opozoril tudi na napake takratnega vodstva banke in vodstva organiziranega gospodarstva. "Banka je tedaj zagotavljala naši mladini večje vsesplošne delovne perspektive kot danes", je ugotovil Tavčar; po njegovem mnenju je zlom imel dolgoročne gospodarske in politične posledice. Gorica je zamenjala Trst kot osrednje politično-gospodarsko težišče naše manjšine, zamrle so pomembne agencijsko-informativne strukture naše manjšine (Agencija Alpe-Adria, projekt Primorski dnevnik-Republika), zamrlo je poročanje osrednjih slovenskih medijev o našem manjšinskem življenju, delovanje je prekinilo tudi skupno manjšinsko predstavništvo. Tavčar je ob koncu svojega posega dejal, da je rana TKB za mnoge še odprta. Dodal pa je, da se mora zato naša skupnost s to afero še naprej kritično soočati, sam je namreč imel pri pisanju knjige "popolno svobodo".

TRŽAŠKA KNJIGARNA Na kavi z Dušanom Jelinčičem

Bralce je treba spoštovati

Občinstvo Tržaške knjigarnice je na srečanju ob kavi v sredo, 6. aprila, prisluhnilo literarnim izkušnjam enega izmed najbolj priljubljenih zamejskih avtorjev, ki je pisateljsko pot začel pred leti z uspešno *Zvezdnate noči*. Dušan Jelinčič je ob pogovoru z urednico založbe Mladika Nadio Roncelli in urednico Založništva tržaškega tiska Martino Kafol razpredel svojo dolgoletno in izredno plodno književno dejavnost, zadnji trud katere je bil pred letom dni izdan roman

Bela dama devinska (založba Sanje). Čeprav je Jelinčič ohranil idejno

Foto IG

rasežnost dobro poznane zgodbe, je ogrodje pripovedi povsem prikrojil zahtevam romaneskne

tehnike, kar je zahtevalo zlasti poglobljeno analizo okvirnih zgodovinskih okoliščin. "Ljubzenska zgodba pa je nastajala dokaj zlahka", je Jelinčič zaupal občinstvu. Pisanja se je lotil zaradi točno določenih okoliščin, saj mu je prof. Elvio Guagnini, urednik knjižnih zbir, ki so svojčas izhajale z dnevnikom Il Piccolo, predlagal, naj za nov roman sam napiše zgodbo na tržaško-obmorsko tematiko. Jelinčič si je tako odmeril devtemesečno obdobje in se takoj lotil devinske zgodbe. Knjigo je najprej napisal v italijanski, ko pa je izdajateljski načrt propadel, jo je dal prevesti v slovensko. Zanimive so bile Jelinčičeve ugotovitve o odnosu med slovenskim in italijanskim jezikovnim kodom. "Pisanje v italijanski gre lažje

kot v slovenski. Italijanščina je namreč bolj enostavna, slovenska zahteva doslednejšo stavčno in skladensko pripravo. Najbrž je prav zato slovenska lepši jezik, saj ponuja piscu več variant kot italijanski. Čutim obenem, da se s slovensko lahko 'igram' tudi zaradi uporabljaja širšega besednega zaklada", je dejal Jelinčič, ki ima s prevajalci svojih del čisto poseben odnos, ki je včasih celo toliko kritičen, da si njihove izdelke 'upa' popravljati. Gotovo pa ima Jelinčič izredno neposreden odnos do svojih bralcev. Med pisanjem ga namreč vselej spremlja prepričanje, da je treba ciljano publiko nagovarjati z vsebinsko in oblikovno enostavnostjo – nikakor ne povprečnostjo – zgodbe. "Večkrat sem imel vtis, da nekateri pisatelji načrtno snujejo skrotovičene pripovedi, kot da bi se delali norca iz bralcev. Prepričan sem, da je treba bralce spoštovati!"

IG

MATEJKA PETERLIN MAVER

26.4.2008

...česar ne zamete zimski čas,
kar sije venomer kot draga ruda,
je luč srca.

Cene Vipotnik

Zadnji koncerti revije Primorska poje pri nas
Lepi večeri na Proseku,
v Borštu in Zavarhu

V zamejskem prostoru je letošnja revija Primorska poje odzvenela z zadnjimi tremi koncerti na Proseku, v Borštu in Zavarhu. Pred Veliko nočjo bodo primorski zbori zapeli še trikrat v Sloveniji, nato bo čas za obračun, ki je bil po številu prijavljenih zborov kot vedno navdušujoč, po kakovosti pa nihajoč. To je Primorska poje, množični mozaik, h kateremu vsak želi prispevati svoj kamenček v široki paleti nivojev izražanja. Italijanska in slovenska radiotelevizija zvesto dokumentirata prikaz raznolike zborovske stvarnosti, občinstvo pa

nekoliko manj zvesto spremlja dogajanje, razen redkih primerov, kot je bil koncert v Kulturnem domu na Proseku, kjer je lepo zasedeni dvorani botrovala tudi združitev vseh krajevnih društev. Zveza slovenskih kulturnih društev se je kot glavni organizator večera lahko opirala namreč na sodelovanje moškega zbora Vasilij Mirk, ženskega zbora Prosek-Kontovel, Godbenega društva Prosek, Dramskega društva Jaka Štoka, mladinskega krožka in zadruga Kulturni dom Prosek-Kontovel. Zbrano občinstvo bi s pevci lahko zapelo skoraj vse skladbe na pro-

gramu, saj so bile vezna nit večera ponarodele in ljudske pesmi, ki spadajo v železni repertoar vsakega slovenskega zbora. Posebnost večera je bila prisotnost nekaterih čezmejnih zasedb, ki na obeh straneh nekdanje meje povezujejo slovenske pevce prav v duhu Primorske poje, s katero so se zbori slovenskega prostora čutili povezani tudi v času, ko je bila združena Evropa še utopija. Mešani zbor Sežana in mešani zbor Repentabor sta kljub imenu več kot lokalna zborna, mešani zbor Gorjanska vodi mlada zamejska zborovodkinja, goriškemu mešanemu zboru Bratuž pa se pridružuje vedno večje število pevcev iz Slovenije. Trojico moških zasedb na programu je odprl moški zbor Lipa Ravnica, ki je prejel priznanje od desetlet-

nic delovanja, nato so stopili na oder večletni udeleženci revije, "navdušeni amaterji" idrijskega noneta Vasovalci. Koncert je poživil nastop tolminskega noneta Bača, ki je pod energičnim vodstvom Marte Volf Trojer zabaval in navdušil poslušalce s prikazom svoje specifične, in sicer s priredbami znanih slovenskih popevk.

Kot zadnji je s svojo veliko zasedbo napolnil oder mešani zbor Lojze Bratuž, ki je pripravil in občuteno izvedel "čezmejni" spored skladb z naslovom *Ljudska pesem z umetniškim izrazom*. Krajevno umetniško ustvarjalnost od Trsta do Gorice sta zastopali skladbi Adija Daneva in Hilarija Lavrenčiča, vseslovensko pa dve priljubljeni

priredbi Ambroža Čopija in Jakoba Ježa. Ob tej priložnosti je predstavnik ZSKD Rinaldo Vremec izročil pevcem zbora priznanje ob letošnji 60-letnici delovanja. Višek praznovanja bo zbor doživel 20. maja ob koncertni počastitvi dolgotrajne poti, za katero pripravljajo dvodelni program s skladbami goriških skladateljev različnih generacij in vrsto ljudskih skladb v priredbah Patrica Quaggiata za zbor, godalni kvartet in harmoniko. Znotraj zbora praznujejo letos tudi druga obletnica, saj je zborovodja Bogdan Kralj prevzel vodstvo pred desetimi leti in se tako zapisal v bogato zgodovino, kateri so od leta 1951 dali svoj pečat Mirko Filej, Ivo Bolčina, Stanko Jeričijo in Stojan Kuret.

PAL

Foto JMP

Narodna galerija v Ljubljani

Poznobaročno slikarstvo na Kranjskem

Dr. Ferdinand Šerbelj, kustos za terenske študije v Narodni galeriji v Ljubljani, se že vse življenje spogleduje z baročno umetnostjo na slovenskih tleh. Rano mladost je preživel na Štajerskem - v Slovenski Bistrici; oče je dobil za svojo družino stanovanje v gradu z baročnim izgledom. V 2. desetletju 18. stoletja ga je dal modno pregraditi grof Ignaz Maria Attems, v letih zatem pa je Franz Ignaz Flurer z iluzionističnimi slikarji okrasil še reprezentančno stopnišče in viteško dvorano. Šerbelj se je torej 'okužil' z baročno umetnostjo že v zgodnji mladosti. Zato se ni čuditi, da se je zapisal umetnosti tudi v poklicnem življenju in da se kot umetnostni zgodovinar posveča prav baročni dobi.

Dr. Ferdinand Šerbelj na terenskem ogledu - ž. c. sv. Vida na Preserjahu; leta 1712 je kupolo poslikal Michael Rainwaldt (foto: Mojca Jenko)

Dr. Šerbelj je sprva proučeval baročno slikarstvo na Vipavskem in Goriškem. Rezultati njegovega dela so bili dobro vidni na razstavah, ki so predstavljale dela Antona Cebaja (1991 in 1994), Nicola Grassija (1992) in Antonia Parolija (1996), z italijanskimi kolegi iz Gorice pa je predstavil izbor del iz Passaua v Gorico priseljene slikarske družine Lichtenreiterjev (1997). Leta 2002 so nato pod Šerbeljevo taktirko postavili v Narodni galeriji v Ljubljani in zatem še v Goriškem muzeju na Kromberku obsežno razstavo Baročno slikarstvo na Goriškem; tej je sledil še strokovni simpozij z mednarodno udeležbo, ki je z obsežnim zbornikom zaokrožila vedenje o baročnem slikarstvu na Goriškem. Šerbelj je svoj strokovni interes dalje razširil še na

Istro; leta 2003 je v sodelovanju z Edijem Grdino iz Pokrajinskega muzeja Koper omogočil ljubiteljem lepih umetnosti, da so se na razstavah v Ljubljani, Kopru in Pozeču seznanili s slikarskimi stvaritvami zgodnjebaročnega umetnika Zoržija Vanture Brajkoviča. Po sredini zadnjega desetletja 20. stoletja pa je strokovno oko dr. Ferdinanda Šerbelja začelo intenzivneje pogledovati tudi po Kranjski. Najprej se je posvetil obširnemu opusu Antona Postla in leta 1997 pripravil razstavo v galeriji Dolenjskega muzeja v Novem mestu; slikarja, ki je delal po vsej Dolenjski, je predstavil kot mojstra, ki je v svoja dela uspešno vkomponiral poznobaročno čutenje preprostejšega domačega naročnika. Sledilo je nekaj Šerbeljevih 'tihih'

let, saj se je predal raz-

skovanju in študiju poznobaročnega slikarstva na Kranjskem. Tej temi slovenska umetnostnozgodovinska stroka, razen redkih izjem, še ni namenila dovolj pozornosti. Šerbelj je stal pred zahtevno nalogo ločiti kvalitetnejše gradivo od tistega, ki ima že podobarski značaj. V tem času je na Kranjskem delovala vrsta slikarjev, med njimi tudi več slikarskih družin, ki so se dnevno znali prilagajati zahtevnostim in pričakovanjem vseh vrst naročnikov; med njimi so bili poleg Cerkev plemiči, meščani in preprosti podeželani - torej predstavniki vseh družbenih slojev, ki so imeli v svojih vrstah od visoko izobraženih do preprostejših predstavnikov. Za vse slikarje, ki so tedaj na Kranjskem delovali, pa je značilno, da so imeli solidno slikarsko zna-

nje: dobro so obvladali tehnološko slikanje na platno, nekateri od njih so dobro obvladali tudi fresko; prizadevali so si slediti tedanjim slikarskim modnim

težnjam v večjih slikarskih središčih (Benetke, Dunaj, Augsburg ...) in svoje delo znali pogosto skoraj podjetniško organizirati. Najbolj znana je Layerjeva slikarska delavnica v Kranju, ki je obstajala in delovala v času več generacij. Naročil pa je bilo tedaj precej, torej dela dovolj tudi za bolj ali manj samozavezane posameznike (med njimi npr. Janez Potočnik iz Kroke, Anton Mihael Fayenz iz Ljubljane, Anton Tušek iz Škofje Loke); imena nekaterih drugih pa je deloma prekril prah zgodovinske pozabe. Kolegi, ki se predajajo raziskovanju arhivov, so iz le-teh izluščili že nekaj pozabljenih slikarskih imen, kot sta npr. Franc Anton Nierenberger iz Višnje Gore in na razstavi prvič predstavljeni A. Perič. Predvsem Cerkev in visoko plemstvo pa sta si včasih privoščila dela kvalitetnejših tujih umetnikov: iz Kremsa ob Donavi je prišlo na slovenska tla precejšnje število oltarnih podob velikih dimenzij iz izjemno dobro organizirane slikarske delavnice Martina Johanna Schmidta; smledniški baron je povabil na svoj dvorec gornješvabskega slikarja Eustachiusa Gabriela, in sicer z namenom, da s fresko okraši slavnostno dvorano in verjetno tudi kapelo; z Würzburgskega je v Ljubljano zaneslo Janeza Andreja Herrleina, ki se je v glavnem kranjskem deželnem mestu ustalil in udomačil ter postal leta 1778 prvi učitelj risanja na Ljubljanski normalki; nazadnje naj omenimo še dobro poznanstvo med stiškim opatom Francem Ksaverjem Taufererjem in goriškim nadškofom Karlom Mario Attemsom, ki je na Kranjsko pripeljalo slikarske mojstrovine Janeza Mihaela Lichtenreita.

Razstava Izzvenenjanje nekega obdobja. Oris poznobaročnega slikarstva na Kranjskem je v Narodni galeriji v Ljubljani (vhod s Prešernove ceste 24) na ogled vsak dan, razen ponedeljka, med 10. in 18. uro; vsako nedeljo (z izjemo velikonočne in prvomajske) ob 11. uri vljudno vabijo tudi na strokovna vodstva.

M. Jenko

Razmišljanje ob prebujanju narave

Potrebna so nova ravnovesja

Skozi jutranjo meglico sivi oblaki sipajo drobne kapljice na brstečo naravo, ki se prebujajo iz zimskega spanja; naznanja se nova pomlad stvarstva.

Sušno obdobje prejšnjih dni je bil čas pridnega dela vrtnih znancev, črne kosa in dolgorepe srake, ki sta vneto gradila vsak svoje gnezdo ter ga skrbno varovala pred vsiljivci. Zanimivo je bilo gledati prizor, ki se je nudil, ko se je sraka s svojim gosposkim stopicanjem le preveč približala kraju, kjer je kos gradil svoje gnezdo. Brez obotavljanja se je v letu zapodil za njo in jo odgnal. Čeravno manjši, a hitrejši in urnejši, je odpodil iz svoje bližine večjo, a počasneje stopicajočo srako, ki se je morala pred napadom umakniti.

Res lepi prizori iz narave in njene prebujanja; lep je tudi pogled na svetle zelene bilke trave, ki se že lepo dvigajo nad (cvetočo) zemljo, polno malih hribčkov z luknjico, ki jo ustvarjajo prebivalci podzemlja, ki silijo na dan po zimskem spanju. Cvetje forzicije privablja čebele in druge žuželke, ki letajo v iskanju cvetnega prahu. Iz divje slive odpadajo beli lističi se že vrtinčijo v vetru, ki jih rahlo odlaga na živozeleno preprogo travnatih bilk pod njo. Porjavelo

cvetje leskovega grma so nadomestili zeleni lističi, ki sedaj odevajo bujno nizko vejevje. Nabrekli popki drugega sadnega drevja naznanjajo novo cvetje, drugo lepoto stvarstva, ki bo v poznejšem času obrodilo sočen sad. Vsa ta lepota neomadeževanega stvarstva se na mnogih koncih sveta ruši. Človek v zaslepljenosti uspehov industrijsko-tehničnega razvoja vidi navidezno samo pozitivne dejavnike, ker si želi imeti vedno več in biti vedno uspešnejši. S tem pa ruši biološka in druga ravnovesja, ki spravljajo v veliko nevarnost življenje na tem planetu.

Španski filozof Ortega y Gasset je že pred več kot šestdesetimi leti zapisal: "Vodstvo v družbi je prevzel tak tip človeka, ki ga kulturna načela ne zanimajo, in sicer ne načela ene ali druge kulture, temveč, kolikor je mogoče presoditi, načela vsake kulture. Očitno so mu pri srcu avtomobili, mamila in nekaj drugih stvari. Vse to potrjuje, da je človek postal ravnodušen do kulture". Rekel bi tudi

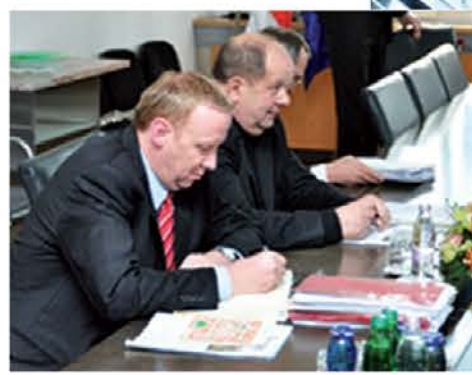
ravnodušen do morale, ki se je sprevrgla v pohlep, oholost, lakomnost, sebičnost in brezobzirnost do sočloveka. To nezdravo ravnanje nebrzdanega iskanja najkrajših poti, ki vodijo do dobrin in blagostanja, ne vodi k zaželjenemu cilju. Samo izčrpava naravo in ogroža življenje večjega dela prebivalstva te zemlje, ki se bori z revščino in pomanjkanjem. Potrebna so nova ravnovesja, iskanje novih poti med revnim in bogatim delom tega sveta. Potrebno je spremeniti način življenja. Samo tako bo lahko človek zaživel temeljno razsežnost človeškega bivanja s pristinim razvojem celotnega človeštva. V tem postnem času bližajoči se prazniki Kristusovega vstajenja z vso naravo, ki se prebujajo, kličejo k zavzetemu delu vseh, še posebej nas verujočih za prenovitev družbe. Za drugačen način razmišljanja in življenja, za drugačne odnose, ki naj bi temeljili na spoštovanju Božjega stvarstva, na spoštovanju sočloveka s porazdelitvijo dobrin, ki bi zagotavljale dostojnejše življenje vseh, še posebno tistih, ki sedaj umirajo zaradi pomanjkanja hrane, zdravlil in drugih osnovnih potrebščin za preživetje.

Pavel Vidau

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Slovenija si bo prizadevala rešiti zadeve na Koroškem

Minister za zunanje zadeve Samuel Žbogar in minister dr. Boštjan Žekš iz Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu sta na pogovor povabila predstavnike treh krovnih organizacij Slovencev na Koroškem, da bi se podrobneje seznanili z vsebino zadnjih pogovorov med slovensko manjšino in avstrijsko stranjo, 1. aprila 2011 v Celovcu.

Na sestanku so bili prisotni dr. M. Šturm, predsednik Zveze slovenskih organizacij, B. Sadovnik, predsednik Skupnosti koroških Slovencev, ter N. Olip, predstavnik Narodnega sveta Koroških Slovencev. Predsednik NSKS dr. V. Inzko je zaradi drugih nujnih obveznosti udeležbo na sestanku opravičil.

Predstavniki iz Koroške so ministroma predstavili svoje videnje nadaljevanja pogovorov o postavitvi novih topografskih napisov in določitvi vsebine svežnja uk-

repov v korist slovenske narodne manjšine na Koroškem.

"Slovenija bo podprla le tiste rešitve, ki bodo sprejemljive za celotno narodno skupnost na avstrijskem Koroš-

kem", je dejal minister Žbogar in izrazil pričakovanje, da bo dogovor spoštoval legitimne zahteve slovenske manjšine.

Predsednika Šturm in Sadovnik sta ministroma predstavila potek pogovorov in se zahvalila za odločno podporo slovenske vlade prizadevanjem manjšine pri reševanju odprtih vprašanj. V nadaljevanju so vsi trije predstavniki manjšine izrazili prepričanje, da se lahko pogajanja uspešno končajo, ker jim bo uspelo se dogovoriti z avstrijsko stranjo o nekaterih

popravih trenutnega predloga. Minister Žbogar je po pogovorih ocenil: "Upamo, da se bo proces končal tako, da bo slovenska manjšina zadovoljna. Vsi skupaj vidimo možnosti za nadaljevanje pogovorov, saj pogajanja še niso končana. Na srečanju smo se dogovorili za pot naprej in tudi za nadaljnje korake slovenske vlade".

Minister Žekš je temu dodal, da se strinja, da je kompromis za nas sprejemljiv le, "če se bodo strinjale vse tri krovne organizacije in če bomo ocenili, da ni dosežen podprlo prisilo avstrijske strani. Sedaj je čas razmisleka, pomisleka in ne čas bojevanja", je povedal Žekš. Ministra sta zagotovila, da si bo Slovenija še naprej prizadevala za celovito uresničitev vseh zavez Avstrije po 7. členu ADP za slovensko manjšino na Koroškem in Štajerskem.

Zahodni in jugozahodni predel mesta (61)

GORICA, NJENE ZANIMIVOSTI IN NJEN ČAS

Mariza Perat

V ta sklop spada tudi ustanovitev Orglarske šole na Placuti. Njen namen je bil vzgojiti nove orglane in pevovodje, ki bi učili in vodili petje v krajih, v katerih bi pozneje delovali in tako tudi s tem pripomogli k širjenju božjega kraljestva in k razmahu pevske kulturne dejavnosti med ljudstvom.

Orglarska šola je začela delovati 18. januarja 1954. Učni program je bil obsežen in temeljit. Predvideval je pet let šolanja, ki naj bi učencem nudil teoretsko in praktično glasbeno znanje. Med predmeti so bili verouk, liturgija, gregorijansko petje, glasbena zgodovina, slovenščina in osnove latinskega jezika. Glasbeno teorijo je poučeval prof. Mirko Filej, harmonijo prof. Emil Komel, liturgijo dr. Rudolf Klinec, slovenščino prof. Dragotin Butkovič in pozneje dr. Kazimir Humar. Ob koncu šolskega leta so učenci opravljali izpite. Šola je delovala do leta 1958, ko je zaradi bolezni prof. Mirka Fileja in smrti prof. Emila Komela morala s svojim delovanjem prenehati (Silvan Kerševan: Štirideset let glasbe na Placuti - Gorica, december 1993. Izdal Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel).

Smrt prof. Emila Komela in pozneje prof. Mirka Fileja sta zadali hud udarec glasbenemu udejstvovanju na Goriškem. Kljub temu pa se je glasbeno delovanje nadaljevalo. Za delo so prijeli učenci, ki so izšli iz Komelove in Filejeve šole ter v mestu in na podeželju nadaljevali glasbeno in pevsko udejstvovanje. Sledila so leta razvejane prosvetnega dela, iskanja novih poti in novih možnosti, ki so se počasi pričele odpirati tudi v sodelovanju s kulturnimi delavci onstran meje. Meseca aprila 1973 se je tako na Placuti znova pričel pouk glasbe, najprej klavirja, pozneje pa tudi drugih instrumentov. Kmalu so se glasbene šo-

le v sklopu dejavnosti domačih društev začele ustanavljati tudi drugod na Goriškem, kar je nudilo nove možnosti za vsestranski razvoj glasbene umetnosti. Leta 1988 so se vse glasbene šole, včlanjene v Zvezo slovenske katoliške prosvete, osamosvojile in se povezale v Slovenskem centru za glasbeno vzgojo Emil Komel.

Center je imel sedež na Placuti in je bil ustanovljen 26. julija 1988 (Silvan Kerševan: Štirideset let glasbe na Placuti).

Z dograditvijo Kulturnega centra Lojze Bratuž je tudi Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel dobil tu svoje prostore. Šoli so se zdaj nudile še nove možnosti za razvoj, k čemur so prispevale tudi spremenjene družbene in politične razmere. Ustanovila je nekaj podružnic in tako v svojem delovanju dosegala vedno večji razmah.

Danes šteje skupaj s podružnicami približno 380 gojencev, ki jih poučuje okrog 40 profesorjev.

Ravnatelj centra za glasbeno vzgojo Emil Komel je prof. Silvan Kerševan, predsednica pa dr. Mara Černic, odbornica za okolje na goriški pokrajini. Od skromnih začetkov se je šola povzpela do ugledne in močne ustanove. Sodeluje z univerzami in konservatoriji. V svojem delovanju je dosegla visoko umetniško raven, kar se odraža v glasbenih in pevskih nastopih njenih gojencev na pomembnih, tudi mednarodnih srečanjih v naši deželi in izven nje.

/ dalje

Prof. Emil Komel

Prof. Mirko Filej

Zakon o malem delu ni prestal referendumskega odločanja

Vlada Boruta Pahorja uživa iz dneva v dan manj podpore

Volivke in volivci so na referendumu v Sloveniji minulo nedeljo prepričljivo zavrnili zakon o malem delu. Tako zagovorniki kot nasprotniki zakona se strinjajo, da je takšen izid tudi odraz nizke podpore, ki jo med volivci uživa vlada, ter slaba popotnica za nadaljnje vladne reforme. Slišati pa je tudi pozive k odstopu ministra za delo Ivana Svetlika. Volivke in volivci so na zakonodajnem referendumu ob 33,82% udeležbi prepričljivo zavrnili uveljavitev zakona o malem delu. Za uveljavitev zakona je namreč po neuradnih podatkih glasovalo 19,84% volivcev, proti pa 80,16% volilnih upravičencev. Pobudniki referenduma so z izidom glasovanja zadovoljni. Po mnenju predsednika Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Dušana Semoliča so izidi jasen signal vladi, da mora spremeniti dialog s socialnimi partnerji in odnos do njih. Toda sam dvomi, da je ta "želja" uresničljiva z isto vladno ekipo. "Maske so padle in vemo, kdo je kdo", Semolič odgovarja "sprenevedanju" politikov. Rezultat referenduma po

mnenju vodje Gibanja za dostojno delo in socialno družbo Marka Funkla pomeni zaušnico slabemu dialogu vlade s socialnimi partnerji. Gre pa zlasti za poraz ministra za delo, družino in socialne zadeve Ivana Svetlika, ne toliko vlade, še dodaja. Svetlik ima namreč "težave tudi pri drugih zakonih in izid tega referenduma kaže, da bi moral drugače voditi politiko". Premier Borut Pahor ocenjuje, da neuspeh zakona o malem delu na referendumu pomeni tudi glas ljudstva proti vladi. "Ljudje niso glasovali samo proti zakonu, ampak so se izrekli tudi proti vladi, o tem ni nobenega dvoma", je dejal. Sicer pa premier zakona o malem delu ne označuje kot usodnega, kljub temu da gre za enega od reformnih ukrepov. Napovedal je, da se bodo sedaj osredotočili na uspeh pokojninske reforme, ki je po njegovem mnenju ključna. Politični analitik Matej Makarovič glede na

rezultate referenduma pravi, da je vprašanje, ali je s to vlado sploh mogoče izvesti kakršnokoli reformo, saj v javnosti nima ugleda. Analitik Vlado Miheljak pa ugotavlja, da vlada nima animacijskega potenciala in avtoritete, s katero bi nagovorila javnost.

"Japonsko je opustošil cunami, Slovenijo pa Pahorjeva vlada. Hujša naravna nesreča se nam v teh težkih recesijskih časih res ne bi mogla zgoditi. Pahor je z nes pametno politiko samo še poglobil posledice gospodarske krize",

piše Silvester Šurla v uvodniku zadnjega Reporterja.

"Po dveh letih in pol pustošenja njegove posadke po Sloveniji imamo rekordno število brezposelnih, rekordno število stečajev podjetij in rekorden dolg državnega proračuna. Zaradi pregrešno

drage države so davčne obremenitve tako za fizične kot pravne osebe še vedno med najvišjimi na svetu, Slovenija ostaja sovražno okolje za tuje investicije, največji gospodarski sistemi so še naprej v (ne) posredni državni lasti, na vrhu državne kapitalne hobotnice, kate-re lovke so iz leta v leto samo še daljše, pa sedi Borut Pahor. In brezglavo meče naš davkoplačevalski denar v

vrečo brez dna - Novo ljubljansko banko (243,3 milijona evrov za zadnjo dokapitalizacijo). Pahorja in njegovo posadko je na srečo spregledala že večina Slovencev, a do naslednjih volitev je še dobro leto", še piše Šurla.

Kratke

V Zeleni hiši v Kobaridu čezmejne okoljevarstvene in razvojne povezave

Pepčeva oz. Zelena hiša, ki je na zelo kakovostni lokaciji, bo zares dobro izbrabljena s prepletanjem naravovarstvenih, turističnih, izobraževalnih, razvojnih in kulturnih dogajanj. Triglavski narodni park (TNP) je 5. aprila podpisal pogodbo z občino Kobarid, Lokalno turistično organizacijo (LTO) Sotočje, s Triglavskim narodnim parkom (TNP) in Posoškim razvojnim centrom (PRC), da

bodo po potresu obnovljeno Pepčevo hišo namenili več vsebinam, ki prinašajo v prostor trajnostni razvoj v smislu bogatenja življenja občanov, tako da bo to obenem vzbudilo dodatno turistično ponudbo. Že doslej je bilo pritičje namenjeno skupni informacijski uporabi TNP in LTO Sotočja. Z letošnjim podpisom pogodbe pa so predali prvo in drugo nadstropje v upravljanje TNP. Po vsebini sodeč, bo Zelena hiša, ob njihovem centru na Bledu, druga najbolj pomembna razvojna enota in edina, ki bo delovala na čezmejnem projektu Climaparks. Tukaj bo sedež posoške nadzorne službe parka. Gre tudi za proučevanje klimatskih sprememb in upravljanje zavarovanih območij.

Kot so povedali pri parku, pomeni koordinacija intenzivno sodelovanje med devetimi parki pri izvajanju različnih parkovnih nalog. Pripomogla bo k izmenjavi dobrih praks ter okrepitev tvrstnega sodelovanja med Slovenijo in Italijo. / MM

V Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica: premiera Liferanti

Slovensko narodno gledališče Nova Gorica je v koprodukciji z Gledališčem Glej, Teatom na konfini (TNK) in Visoko šolo za umetnost Univerze v Novi Gorici uprizorilo predstavo avtorjev Miha Nemca in Nejca Valentija LIFE@ANTI. Predstava je bila krstno uprizorjena 6. marca 2011 v Gledališču Glej v Ljubljani, prvič z obema miniaturnima Veliki poč in Gospa iz Astrahana. Novogoriško premiero bo doživela v nedeljo, 17. aprila, ob 20. uri na malem odru SNG. Avtorja teksta sta po motivih člankov iz časnika Slovenski narod (leto 1900) ter Zbranih spisov in Ciganov Frana Milčinskega, Volje Etbina Kristana in Marije Nablocke Mirka Mahniča Miha Nemeč in Nejc Valenti. Life@anti so gledališki projekt. Serija gledaliških dogodkov. Life@anti so besedilo, ki je nastalo na podlagi polemičnih časopisnih člankov, objavljenih v časniku Slovenski narod davnega leta 1900. Life@anti so besedilo na podlagi stališč realnih oseb, Literata (Etbina Kristana) in Intendantanta (Frana Milčinskega). Life@anti so borba, spopad Titanov, fosil slovenske kulturne zgodovine, odkrit, da bi osvetlil današnji čas. Relikt. Life@anti so secesija, blatenje, novice, oglaševanje, divji zahod naše kulturne zgodovine in sedanosti. Dogajajo se v obdobju "ločitve duhov", ostrih strankarskih ideoloških nasprotij, ki so ponujala in ponujajo jasnejše pa tudi mračnejše poglede v kulturno in občo prihodnost. Life@anti so Veliki Poč in Gospa iz Astrahana. So igra s petjem, avtorski in režijski prvenec, avantgarda, tradicija, zgodovina, ki noče biti pozabljena. Predstavo je režiral avtor in igralec SNG Nova Gorica Miha Nemeč (tudi kostumograf in avtor songa), dramaturg je prav tako avtor Nejc Valenti. Pri predstavi so sodelovali še kostumografinja in scenografinja Anamarija Cej, scenograf Niki Bonetti, oblikovalec svetlobe Samo Oblakar, oblikovalki mask Tina Prpar in Anka Strosar ter avtor glasbe Branko Rožman. Miha Nemeč je tudi avtor songa, ca S. Čehovin ter asistenta lektorice Martin Vrtačnik in Jože Volk. V predstavi nastopajo Arna Hadžialjevič, Luka Cimprič, Peter Harl in Maja Nemeč.

Kraški komedijanti gostje v Komnu

V soboto, 16. aprila 2011, ob 20. uri v Kulturnem domu v Komnu bo gledališka skupina Kraški komedijanti uprizorila komedijo Bojana Podgorška Bežji zlodej, baba gre! v režiji Bojana Podgorška.

BLED 22. Srečanje Osnovna šola na Slovenskem

Boris Pahor je ravnatelje pozval k vzgoji v ponosne evropske Slovence

Ravnatelji slovenskih osnovnih šol so se v torek, 5. aprila, na Bledu zbrali na tradicionalnem, že 22. dvodnevem srečanju Osnovna šola na Slovenskem. Uvodoma jih je nagovoril pisatelj Boris Pahor, ki je ravnatelje pozval, naj svoje učitelje vzgojijo v ponosne evropske Slovence, ki bodo ohranili svoj obraz.

Pahor je prepričan, da je od ravnateljev in učiteljev v šolah odvisno, kaj bo s slovensko identiteto. Opozoril je, da imamo danes razvoj v globalizem za neko nujnost, za prihodnost, iz katere se ni mogoče izviti. "Vendar to ne drži in ni nobene nujnosti, da bi v globalizaciji ostali brez svoje identitete, kulture in jezika", je

naglasil Pahor. Dodal je, da v Sloveniji manjka tega zavedanja in edina zavest, ki prevlada, je občutek majhnosti, četudi smo po kulturi enakovredni drugim. Na vzgoji in izobraževanju je, da se slovenski narod v Evropi uveljavi s prikazom svoje zgodovine, ki kaže, kako se je, čeprav je bil obkrožen s samimi velikimi silami,

uveljavil s svojo identiteto, jezikom in kulturo. "Bodimo v Evropi, bodimo tudi svetovni, kar Slovenci smo že, ohranimo pa svoj lastni obraz", je pozval pisatelj in bорец za slovenski jezik. Generalni direktor direktorata za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Stojan Sorčan je spregovoril o pomenu dobre osnovne šole na Slovenskem za uspešnost v visokem šolstvu. Zagotovil je, da s kolegi z ministrstva za šolstvo in šport pogosto skupaj snujejo koncepte in razmišljajo o tem, da mora biti šolska vertikala prehodna, da med osnovnimi, srednjimi, višjimi in visokimi šolami ne sme biti pregrad. Sorčan je pojasnil, da se na vseh področjih

od osnovnega do visokega šolstva dogajajo velike spremembe. "Čas, v katerem smo, ni najbolj naklonjen spremembam, ampak te so nujne", je opozoril. Spremembam na področju financiranja, dosežkom in drugim izzivom pa je svoje predavanje posvetil tudi Slavko Gaber s Pedagoške fakultete.

V dveh dneh se je na posvetu zvrstila vrsta predavanj z zamisljimi za boljše šolo, o otrokovih pravicah, za boljše komunikacijo s sodelavci, starši in učenci, o aktualnih problemih varstva osebnih podatkov in osnovni šoli, o humanistični perspektivi izobraževanja nadarjenih in talentiranih učencev, o učbeniškem skladu, o avtorskih pravicah in fotokopiranju v šolah in tako dalje.

Tradicionalno druženje in izobraževanje za ravnatelje na Bledu organizira založba Didakta. Direktor Didakte Rudi Zaman je poudaril, da že 22 let srečanje pripravljajo z zamisljivo za boljše šolo. Zagotovil je, da se bodo še naprej trudili, da bo to srečanje, kot je bilo zastavljeno že prvo leto, namenjeno kvalitetnim predavanjem, delavnicam in druženju.

Izjava Komisije Pravičnost in mir pri SSK

Referenduma zahtevata nov družbeni dogovor

Državljanke in državljani Republike Slovenije se bomo na naslednjih dveh referendumih demokratično opredelili do Zakona o malem delu in do Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Člani Komisije Pravičnost in mir pri SSK obžalujemo, da Vladi Republike Slovenije glede omenjenih zakonov s socialnimi partnerji ni uspelo vzpostaviti konstruktivnega dialoga in doseči širšega družbenega soglasja. Spremembe na področju trga dela oziroma pokojninskega zavarovanja so zelo zahtevne in nepriljubljene. Kljub temu menimo, da bi socialni partnerji lahko dosegli vsaj minimalno družbeno soglasje, kot so ga ob zadnji

pokojninski reformi, ki je bila sprejeta pred več kot desetimi leti. Zavedamo se, da so spremembe na socialnem področju in na trgu dela nujne in potrebne. Odlaganje z njihovo izvedbo bo privedlo do potrebe po še odločnejših ukrepih. V primeru, da predlagana zakona ne bosta potrjena, bo to na eni strani razkrilo vitalne slabosti in težave slovenske družbe, na drugi strani pa bo socialne partnerje ponovno spodbudilo k učinkovitejšemu iskanju družbenega soglasja. Prepričani smo, da potrditev predlaganih zakonov sama po sebi za Slovenijo ne bi predstavljala razvojnega preboja, ampak bi brez izvedbe ostalih reform zgoj za nekaj let odložila glavne

izzive, s katerimi se bomo morali prej ali slej soočiti. Potreben in nujen bo družbeni dogovor, ki bo omogočil sprejem in uveljavitev ustreznih reform. Številni pokazatelji kažejo, da se je kohezija slovenske družbe spustila na raven, ki onemogoča minimalno družbeno soglasje glede ključnih razvojnih odločitev, zato moramo najprej ugotoviti in odpraviti vzroke za takšno stanje. Upoštevati je treba tudi, da je rast slovenskega gospodarstva v zadnjih dveh desetletjih v veliki meri temeljila na povečevanju intenzivnosti dela, kar je povzročilo kronično izčrpanost mnogih zaposlenih. Zaupanje v pravno in socialno državo je močno omajano zaradi odsotnosti

učinkovite pravne in socialne varnosti. Našteta dejstva državljane odvrtačo od podpore spremembam, saj se v primeru kršitve njihovih pravic ali doživljanja stisk velikokrat ne morejo zaneesti na učinkovito delovanje pristojnih ustanov. Za sedanjo gospodarsko in socialno krizo niso odgovorni niti zaposleni niti upokojeanci, zato krize ni mogoče premagati zgolj s krčenjem socialnih in delavskih pravic.

V Komisiji Pravičnost in mir opozarjamo, da velikemu številu upokojeancev njihove pokojnine že sedaj ne zagotavljajo socialnega minimuma, zato je kritika interventnih zakonov, s katerimi se skoraj v celoti zamrzne pokojnine, tudi tiste, ki upokojeancem ne zagotavljajo dostojnega preživetja, upravičena. Ne glede na izid referenduma o pokojninskem in invalidskem zavarovanju bo pri nas še naprej ostal problem velikega števila pokojnin, ki ne dosega socialnega minimuma. Vlado Repub-

like Slovenije in socialne partnerje pozivamo k ustrežnejši ureditvi usklajevanja najnižjih pokojnin socialno ogroženih kot tudi k solidarnosti med upokojeanci. Dejstvo je, da od aktivnega dela populacije težko pričakujemo soglasje glede podaljševanja delovne dobe, zlasti v primeru, da upokojeanci z nadpovprečnimi prejemki ne bodo pripravljeno pokazati solidarnosti tako s socialno šibkimi upokojeanci kot tudi z delovno aktivnimi.

V Komisiji Pravičnost in mir o referendumu o Zakonu o malem delu menimo, da je obstoječa ureditev študentskega dela neustrezna. Ne glede na izid referenduma se morajo delodajalci in Vlada Republike Slovenije zavedati, da so samo zaposlitve za nedoločen čas na kakovostnih delovnih mestih temelj vsakega trdnega in zdravega gospodarstva, ostale oblike dela pa morajo biti urejene zgolj kot priložnostna izjem.

V Komisiji Pravičnost in mir se

zavzemamo za sprejem takšnih reform, ki bodo zaščitile najbolj ogrožene ljudi, hkrati pa bodo zagotavljale trdnost in družbeni razvoj. Našteto je mogoče doseči samo s takimi spremembami, ki bodo uresničile višjo stopnjo solidarnosti in pravičnosti ter celoviteje uredile razmerja med različnimi skupinami in generacijami v družbi. Tega ni mogoče doseči brez novega družbenega dogovora, ki vključuje dialog med vsemi socialnimi partnerji v državi. V Komisiji Pravičnost in mir državljanke in državljane pozivamo h kritičnemu spremljanju razprav o predvidenih spremembah tako na področju trga dela kot tudi pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter jih spodbujamo, naj zahtevajo takšne spremembe, ki bodo v korist sedanje in prihodnje slovenske družbe.

msgr. dr. Marjan Turnšek
mariborski nadškof metropolit
predsednik Komisije
Pravičnost in mir pri SSK

EU sprejema ukrepe glede naše prehranske verige

Dollyjevi potomci in radioaktivne ribice na naših krožnikih

Evropska komisija je zavrnila predlog o obveznem navajanju informacij o izvoru po kloniranem postopku na embalažah uvoženega mesa. V mestnicah bi moralo biti uporabnikom razvidno, katero meso je klonirano, gensko spremenjeno,

(World Health Organization) je namreč izjavila, da je stanje radioaktivne kontaminacije mleka in nekaterih vrst zelenjave na Japonskem zaradi uhajanja radioaktivnega sevanja iz poškodovane nuklearke v Fukušimi zelo resno. Tiskovni predstavnik japonske

metrskega pasu okoli nuklearke, sedaj pa domnevajo, da so okuženi izdelki že na policah marketov izven omenjenih prefektur. Države članice EU so v Stalnem odboru za prehranjevalno verigo in zdravje živali potrdile predlog Evropske komisije, da zaostrijo

in katero ne, na tak način pa se Evropska komisija klanja zahtevam živilskih industrij tistih držav, v katerih predelujejo in izvažajo klonirano meso oz. meso in mleko potomcev kloniranih živali.

Evropa letno uvozi skoraj 300 tisoč ton kloniranega mesa, večina katerega se ustavi na angleških mizah, kmalu pa bo lahko tudi na našem krožniku pristan zrezek potomca ovce Dolly, prve klonirane živali, ne da bi bili o tem obveščeni. Italija je namreč v letu 2010 uvozila 18 milijonov kilogramov svežega in zmrznjenega mesa iz Brazilije, 9,3 milijonov mesa iz Argentine in 1,3 milijona iz ZDA, torej iz držav, v katerih je kloniranje oz. predelava mesa potomcev kloniranih živali že praksa. Sicer ni dokazano, da to meso lahko škoduje človeškemu organizmu, vendar nam organizacije potrošnikov svetujejo uživanje mesa in mlečnih izdelkov, na katerih je jasno naveden domač izvor. Žal, danes klonirano meso ni največja nevarnost za zdravje, ki jo lahko najdemo na krožniku. Svetovna zdravstvena organizacija

vlade Jukio Edano je najprej zatrdil, da ugotovljena stopnja radioaktivnosti ne predstavlja nevarnosti za zdravje, vsekakor so v štirih prefekturah, ki so nuklearki najbližje (Fukušima, Ibaraki, Točigi in Gunma), prepovedali razdeljevanje mleka, špinacije in drugih vrst zelene zelenjave. Ker so sledove radioaktivnega joda našli tudi v tekoči vodi, je celotna vas v prefekturi Fukušima ne sme več piti. Velika količina kontaminirane

načrtov nad uvozom hrane in živalske krme iz Japonske, nekatere države so celo popolnoma ustavile uvoz japonskih prehranskih izdelkov. Sicer trenutno vpijajo največ sevanja rastline, ki so še v fazi rasti, v mesu pa se količina ostankov radioaktivnega sevanja poveča šele, ko živali pojedjo s sevanjem okuženo rastlinsko hrano. Skrb povzroča v zelenjavi z zelenimi listi in v japonskih vodah prisotnost radioaktivnega cezija in joda 131, ki je 11-krat večja od zgornje meje, ki jo postavlja EU: če zaužijemo le en kilogram radioaktivne zelenjave, vstavimo v naše telo isto količino sevanja, ki bi jo naravno prešli iz okolja v enem letu. Sevanje pa lahko povzroči rakasta obolenja, mišične krče, neplodnost. Žal je trenutno še veliko zmede glede resnične količine sevanja, ki uhajajo iz poškodovane nuklearke, zato se bo EU mesečno sproti odločala za nove ukrepe z namenom, da omeji potencialno nevarnost za prebivalce. V obdobju, ko čakamo, da se stanje na Japonskem razjasni, je priporočljivo se izogniti mesu, ki ni domačega porekla, in seveda sushiju in sashimiju!

Katja Ferletič

ne vode je iz nuklearke že stekla v morje in tako okužila tudi ribe, ki predstavljajo pomembno živilo v prehranskih navadah Japoncev. Tudi Peter Cordingley, predstavnik WHO, govori o nevarnosti, da je kontaminacija bolj razširjena, saj so sprva ocenjevali, da obstaja tveganje le za izdelke iz 30-kilo-

Za izjemne dosežke na glasbenem področju Gerbičeve priznanje Silvanu Kerševanu

V Cerknici so 6. aprila podelili nagrade in priznanja Frana Gerbiča zaslužnim glasbenim pedagogom in tistim, ki dosegajo izjemne dosežke na pedagoškem in organizacijskem področju pri uveljavljanju glasbene vzgoje in izobraževanja. Zveza slovenskih glasbenih šol si s tem prizadeva še naprej vzpodbujati izvrstne rezultate in kakovostno rasto na tem področju ter se obenem zahvaliti za dosedanje dobro delo posameznikom. Med letošnjimi nagrajenci je tudi prof. Silvan

Kerševan, dolgoletni ravnatelj Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel Gorica. V obrazložitvi je med drugim zapisano, da se je Kerševan vsekolzi zanimal za glasbo, sredi '70. let je prevzel vodstvo glasbene šole, ki je delovala v sklopu ZSKP na Placuti v Gorici. Iz leta v leto je širila svoj učni program in vsestransko delovanje, pridobivala je vse več učiteljev z višjo glasbeno izobrazbo, zaradi

kvalitete pouka pa tudi vse več učencev. Danes zaobjema pouk vse instrumente, podiplomski študij klavirja in vse glavne predmete. Kerševan je poskrbel tudi za vključitev šole Komel v Zvezo primorskih glasbenih šol in tako omogočil učencem udeležbo na tekmovanjih v Sloveniji, kjer so nekateri prejeli najvišja priznanja. Redno je organiziral seminarje, tečaje za profesorje in gojence in glasbene delavnice. Bil je tudi pobudnik in soustanovitelj mednarodnega centra ArsAtelier, v katerem deluje orkester, ki združuje glasbenike obeh Goric in širše okolice. Kerševan je bil avtor številnih člankov ter urednik brošur, glavni organizator koncertov, skrbel je za izdajo skladateljskih del, zgoščenk, avdio in video kaset. Vsa leta svojega delovanja vlagal je v imenu uredništva iskreno čestitamo!

pu ZSKP na Placuti v Gorici. Iz leta v leto je širila svoj učni program in vsestransko delovanje, pridobivala je vse več učiteljev z višjo glasbeno izobrazbo, zaradi

SCGV Komel v sodelovanju z uglednimi državnimi ustanovami

Komorna glasba med preteklostjo in sodobnostjo

Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel in Mednarodni center za glasbo in umetnost ArsAtelier prirejata v sodelovanju s konservatoriji A. Stefani iz Castelfranca Veneta, F. Venetze iz Roviga in Višjim inštitutom za glasbo A. Peri iz kraja Reggio Emilia revijo z naslovom *Komorna glasba med preteklostjo in sodobnostjo*. Srečanja, ki so se začela 31. marca v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici, so namenjena spoznavanju glasbenih skupin, ki delujejo v omenjenih institucijah in se ukvarjajo pretežno s sodobno glasbo. Poleg tega pa je SCGV vpostavil pomembno vez z uglednimi državnimi glasbenimi ustanovami, ki so se tako seznanile tudi s slovenskim prostorom, kulturo, glasbo. Na prvem srečanju so se predsta-

vili profesorji in študentje iz Roviga, v petek, 8. aprila, pa so seminar in koncert pripravili profesorji in študentke iz kraja Reggio Emilia. O sodobni glasbi so se pogovarjali skladatelji Andrea Talmelli, Maurizio Ferrari, Gaetano Nenna in Lucia Dimaso, ki poučujejo na tamkajšnjem glasbenem inštitutu. Poleg svojih razmišljanj o glasbi so podrobno predstavili in opisali tudi lastne skladbe, ki so jih kasneje na koncertu odigrale štiri študentke. Nastopile so flavtistka Michela Malinverno, kitaristka Sara Rozzi, pianistka Ilaria Cavalla in solopevka Katarzyna Medlarska. Poleg sodobnih skladb so izvajale tudi tri Chopinove kompozicije za glas in klavir, Zyczenie (Želja) op. 74 št. 1, Smutna Rzek (Zalostna reka) op. 74 št. 3 in Piosnka litewska (Litvijska pesem) op. 74 št. 16. Koncert se je

končal z izrazito skladbo Andrea Talmellija z naslovom Štirje haykui, ki so živo prikazali drobne skladateljeve vtise.

Na koncertih in seminarjih se lahko glasbeniki in ljubitelji seznanijo z dogajanjem na področju sodobne glasbe. Srečanja so namenjena tudi primerjavi med preteklimi in današnjimi načini izražanja ter raziskovanju povezav, ki vzpostavljajo kontinuiteto in utemeljujejo sodobne težnje. V Kulturnem centru Lojze Bratuž bosta na sporedu še dve srečanju s sodobno komorno glasbo. V sredo, 27. aprila, bo ob 18. uri seminar, ob 19.30 pa koncert študentov in profesorjev iz Centra Komel ter ArsAtelierja, ki bodo izvajali tudi elektroakustično glasbo. V petek, 6. maja, bo prav tako ob 18. uri seminar, sledil pa bo koncert študentov konservatorija A. Stefani iz Castelfranca.

KB

Predavanje na zavodu Ivan Cankar v Gorici Krepitev osebnosti

V četrtek, 3. marca 2011, smo imeli dijaki 4. razreda zavoda Ivan Cankar dveurno predavanje z naslovom *Krepitev osebnosti*. Predavanje, v sklopu zdravstvene vzgoje, je bilo namenjeno vsem četrtim in petim razredom zavodov Cankar, Vega in Zois.

Predaval nam je dr. Andrej Zaghet, psiholog, psihoterapevt in grafolog, ki je predavanje razdelil na teoretični in praktični del. Prva ura je obsegala teorijo o krepitvi osebnosti. Predavatelj nam je spregovoril o odnosu med razumom in čustvi v človekovi osebnosti: ko se človek počuti dobro, je v njem prisotna harmonija med razumom in čustvi. Ko pa se pojavi slabo počutje, razum začne nadzorovati čustveni del osebnosti. Posledica tega je kopičenje notranje napetosti in morebiten izbruh simptome.

Kako prepoznati vpliv razuma (ega ali zavestnega dela osebnosti) v vsakdanjem življenju, in sicer v navadah, ambicioznosti, egoističnem ravnanju, žalosti, strahu, zaskrbljenosti, obsojanju, občutku manjvrednosti, negotovosti in želji po kontroli? Ko se posameznik začne zavedati številnih trenutkov, v katerih razum prevladuje nad čust-

vi, znatno okrepi svojo osebnost, ker ozavešča, kar je bilo prej podzavestno. Osnova psihosomatike ali vede, ki proučuje tesno povezavo med psiho in telesom, je prepričanje, da telo zbolí vsakič, ko v osebnosti razum že dalj časa tlačí čustva.

Kako prepoznati vpliv razuma preko sanj, izbire barv in načina pisanja (grafologije)? Povezavo med okoljem in človeko-

vo psiho lahko znanstveno dokazemo s fizikalnimi preizkusom: če opazovalec pričakuje (pričakovanje pripada notranjemu svetu ali psihi), da bo v energiji (v zunanjem svetu) videl val, bo tudi videl val; če pa pričakuje, da bo v energiji videl delec, bo videl delec. Iz tega sledi, da objektivna realnost ne obstaja, saj si vsakdo na podlagi svojih misli, pričakovanj in pre-

pričan (notranjega sveta) ustvarja svojo realnost. Zunanji svet je vedno zrcalo notranjega.

Ko se v vsakdanjem življenju človek zaveda povezave med notranjim svetom (mislimi, pričakovanji, željami) in zunanjimi okoliščinami, v katerih se nahaja, znatno okrepi svojo osebnost.

Druga ura je obsegala praktične vaje, kako v vsakdanjem življenju uravnovesiti razum s čustvi.

Notranjo harmonijo je mogoče ustvariti preko vaj za sprostitve in preko podob, ki jih posameznik vidi pred zatisnjenimi očmi, preko izražanja ljubezni in korektnega ravnanja do drugih ljudi (ker obstaja tesna povezava med okoljem in notranjim svetom ali psiho); z ljubeznijo in korektnostjo do drugih ljudi si posameznik olajša življenje. Če pa se človek, ki izraža ljubezen in korektnost, kljub temu nahaja v neprijetnih okoliščinah (npr. drugi ravna z njim slabo), je v njegovih psihi še prisoten močan vpliv razuma (egoizma, obsojanja, ambicioznosti itd.).

Tako pri teoriji kot pri praksi je bil psiholog na razpolago za različna vprašanja, ki so se nam porajala. Večina vprašanj se je sukala okoli razlage sanj. Predavanje je bilo zanimivo in poučno, tako da sta dve šolski uri še prehitro minili. Želimo si še podobnih predavanj.

Marjeta Urbančič, 4. r Cankar

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

OGLAŠEVANJE: Oglasaevalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 12. aprila, ob 14. uri.

Lepota tihe, samotne, vedno lepe Čičarije

Planik, gora, ki sanja o morju

1272 m višine je Veliki Planik najvišji vrh Čičarije, visokega in nekdanj težko prehodnega grebena, ki se v Sloveniji začne s Slavnikom in se v Kvarnerskem zalivu končuje pri Učki. Čičarija je kot nekak hrbit lstre, tu vpliv Mediterana prehaja v kontinentalno pokrajino in tudi vegetacija se polagoma spreminja. Borov gozd prehaja v bukovega, istrska gmajna z osatom in rujem prehaja v pašnike, na katerih se bohotijo svišč, avrikelj in drugo gorsko cvetje. Osamljene, skoraj zapuščene vasi rišejo v naslutju davnih časov, ko so se ljudje tu ukvarjali z gozdarstvom in živinorejo ter se kljub skopi zemlji in neprijaznemu podnebnju prebijali skozi življenje. Kamen in sonce sta ožarjala žgoča, sušna poletja, pozimi pa je dolge mesece zavijala burja, pa tudi snega in mraza ni manjkalo. Planik, ki ima dejansko dva vrhova, poleg Velikega je še nekoliko

privlačnejši Mali Planik (1259), ki gleda na morje in otoke in se ponša z enkratnim razgledom, je divji in samotni vrh. Meni je pri srcu ne samo zaradi svoje enkratne lege in sanjskih razgledov, temveč predvsem zaradi bližine morja. Ponosni vrh, na katerega

se zadnjih dvesto metrov vzpenjamo prek skalnatih previsov, nima kaj zavidati drugim gorskim vršcem, očarljiv pa je zaradi bližine morja, zaradi pogleda na otoke in zaradi Jadrana, ki ga ves čas slutimo v ozadju. Planik je namreč gora, ki sanja o morju. Pristopov na vrh je več, najbolj obiskan, a meni najmanj privlačen je tisti s Poklona, kjer je informacijski center Parka prirode Učka. Najbolj zanimiva pot je vsekakor iz vasi Brgradac, mimo korit. Po prvi poti hodimo dve uri in pol, mimo Korit pa tri ure. Najkrajši pristop je s ceste za malo naselje Brest pod Učko, kjer se

nekako na pol poti v vas zapeljemo z avtom na slabo makadamsko cesto in se po njej peljemo, dokler je prevozna. Avto lahko parkiramo pri prvem križišču ali še nekoliko naprej, od tu imamo do vrha samo uro in pol. Pristop iz Bresta je meni pri srcu tudi zaradi spreminjajoče se pokrajine. Najprej hodimo po kraški gmajni in značilnem kraškem gozdiču, največ je borovcev in gabrov, na poti srečujemo tudi šparglje in ruj. Kraška krajina kmalu preide v gorsko in nizko grmičevje nadomesti mogočen bukov gozd ter smrečje. Iz Mediterana v visokogorje pač, kot se za 1270 metrov visoki vrh tudi spodobi.

Tile mogočni gozdovi so bili Čičem poleg drobnice edini vir preživetja. Za prebivalce teh krajev je bilo daleč naokrog znano, da živijo v bedi in da se iz revščine prebijajo tudi s 'kontrabantom'. Zaradi pomanjkanja hrane so ovce in koze pasli vse do Savudrije in morja, kjer so uboge živali pile morskovo vodo. Drv pa je bilo in je še danes veliko. Skupaj z ogljem in v "faše" povitim dračjem so jih Čiči vozili v Trst, kjer so zanje našli najboljše odjemalce.

Zgodovinski viri sicer pravijo, da ti odljudni kraji niso bili naseljeni v pradavnini, Čiči so sem zašli v trinajstem stoletju in se naseljevali

do sedemnajstega stoletja. Bili so begunci ali uskoki, ki so se pred Turki sem zatekli iz Balkana in Primorja. Geograf Anton Melik pravi, da je bilo o Čičih sicer veliko napisanega, vendar je njihov izvor še vedno zavil v temo. Tudi med uskoki, ki so se naselili na tem ponekod čez tisoč metrov visokem hribovitem pasu, je bilo več skupin iz različnih krajev, saj njihovi potomci ne govorijo istega jezika. Tu najdemo namreč Štokavce, čakavce in celo aromunske Čiribirce, ki so preživeli v hrvaških Žejanah, kjer je prajezik ohranjen do danes.

Naj bo kakorkoli, Čičarija je lepa poleti in pozimi. Vedno je tiha in samotna, preteklost pa še danes živi v zidovih in razvalinah ter v tistih kamnih, ki jih je Bog stresel iz vreče, ko res ni vedel več, kam z njimi. Morda je kateri izmed njih nekoč bil gradnik majhne, s slamo krite hiše brez dimnika, morda mu lahko prisluhneš in ti bo pripovedoval o dolgih zimah ob ognju, o burji, ki zavija, o krompirju, ki se peče v žerjavici. Zagledan daleč v obzorje, kjer je morje, morje pa je vedno polno upanja, življenja in sinjine.

Suzi Pertot

Bleščeci dosežki naše košarke

Na pragu popolnega uspeha

V letošnji sezoni je zaradi briljantnih rezultatov v ospredju predvsem domača košarka, o kateri smo se že nekajkrat razpisali. Dva kroga pred koncem rednega dela je Jadran matematično dosegel uvrstitev v končnico za napredovanje iz državne C v B ligo, kar je lep dosežek. Zadnjih je slovensko moštvo igralo za prestop med drugoligaše v sezoni 2005/2006, in sicer Bor, ki je v četrtfinalu play-offa tedanje C1 lige sodeloval dve leti zapored (torej se je vanj uvrstil že leto prej). Jadranovci pa so bili zadnjih v končnici državnega tretjeligaškega tekmovanja v daljni sezoni 1998/99, ko jih je trener Walter Vatovec, ne naključno kmar tudi letošnje zasedbe.

Borut Ban

Jadranovci so po več sezonah izčrpavajočih play-outov in celo grenkih nazadovanj (izpadli so navsezadnje tudi lani, nato pa jih je košarkarska zveza poleti naknadno spet 'povlekla' na državno raven) stopili v letošnje prvenstvo z edini cilj obstanke v ligi. Po prejšnji nesrečni sezoni je prišlo do korenite čistke, ostali so dolgoletni stebri Franco, Oberdan, Slavec in Marusic, mladi Malalan, izvrstni osemnajstletnik Ban (s 16 točkami v povprečno 36 minutah na igrišču prava gonilna sila peterke) in skupinica njegovih vrstnikov, predvsem pa sta moštvo poleg izkušenega tržaško-koprškega trenerja okrepila Cohen in Tomasini, do lani poklicna igralca in sploh košarkarja višjega formata. Že od vsega začetka prvenstva so fantje pokazali homogenost in izjemen učinek predvsem v obrambi, kar je sploh značilnost garaških Vatovčevih ekip. Obstanek v ligi, ki so ga dosegli že v začetku marca, ni bil niti za trenutek vprašljiv, tudi uvrstitev v osmerico je prišla predčasno in dokaj zanesljivo. V tekmah za prestop bodo lahko po Veliki noči igra-

za pravega zamejca, so nekako tako kot Jadran (za katerega je Kontovel rezervoar svežih sil) svoj cilj izpolnili že z drugo zaporedno uvrstitvijo v končnico, v kateri pa ima objektivno zelo malo možnosti za uspeh, saj je začel iz skrajno neugodnega izhodišča. Tudi tu pa je preboj med najboljše pomemben dosežek.

Med državno C in deželno D ligo je še deželna C liga, v kateri so na pragu uvrstitve v play-off - in to kar z uglednega položaja - tudi košarkarji Bora in Brega. Ko bi se vse štiri naše postave (in mogoče še Sokol v pokrajinski promocijski ligi) vmešale v svojih tekmovanjih v boj za kakovostni skok na višjo raven, bi postala to res neponovljiva sezona. Borovci in Brežani igrajo v C ligi vidno vlogo: v Dolini so s sestavo močne in izkušene zasedbe sam vrh sicer načrtovali že od vsega začetka prvenstva, pri Svetem Ivanu pa so imeli manjše apetite in so po slabem uvodu postali bolj ambiciozni šele po prihodu nekaterih novembrskih okrepitev. Svoje nedvomno prispevata tudi preverjena trenerja Tomo Krašovec (Breg - doma iz Kopra) in Boban Popovič (Bor - doma iz Sežane). Že v prejšnjem prispevku o domači košarki smo pred kakim mesecem ugotavljali, da so pri nas prav nadarjeni in temperamentni trenerji dodana vrednost v sezoni igre pod košema na članski ravni. Zanimivo je, da vsi prihajajo k nam iz Slovenije, od katero očitno prinašajo delovne navade, znanje, izkušnje in zmagovito miselnost.

HC

NAMIZNI TENIS

Ženska A1 liga: Kras - Castelgoffredo 1:4

NOGOMET

D liga: Kras - Belluno 1:0

Promocijska liga: Juventina - Reanese 2:0, Valnaisone - Vesna 1:1

1. amaterska liga: Primorec - Staranzano 4:1, Muglia - Savodnje 1:2

2. amaterska liga: Breg - Fiumicello 7:1, Primorje - Opicina 1:2, Zario/Gaja - Cormonese 1:2

3. amaterska liga: Mladost - Campanelle 6:0

KOŠARKA

C1 liga: Limena - Jadran 63:65

C2 liga: Bor - Arditia 82:77, Cormons - Breg 72:88

D liga - Play-off: Kontovel - San Vito 56:63

ODBOJKA

Moška C liga - Play-off: Lignano - Sloga Tabor

0:3, Soča - FerroAlluminio 0:3

Sloga Tabor je krog pred koncem napredovala v državno B2 ligo.

Play-out: Val - Basiliano 3:1, Sloga - Vivil 0:3

Ženska C liga - Play-out: Fincantieri - Sloga 1:3

Moška D liga - Play-off: Olympia - Porcia 3:1

Play-out: Naš Prapor - Broker 1:3

Ženska D liga - Play-out: Bor - Cus 3:0, Kontovel - Villesse 3:0

TENIS

Ženska B liga: Scaligero Verona - Gaja 3:1

Moška C liga: Gaja - Grado 3:3

JURIJ PALJK

KAJ SPLOH POČNEM TUKAJ?

70

Minulo nedeljo zvečer je pri nas doma zazvonil telefon, prijatelj Davorin mi je sporočil, naj vključim televizor, na tretjem nacionalnem programu Rai je govoril Zygmunt Bauman, predstavljal je svojo zadnjo knjigo, ki sem jo že prebral, saj redno berem vse njegove knjige, takoj po izidu me nanje vedno opozori prijazna gospa v znani gorški knjigarni. Sicer mi je že napisal pred dnevi prijatelj Mojmir Konič na FB-ju, naj si oddajo z Baumanom ogledam, s pripisom, da bova tako na najini naslednji skupni kavi lahko debatirala o tem, kar bo povedal, a sem na opozorilo pač pozabil, imel sem namreč eno tistih napornih nedelj, ki so vse prej kot počitek. Poredna

Jenny iz Ljubljane je pod Mojmirjevo notico pripisala, naj vzamem s sabo na kavo tudi sendvič, ker je ugotovila, kako sem navezan na tega velikega judovsko-poljskega sociologa in misleca, ki je največja dela napisal v angleščini, danes pa je, podobno kot naš Boris Pahor, postal v visoki starosti znan predvsem zaradi svoje posrečene definicije naše družbe in odnosov v nji, saj je izraz "tekoča družba" postal že pregovorna oznaka za našo družbo krljivih, izmuzljivih, netrdnih odnosov. Sam bi dodal, da je znan in cenjen tudi zaradi tega, ker "ne naklada", ampak govori izjemno preprosto, kar je za vsakega strokovnjaka, ki živi in dela v akademskem svetu, izjemno težko, predvsem pa je vsakomur, ki se seznanja z njegovim obsežnim delom, jasno, da gre za poštenjaka, ki ima visoka, zelo visoka etična merila, česar v naši družbi ne bi mogli večini njegovih kolegov pripisati. Če boste segli po njegovi knjigi Življenja, ki si jih ne moremo privoščiti (Vite che non possiamo permetterci, gre za knjigo - pogovor, ki ga je s poljskim mislecem pripravil Citlali Rovirosa-Madrazo), boste našli najboljšega Baumana, ki govori jasno o nejasnih, izmuzljivih, zato strašljivih stvareh današnjih dni, kar je njegova velika odlika. Če vam bo kdo dejal, da je knjiga lahko branje, mu ne verjemite, saj je Bauman vedno zgoščen, poveden, jasean, a tudi zahteven pisec. To se je lepo videlo tudi v televizijski oddaji, saj je bilo poznavalcu Baumana takoj jasno, da televizijski voditelj knjige ni prebral, vprašanja, ki so jih za poljskega misleca pripravili v uredništvu oddaje, so bila sicer skrbno izbrana, da bi knjigo lepo predstavili, manjkal pa je tisti "več", ki je potreben, da nekdo vzljubi knjigo takoj, ne da bi jo prebral, in seveda zavije naslednji dan v knjigarno in jo kupi. Isto ali nekaj podobnega se je zgodilo, ko je bil pred nekaj meseci Zygmunt Bauman v Sloveniji, saj sem v velikem številu objavljenih intervjujev našel morda enega, ki je bil zares vreden branja; velika večina novinarjev, ki so Baumana spraševali, namreč ni poznala njegovih temeljnih del zadnjih let, kar je seveda škoda, zato so ga spraševali stvari, o katerih mož sicer veliko ve, a niso bistvene za njegovo delo. Zygmunt Bauman namreč izjemno lepo razlaga nelagodje vsakočar izmed nas, ki se sredi "tekoče družbe" sprašujemo, kaj sploh počnemo tukaj. Zraven pa daje kot laični poznavalec družbenih težav ter mislec tudi odgovore, iskreno, z nevsiljivim znanjem pošteno razlaga nova (ne) razmerja v naši družbi, a, kot je lepo povedal tudi v televizijski oddaji, noče biti noben prerok, noben

napovedovalec prihodnosti, ker si tega preprosto ne upa početi in predvsem zato ne, ker za to tudi ni poklican.

Napisal sem, da je Zygmunt Bauman laik, človek, ki mu milost vere ni dana, pa čeprav je med velikimi duhovi našega časa najbližji krščanstvu, kar je razvidno po njegovem pisanju in tudi po tem, da ga v sodobno javno mnenje vnašamo predvsem krščansko čuteči, misleči in živeči ljudje.

Kako zelo je Bauman prisoten v našem mišljenju, mi je pred kratkim ponovno dokazal beneški patriarh, kardinal Angelo Scola, ko mi je med pogovorom, ki sem ga imel za naš tednik, za Družino in več drugih italijanskih tednikov, Zygmunta Baumana citiral, ne da bi ga imensko navedel. Kardinal Scola mi je v pogovoru namreč dejal, da kristjani lahko danes v "tekoči družbi" neoprijemljivih, krhkih odnosov, ki nas strašijo, ponudimo ponovno trdno skalo, trdno sidrišče, kar je vera v Jezusa Kristusa, krščanstvo torej. Pristno, (do) živeto krščanstvo, ki ga najbolje izpričamo in oznanjamo, če v vsakdanjem življenju zares živimo Jezusov evangeljski nauk.

In na Baumana me je te dni ponovno opozoril drugi veliki duh našega časa, sam papež Benedikt XVI., kajti te dni sem prebral njegovo svetovno uspešnico, knjigo Luč sveta, ki je izšla pri Družini v odličnem prevodu dr. Antona Štruklja, jezikovni pregled je opravil prof. Janez Zupet, knjigi pa je papež lastnoročno napisal slovenski naslov. V knjigi, ki je poglobljen intervju svetega očeta z nemškimi časnikařem Petrom Seewaldom, sveti oče in veliki mislec Joseph Ratzinger namreč spregovoril tudi o tem, kdo živi zunaj Cerkve in kdo znotraj, da ni res, da so tisti, ki živijo izven Cerkve, tudi nujno neverniki, pri tem citira "svojega velikega prijatelja svetega Avguština", ki je pisal pred veliko stoletji tudi o tem. Peter Seewald je znan nemški časnikař, ki je pred leti za tisk že pripravil dve knjigi pogovorov s takrat kardinalom Josephom Ratzingerjem in je tokrat zares imel srečo, saj je prvi novinar, ki se je kdajkoli lahko pogovarjal s svetim očetom in nato ta svoj pogovor tudi izdal v knjižni obliki. V letni rezidenci papežev v Castel Gandolfo se je lansko leto šest dni po eno uro na dan pogovarjal s svetim očetom, nastala je knjiga Luč sveta s podnaslovom Papež, Cerkve in znamenja časa.

Ko mi je prijatelj, duhovnik Andrej Vončina, pred časom prijateljsko zaupal, da je to knjiga, pri branju katere se zdi, da je papež nekakšen "nono", stari oče, ki odgovarja mladim ljudem, sem postal nanjo pozoren. Hvaležen sem mu za namig, ker sem jo za užitek prebral: nobenega dolgočasa, ampak govor o sidrišču, o trdnosti sredi "tekoče družbe", na nevsakdanji način, otipljivo, nič abstraktnega ni v tem velikem Nemcu, ki prostodušno tudi prizna, da se s svojim predhodnikom ne more niti primerjati, ker: "Nisem mistik"! A spregovoril o vsem, tudi najbolj temnem in grešnem v Cerkvi in v človeku, na iskren, pošten, otipljiv, prodoren, sodoben način. Po dolgem času le odlično branje o zadnjih, poslednjih, vsakdanjih in večnih vprašanjih, o verskih in predvsem pa o temeljnih življenjskih rečeh, ki te prevzame!

Luč sveta

Študentje Fakultete za turistične študije Univerze na Primorskem Obiskali so Trst in odkrivali njegovo slovensko dušo

Študenti 2. letnika Fakultete za turistične študije, ki deluje v Portorožu na Univerzi na Primorskem, smo se pred nedavnim sprehodili po Trstu, da bi odkrivali njegovo slovensko dušo. Naše radovednosti pri tem ni oviralo turobno deževno vreme, ki nas je pričakalo na tržaški železniški postaji.

Študijski program Mediacija v turizmu, ki ga obiskujejo študenti iz vseh krajev Slovenije, pa tudi nekateri Slovenci iz sosednje Italije, namenja veliko pozornosti poučevanju tujih jezikov in seveda tudi italijanščini, v tem predmetu pa tudi medkulturnim vsebinam. Da bi tovrstno izobraževanje obogatili, vključujemo tudi študente in tako smo program zasnovali Tanja Kuret, študentka iz Trsta, mag. Vera Vetrh, pobudnica projekta in predavateljica italijanskega jezika na portoroški fakulteti ter Jagoda Kljuder, profesorica na Glasbeni matici v Trstu. Itinerarij, ki sta ga predlagali Tržačanki in je predstavljal ogled najznamenitejših slovenskih "postojank" v tem mestu, sem dopolnila z izborom literarnega gradiva, ki je objavljeno v *Tržaški knjigi* urednice Marije Pirjevec (Slovenska matica v Ljubljani, 2001) in italijanskem prevodu *L'altra anima di Trieste* (Mladika, Trst 2008). Študenti so gradivo predhodno prebrali v obeh jezikih, v članku je navedeno v oklepaju. Literarni teksti so študente po-

peljali od Trubarja in škofa Bonoma, prek omembe prvega italijansko-slovenskega slovarja *Vocabolario Italiano e Schiavo*, ki je leta 1607 v izšel v Vidmu izpod peresa Gregoria Alasia da Sommaripa (kot menih je služboval v Devinu), slovenskih plemiških pisem družin Marenzi-Coraduzzi iz 17. stol., Valvazorjevega opisa Trsta, barona Zoisa, pisma iz leta 1948 in se tako "prebili" do 20. stoletja, pri katerem smo se seveda največ pomudili.

Naš sprehod se je pričel z ogledom Narodnega doma, ki nam je nudil zavetje pred deževnim vremenom. V dvorani, ki je last slovenske skupnosti, smo se zadržali kar dobri dve uri in s pozornostjo prisluhnili Tržačankama. Stavbo, ki je bila zgrajena leta 1904 po načrtih arhitekta Maksa Fabianija, so leta 1920 italijanski fašisti požgali (B. Pahor: *Grmada v pristanu, Il rogo nel porto*). Ta stavba je bila za kratkoročno slovensko prebivalstvo v Trstu (po številu iz leta 1910 je tu živel 59.916 Slovencev) izjemnega kulturnega in gospodarskega pomena. V njej so bile številne slovenske gospodarske in kulturne ustanove, društva in hotel Balkan s kavarnico, kjer so se srečavali številni intelektualci. Požig te znamenite stavbe, uničenje knjig, tudi glasbenih instrumentov (P. Merku: *Violina, il violino*) je pomenil za slovensko skupnost napoved, da se začne boj za življe-

nje in smrt. Zato so se Slovenci začeli organizirati v ilegalne antifašistične organizacije, ki jih je režim hotel z vsilo zatreti.

O tem obdobju, o izseljevanju tržaških in primorskih intelektualcev in delavcev v notranjost današnje Slovenije, o zaporih, o Rižarni in drugih oblikah nasilja je pretresljivo in s solzami v očeh spregovorila profesorica Jagoda Kljuder, saj je bila prav njena mama ena izmed tistih številnih Slovencev, ki so doživeli strahovito mučenje v tržaških zaporih.

Študente smo opozorile tudi na dva tržaška procesa (F. Bevč: *Bazovica, P. Tomažič: Mila deklica, a te il mio penultimo saluto*).

Opozorile smo na izjemno pomembnega tržaškega pisatelja Alojza Rebulo, ki tudi to obdobje obravnava v svojih literarnih besedilih (*Gospodična Romilda, la signorina Romilda*) ter na pretresljive zgodbe o Aleksandrinhah (P. Hočevar: *Dojilje, Le nutrici*). Sledil je prikaz starejše zgodovine Trsta. Tudi Cankar se je povezoval s Trstom in povzel po Ivanu Tavčarju znameniti stavek: Ljubljana je srce Slovenije, Trst pa njena pljuča (A. Trstenjak: *Tržačani, I triestini*).

Izvedeli smo, da je že leta 1897 izšla prva slovenska ženska revija Slovenka. Urednica je bila Marica Nadlišek Bartol (*Ilegalna šola, la scuola clandestina*), mama pisatelja Vladimirja Bartola, ki je tudi

sama pisala in objavila prvi slovenski tržaški roman *Fata Morgana* pod psevdonimom Evgen Stefančič.

Leta 1874 so pri Sv. Ivanu ustanovili politično in bralno društvo Edinost, dve leti kasneje je izšel časnik Edinost (najprej vsakih 14 dni, nato kot tednik in končno kot dnevnik do leta 1928, ko so ga fašistične oblasti prepovedale). V Ulici sv. Frančiška je imelo sedež Slovensko katoliško izobraževalno društvo, v Drevoredu XX. septembra pa je bilo Trgovsko izobraževalno društvo, kjer je poučeval Lavo Čermelj.

Pesnik Kette je služil v Trstu vojaški rok 6 mesecev, že hudo bolan za jetiko, vendar je še pesnil (*Na molu San Carlo, Sul molo San Carlo*). Srečevala sta se z Murnom, ko je prihajal na obisk k materi.

Tudi Srečko Kosovel opisuje svoje doživljanje Trsta (*Trst, Trieste, italijanska kultura?, Cultura italiana?*). Doprsni kip Kosovela so pred leti postavili v tržaškem Ljudskem vrtu.

Pred koncem pa smo se razgovorili o problemih sodobnega Trsta (A. Lokar: *Problemi sožitja etničnih skupnosti v Trstu, I problemi*

della convivenza tra due etnie a Trieste).

Tej izčrpani predstavitvi, pri kateri so odlično sodelovali tudi študenti, je sledil pogovor o današnjih medsosedskih odnosih in o preseganju stereotipov, ki oba sosednja naroda ločujejo.

Nato je Tanja prevzela vodstvo in nas vodila čez Rusi most do Ulice Cassa di Risparmio, kjer je bila ustanovljena leta 1905 Jadranska banka in kjer je še danes Buffet Pepi.

Opozorila nas je na stavbo Tergesteo: leta 1848 so v prostorih normalke (danes Mestne knjižnice in

ne, morje je segalo do današnje občinske palače.

Ogledali smo si že omenjeni pomol sv. Karla: 1738 se je v Trstu potopila cesarjeva ladja sveti Karel in je postala temelj za prvi tržaški pomol.

Na Velikem trgu smo si ogledali spomenik Karlu VI., očetu Marije Terezije, ki je leta 1719 z odlokom mestu omogočil, da je postalo svobodno pristanišče.

V Ulici Procureria se nahaja rojstna hiša Žiga Zoisa, barona in izjemno pomembnega mecena v slovenski kulturi. Ogledali smo si tudi Palačo Marenzi iz 17. stoletja (*Plemiško pismo*, ki ga je leta 1686 baronica Marina Isabella Marenzi pisala v slovenščini svoji materi) in Palačo Bonomo (J. Pirjevec: *Trubar in Bonomo*).

Vreme nam je žal onemogočilo, da bi se povzpeli do stolnice sv. Justa, kjer je poleg Trubarja pridgal tudi Janez Svetokriški.

Preden smo se poslovili, smo študente opozorile na številne ustanove slovenske skupnosti, ki danes delujejo v Trstu: Primorski dnevnik, Narodna in študijska knjižnica, SLORI (Slovenski raziskovalni inštitut), Glasbena matica, Slovensko stalno gledališče, Radio Trst A in TV v italijanski RAI, več izobraževalnih osnovnošolskih in srednješolskih institucij, Slovensko deželno gospodarsko združenje, Slovenska kulturno gospodarska zveza, Svet slovenskih organizacij, kulturna društva, pevski zbori, športna društva, taborniki, skavti, župnije itd. Študenti so se pristrčno zahvalili za izvedeni program ter zapustili Trst z zavestjo, da je naš tudi resnično – in ne samo fiktivno –, kot ga želi prikazati komični in razvpiti film Žige Virca.

Vera Vetrh

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO
EMIL KOMEL

MEDNARODNI CENTER ZA GLASBO
IN UMETNOSTI ARSATELIER

Snovanje 2011

Palača Attems Petzenstein
petek, 15. aprila, ob 20.30

GIUSEPPE GUARRERA
Klavirski recital dobitnika prestižne nagrade
"Premio Venezia 2010"
Scarlatti, Chopin, Rachmaninov, Liszt

Sala Civica Občine Krmin
petek, 27. maja, ob 20.30

FRANZ LISZT in njegovi sodobniki
Izbor klavirskih skladb ob 200-letnici rojstva
Izvajajo pianisti Slovenskega centra za glasbeno vzgojo
Emil Komel
Mentor: prof. Sijavuš Gadjevič

Kulturni center Lojze Bratuž
sobota, 16. aprila, ob 17. uri

MI SMO POMLAD
Pojejo in igrajo
učenci Glasbenega ateljeja Tartini iz Ljubljane,
učenci Glasbenega in kulturnega društva "Euritmia" iz Povoletta
učenci Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel – Gorica

Križni hodnik goriškega
nadškofijskega ordinariata
sreda, 1. junija, ob 20.30

MISSA GORITIENSIS – Prva izvedba
Federico Gon - Maša za mešani zbor in pihalni kvintet
Pesniška besedila B. Marin, C. Michaelstadter, A. Gradnik,
P. Zorutti, S. Domini
Pihalni kvintet in zbor Arsatelier
Mirko Ferlan, zborovodja - dirigent

Dvor - Števerjan
sobota, 30. aprila,
ob 18.30 enogastronomski
laboratorij v sodelovanju
z Movimento turismo del vino
ob 20.30 koncert

JOY SPRING
Alba Nacinovich, glas
Gianluca Jan Sturiale, kitar
Francesco De Luisa, klavir
Matic Mikola, saksofon
Pietro Spanghero, kontrabas jazz
Francesco Gavosto, bobni

Gledališče Sv. Nikolaja - Tržič
petek, 3. junija, ob 20.30

GLASBENI MOZAIK
Izbrani solisti, komorne skupine, balet, šolski orkester in zbor
Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel
Gost večera: pihalni orkester Arcobaleno Junior iz Trsta

Grad Dobrovo
sobota, 7. maja, ob 20. uri

MOJE PESMI
Martina Kocina, mezzosopran
Aleksandra Pavlovič, klavir
Ipavec, Škerjanc, Simoniti, Mozart, Strauss

KC Lojze Bratuž
petek, 10. junija, ob 20.30

Villa Olivo - Corso Italia ob
Goriški pokrajini
ponedeljek, 20. junija, ob 18. uri

ZIG ZAG
Učenci skupine Komel Contemporary Jazz Ensemble
Vodi Gianluca Jan Sturiale
B. Evans, P. Metheny, M. Davis, K. Wheeler, O. Coleman

KC Lojze Bratuž
petek, 13. maja, ob 20.30

EMIL KOMEL IN NJEGOVI UČENCI
Večer posvečen glasbeniku Emilu Komelu ob 50-letnici smrti
Gost večera: M^o Anton Nanut, dirigent
Sodeluje: prof. Ivan Florjanc
Moderator: Tatjana Gregorič
Program oblikujejo: Alessandra Schettino, sopran in Neva Klanjscek, klavir
Oleg Bugaev, violončelo in Aleksandra Pavlovič, klavir
Simone Peraz, klavir
Zbor profesorjev SCGV Emil Komel

Cerkev Sv. Ivana - Gorica
sabato, 25. junija, ob 20.30

POD CERKVENIM OBOKOM
Otroški pevski zbor Slovenskega centra za glasbeno vzgojo
Emil Komel,
vodi Damijana Čevdek Jug
Mirko Butkovič, orgle
Čezmejni mladinski zbor "P.Trubar", vodi David Bandelj

Kmetija Sirk na Subidi - Krmin
sobota, 21. maja, ob 21. uri

MILONGAS
Tatiana Donis, harfa
Elia Vigolo, violina
Mara Maranzana e Michele Usoni, plesalca
Rossana Paliaga, vezni tekst

Villa Russiz - Capriva del Friuli
sreda, 29. junija, ob 20.30
IZREDNI KONCERT

GLASBENI OBRAZI NEKE DOBE
Ob 150-letnici Združitve Italije
Luisa Sello, flauta
Carlo Corazza, klavir